

వైదిక సంప్రదాయం

mohan
PUBLICATIONS
ఆధ్యాత్మిక గ్రంథ నిలయం

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆరోగ్యం అనేక
విషయాలు తెలుసుకోండి... ఫేస్ బుక్
FB@mohanpublications

మోహన్ పబ్లికేషన్స్

కోటగుమ్మం, అజంతా హోటల్ ఎదుట,
రాజమహేంద్రవరం - 533101.

mohanpublications.com
granthanidhi.blogspot.in

9 కనుమము

వైదిక సంప్రదాయము

రచయిత

కొమరాజు హనుమంతరావు

ప్రాకృతీచ్ఛ గ్రంథమాల

రాజమహేంద్రవరము

27-9-60

పీఠిక

హిరణ్మయేన పాత్రేణ సత్యస్యాకీహితం మఖమ్,
తత్ త్వం పూషన్న పావృణు సత్యధర్మాయ దృష్టయే.
పూషన్నేక ర్నేయమ నూర్య ప్రాజాపత్య
ప్రూహ రశ్మీన్ సమూహ,
తేతో యత్ తే రూపం కల్యాణతమం

తత్ తే పశ్యామి యో ౭ సావసౌ పురుషః సోఽహమస్మి.

(ఓ నూర్యడా! బంగారుపశ్యేరము నీ సత్యస్వరూపమును కష్టి
వేయచున్నది. సత్యారాధకుడ నగు నేను దానిని దర్శించుటకై ఆ పశ్యే
రమును తొలగింపుము. ప్రజాపతిసంభూతుడవు, ఆఖండస్వరూపుడవు
సర్వాశయుడవు అగు ఓ భార్గరుడా! నీ కిరణముల ముడుచుకొని
నీలో జేర్చుకొనుము. శుభప్రదమైన నీ రూపము నీ యనుగ్రహమున
గాంతును. ఆ పరమపురుషుడను నేనే.)

వైదిక ఋషులు ద్రష్టలు. వారు స్వయముగ దర్శించిన
సత్యమునే సర్వజన శ్రేయమునకై ఎంతయోయాతురతతో
ప్రకటించి యుండిరి. వారె గాక ప్రత్యక్ష సత్యానుభూతి
పొందిన మతకర్త లెల్లరు సత్యమునుగూర్చి అటులే యావేశ
పూరిత ప్రకటనలు గావించిరి. పూర్వ మెప్పుడో ఏ మహనీ
యలో అటుల మహాసందేశము లొసంగుటయె గాక అన్ని
కాలములలోను అవసర మైనప్పుడెల్ల మహాత్ము లుద్భవిల్లుచు
అజ్ఞానావృతములై న మానవాళి హృదయములందు జ్ఞానజ్యోతి
వెలిగింతురు.

శీతోష్ణస్థితులనుబట్టి, నదీవనపర్వతాది ప్రకృతిదృశ్య
ములనుబట్టి, ఒక్కొక్క దేశజనులు ఒక్కొక్క మనస్తత్త్వము
బడయుదురు. అక్కారణమున ప్రపంచమున భిన్నజాతు

లేర్పడినవి. ఆ వివిధజాతుల జనులు ప్రత్యేక శరీరాకృతులే గాక ప్రత్యేక మనో లక్షణములు గూడ ఒడసిరి. ఆ విభిన్న మానసిక స్వభావములు విభిన్న రూపములతో వంశపరంపరా గతముగ వికాస మొంది విభిన్న జాతీయ సంప్రదాయము లుగ వెలసినవి. వాటిలో వైదికసంప్రదాయ మొకటి.

అతి ప్రాచీన కాలమునుండి భారతవర్షమున తెంపులేని ఏకైకధారగా ప్రవహించుచు భిన్నమతముల సమన్వయపరచి అంతర్గతము చేసికొని యావద్దేశమున ధార్మిక సమైక్యత గూర్చుచున్న వైదికసంప్రదాయము జగత్ప్రసిద్ధి గాంచినది. అది ఆర్ష బ్రాహ్మణ హిందూ సంప్రదాయములను భిన్న నామములతో వేర్వేరు కాలములందు ఖ్యాతి గాంచుచు వచ్చెను; కాని దాని మూల ప్రాతిపదికలు వైదికఋషి సత్తములు ఏనాడో స్వానుభూతితో వెల్లడించిన మంత్రములే.

అంతటి మహత్తర వైదికసంప్రదాయముపట్ల భారతీయులు ముఖ్యముగ శ్రద్ధజూపుట యావశ్యకము గదా? అందు లకు హెచ్చరిక నొసంగుటే యీ పాత్రముయొక్క యాశ యము. ఇందలి ప్రకరణములు “ధర్మజ్యోతి” మాసపత్రికలో ప్రచురింపబడిన వ్యాసములు. అవేకొలది మార్పులతో ఈ పుస్తకమున సంకలితపరచితిని. ఇందలి మహాోన్నత భావములు వ్యక్తపరచుటలో నా యసామర్థ్యము గావించిన లోపములన్నియు పాఠకమహాశయులు ఆదరపూర్వకముగ మన్నింతు రని విశ్వసించుచున్నాను.

వి ష య ము లు

	పుట
1. ఆరుణి ఋషిబోధ	1
2. యాజ్ఞవల్క్య ఋషిబోధ	8
3. ప్రజాపతి ఋషిబోధ	16
4. ఇంద్రచిత్ర ఋషులబోధ	23
5. బ్రహ్మసాధన	29
6. ధర్మాచరణ	37
7. సమరసజీవనము	45
8. వ్యక్తి - సంఘ సమస్య	53
9. మతసమస్య	61
10. వివాహసమస్య	69
11. ఈశ్వరకృప	77
12. భవితవ్యము	86

వైదిక సంప్రదాయము

1. ఆరుణీ ఋషి బోధ

‘అయ్యో! కుమారునకు 12 సంవత్సరముల ప్రాయము వచ్చినది. నాకు పుట్టిన వీడు బ్రహ్మజ్ఞానభూన్ముడై ‘బ్రహ్మ బంధు’ నామమున పిలువబడుచు తిరస్కృతుడగునేమో గదా! బ్రాహ్మణుని పుత్రుడైనంతమాత్రాన వీనికి కలుగునది గౌరవము గాక లాభమే. వీనికంటె నల్పవయస్కులు బ్రహ్మ విద్య నభ్యసించుచు గణుతి కెక్కుచున్నారు. వీని నిక వెంటనే వైదికవిద్యాలయమునకు బంపెదను’ అని దేవర్షి ఉద్దాలక ఆరుణి కడు విచారముతో కృతనిశ్చయము డయ్యెను. అబ్బలుడు శ్వేత కేతు అచటికి పంపబడెను. 12 వత్సరములు వేద మభ్యసించి 24వ యేట ఇంటికి తిరిగివచ్చెను. గడించిన జ్ఞానముతో కొమరుడు మహాగర్వియై డంబముగ చరించుట తండ్రి గాంచెను. బ్రహ్మజ్ఞాన మెట్లు గర్వకారణ మగునని తలపోసి ఆతని పరీక్షించుటకై “వినబడనిది వినుటకు, చూడ జాలనిది చూచుటకు, తెలియ నలవికానిది తెలిసికొనుటకు” నేర్పితివాయని ప్రశ్నించెను. శ్వేత కేతు విస్మితుడై ‘లేదు! అట్టి విద్య అసలు ఉండ గలదా! నిజముగా నుండినచో, దాని నభ్యసించ నెంతయో కుతూహలపడు చున్నాను.’ అని బదులు చెప్పెను. అప్పుడు ఆరుణి శ్వేత కేతుని బ్రహ్మజ్ఞు జేయుటకై పూనెను; అత్యోద్దీపకములైన దృష్టాంతములతో ప్రబోధ నారంభించెను.

“నేను చెప్పనది చక్కగా విని చింతన చేయుము. మట్టిముద్ద ఘటాది బహురూపములు దాల్చును; అనేక నామములు పడయును. ఆ వివిధ నామరూపములు ఒక్క మట్టిముద్దనుండి నిష్పన్నములైన విభిన్నవికారముల సాచించునవే. ఇట్లే బంగారము, ఇనుము నగలుగను ఉపకరణములు గను పరిణమిల్లి నానారూపములుగ గోచరించుచు భిన్నభిన్న నామములతో పిలువబడును. అనేకము ఏకమునుండి వెడలుచుండుట గమనించుము. ఇక ఈ పరివర్తనీయ బాహ్యజగత్తు యావత్తు నీవు చూచునప్పుడు మాత్రము నీకు దృశ్యము; నీవు కళ్ళు మూసికొన్నప్పుడు గాని నిద్రలో నున్నప్పుడు గాని నీకు ఆ సర్వము అదృశ్యము. కావున విషయజ్ఞానము ‘నిన్ను’ అనగా ఆత్మజ్ఞానమును ఆశ్రయించుకొని యున్నదని గ్రహింపుము. నీవు చూచు ప్రతిపర్యాయము, తత్పూర్వము నీకు కాన్పించిన విషయములె కాన్పించుచు నీచేత గుర్తింపబడుచున్నవి. నీకీ విషయసంస్కృతి యెల్లు సంభవమో యోచింపవలయును. నీవు జాగరిల్లి యున్నప్పుడు, ఉండనప్పుడు కూడ నీకును వైషయికజగత్తున కంతకును అంతర్యామియై నిత్య జాగ్రదావస్థయందున్న పరమాత్మకు సర్వవిషయములు నిత్య జ్ఞేయము లైయున్నవి. అందువల్లనే నీ స్మృతిపథములోనికి విస్మృతవిషయములు మరలమరల వచ్చుట సంభవ మగుచున్నది. పరమాత్మకు మరొక పేరు బ్రహ్మము. విషయజ్ఞానము ఇంద్రియములద్వారా కల్గును. బ్రహ్మజ్ఞానము ఇంద్రి

యాతీతమగు 'నీ' యంతరమందె ద్యోతకము, ప్రత్యక్షము అగును. బ్రహ్మము నీతో మిళితము, ఐక్యము అయి స్వయం ప్రకాశముగ వెలుగుచున్నది. 'తత్త్వమసి'— నీవుబ్రహ్మమే. బ్రహ్మము చూడబడదు, వినబడదు, తెలియబడదు. కాని స్వతస్సిద్ధముగా నీకు గ్రాహ్య మగును. జిజ్ఞాస చేయుము. సువ్యక్త మగును." ఇట్టి బోధనలచే ఆరుణి తన కుమారునికి సుశిక్షణ నిచ్చి బ్రహ్మజ్ఞానము గలిగించి సంత్సృష్టడయ్యెను.

“ఏకమ్ ఏవ అద్వితీయమ్” అయిన బ్రహ్మము నెరిగి యున్నత జీవితము గలవాడె బ్రాహ్మణుడని, బ్రహ్మజ్ఞానము పొందక బ్రాహ్మణునకు పుట్టినవాడు “బ్రహ్మబంధు” వను అగస్త్యభాతనంటి సకృష్టనామమున పిలువబడు వాడని ఆరుణి శ్వేతకేతుల వేదగాధనల్ల సువిదితము. వేదములు తమ సంతానమును ఆదర్శధర్మ చరితుల జేయుట కైత్యంత శ్రద్ధ వహించిరి; హిమాలయశిఖరములందు జనించి ప్రవహించు ప్రవిత్రనిత్యవాహిని జాహ్నువివలె, ఏకధార్మిక జీవనస్రవంతిగా, తమ బ్రహ్మజ్ఞానము బౌద్ధ క్రైస్తవ మహమ్మదీయ సంస్కృతులతో విస్మృతి జెంది నిరంశరాయముగ భారతభూమియందు ప్రవహించునట్లు జేసిరి. యావద్దేశమును వారట్లు మహాధర్మ జ్ఞేత్రము గావించి రని ఘంటాపదముగ జెప్పవచ్చును. దేశ మధోగతి జెందిన కాలములందు సయితము ఏకొలది మహాత్ములవృద్ధయనీమలందైన తెంపులేక బ్రహ్మజ్ఞానము జలజల పారుచునె యుండెను. నేలపై నెంత గట్టిగా కొట్టబడిన నంత

యుద్వేగముతో పైకెగయు బంతిమాడ్కి, అప్పుడప్పుడు క్రింది కెంతటి శక్తితో నణచబడినను నంతటి శక్తితో వైదిక సంప్రదాయము భరతవర్షమున తిరిగితిరిగి విజృంభించుచునె వచ్చెను.

భారతీయజనబాహుళ్యము విదేశీయ పరిపాలనలచేతను ఆచారదాస్యముచేతను ఉజ్వలధర్మజీవనము గోల్పోయి పలు మారు విషయవ్యామోహములందు, మూఢవిశ్వాసములందు నిమగ్నమగుట, మిగత కొలదిమంది మేధావులు పూర్వసన్న్యతి ఆ యంధజనాళికి మరల మరల కలిగించుట, భారతమాతను దాస్యశృంఖలనుండి విముక్తను జేయుట చరిత్రప్రసిద్ధము. ఈ నవయుగమందు కూడ నట్లే జరిగెను గదా! ఆంగ్లేయులు దేశ మాక్రమించిరి. జనుల యైకమత్యము చెడగొట్టిరి. పరిశ్రమల చంపిరి. తెలివితేటల నణచిరి. ఐశ్వర్య మంతయు హరించిరి. బానిసజీవితము పాదుకొల్పిరి. కాని ఏమయినది? భారతీయ నవ ప్రవక్తలు రామమోహన దయానంద రామకృష్ణ వివే కానంద అరవింద రవీంద్రాదులు ఒకరితరువాత నొకరుగా ప్రభ విల్లి తమ దివ్య సందేశములు స్వదేశమందే గాక విదేశములకు గూడ గొంపోయి ప్రపంచమంతకు జాటిరి. భారతిప్రతిభను సర్వదేశ విజ్ఞానులు గుర్తించిరి. భారతీయులు ఆత్మకౌరవము బడసిరి. నవీనభారత నిర్మాతలలో నిటీవలివారైన గాంధీమహాత్ముడు, నేతాజీసుభాష్ మహాద్భుతశక్తి మానవునియందు

గర్భితమైయున్న దని నోటితో చాటుటే గాక తమ నిర్భయ కార్యముల ద్వారా, వీరమరణముల ద్వారా ప్రత్యక్షముజేసి కూడ జూపిరి. ఆ ధర్మాత్ముల హృదయములనుండి యుబికిన ధర్మజీవనము దశదిశల విస్తరించెను. ఏర్పడిన నూత్న విప్లవ పరిస్థితులందు ఆంగ్లపరిపాలకులు భారతదేశము, విడువ తమ కిచ్చు లేకున్నను, విడిచి పోవలసిన వారైరి. వారు భారతీయులతో యుద్ధమునకు దిగకుండ ఎలగిరని సంతోషించుట కవకాశము లేకుండ జేసిరి. అట్టి సమరము కంటే ప్రమాదకరమైన అంతర్యుద్ధము భారతీయ హిందూమహమ్మదీయుల మధ్య రపుల్లాల్పి వెళ్ళుట జరిగెను. అది వారి సంకీర్ణస్వభావమునకు ప్రబలనిదర్శనము. దేశాంతర్భాగమై పాకిస్థాన్ పేరిట నేను విడివడియున్న ప్రాంతమున వారికి దొరికినపట్టు సడలిపోవు దినములు త్వరలోనే రానున్నవని మన మాశింప వచ్చును. స్వార్థపూరితజాతీయతకు ప్రపంచమం దెక్కడను ఇకముందు తావు లేదు. సహకారసహిత విశ్వజనీనతయే సర్వత్ర వెలయ గలదు.

ఆంగ్లేయులను గురించి యిట్లు వ్రాయుట పారిశుడ జ్యేష్ఠము పురిగొల్పుటకు గాదు. మానవస్వభావము తెలుపుటకే యని గ్రహింతురు గాక! వారే గాక సర్వమానవుల సాధారణముగ స్వార్థచింత యంతో అంతో కలవారే, హింసాపరులే. గౌంధిమహాత్మునివలె ఆతని యనుచరులలోనే యెంతమంది స్వార్థత్యాగులు, అహింసా ధర్మ

సాధకులు కాగలిగిరో యోచింపుడు. అహింసా ధర్మమును 'పాలసి' (సమయోచితధర్మము) గా మాత్రమే బహు సంఖ్యాకులు స్వీకరించి కానరాని ధనకాంక్షచేతనో, అధికార వ్యామోహముచేతనో ప్రేరేపింపబడినవారే. వారి నిజ స్వభావము దేశస్వాతంత్ర్యానంతరము అంతకంతకు స్పష్ట పడుచున్నది. ఆ విషయము తరచుట యనావశ్యకము గాంధీ రెండవపక్షముగా నవలంబింప దగునని నుడివిన ఔత్త్రధర్మమునె వారు అధికారములోనికి వచ్చినప్పటినుండియు బాహుటముగ పాటించుచున్నారు ; " నేషనల్ కాడెట్ కోర్ ' ' టెరిటోరియల్ ఆర్మీ ' సంస్థలద్వారా ప్రోత్సహించుచున్నారు. " అహింసా పరమోధర్మః " అనెడి గాంధీ ప్రకటించిన వేదకాలపు మహామంత్రమందు విశ్వాసము గలిగి దాని నాచరింప సమర్థు లగుటకై పండిత జవహరాల్ మొదలైన పరిపాలక ప్రముఖులుకొందరు వాంఛించుచున్నారు. అహింసాధర్మసాధన, కేవలాత్మశక్తిపై నెంతగా నాధారపడ గలిగిన నంతగా మాత్రమే, ఎవరికైన శక్యమగును ; కాని ఎదుర్కొనవలసిన క్రూర్యము నెదుర్కొని ఆత్మరక్షణ చేసికొనుటయే ఎల్లరికి కర్తవ్యము. అందులకు చాలినంత యాత్మశక్తి లేనివారికి ఔత్త్రమే శరణ్యము. ఇట్టిస్థితిలోనే సామాన్యమానవు లందరు ఉండురని గమనించి మనము మెలగుట యావశ్యకము. భారతీయులు అహింసా ధర్మమునే గాక ఔత్త్రధర్మము కూడ అనుసరింపవలసియుండును. నేడు ఆచార్య వినోబా అహింసాధర్మము బోధిం

చుచు శాంతిసేవక సేనను ఒక ప్రక్కను, గురూజి గోల్వాల్కర్ ట్రాత్రధర్మము ప్రచారము నేయుచు స్వయంసేవక సేనను మరొక ప్రక్కను మన దేశమున సమకూర్చుచున్నారు. ఈ ధర్మశిక్షకు లిరువురు భారతవైదిక సంప్రదాయ మనుసరించు వారు. వీరి శిక్షణమూలమున భారతీయులలో ఐచ్ఛికముగ స్వదేశము రక్షించుకొనుశక్తి పెంపొందును గాక !

వైదిక సంప్రదాయము

2. యజ్ఞవల్క్య న ఋషి బోధ

వేదకాలమున బ్రహ్మవిద్య గరపుటకు గురుకులములు లవనియు, అందు నేర్చుకొనబడిన విద్య అసంపూర్తిగ నన్నచో దానిని పరిపూర్తి నొందింపగల స్థితిలో గృహము నుండిననియు గతప్రకరణమందు తెలుపబడెను. బ్రహ్మచర్యము, ధర్మస్థ్యము, వానప్రస్థము, సన్యాసము అను చతురాశ్రమములద్వారా బ్రహ్మసాధనను క్రమోన్నతి గావించు విధానమునకు పునాదులు వైదిక ఋషిసత్తములే వేసియుండిరి. గురులము, గృహము, ప్రథమ ద్వితీయ శ్రేణిసాధనలకు క్షేత్రములైయుండ, స్వదేశము, సర్వవిశ్వము తృతీయ చతుర్థశ్రేణి సాధనలకు వినియోగపడెను. అందులకు తోడ్పడుచు నాటి రాజులు సాధనగోష్ఠులు జరుపుచుండిరి.

వేదఋషి యజ్ఞవల్క్యుడు మరొక ప్రసిద్ధ బ్రహ్మవిష్ణుడు. ఆతనికి నిరువురు భార్యలు. వారిలో కాయోనియను నామె గృహకృత్యముల నిర్వర్తించుచు ఆతని యైహిక సుఖజీవనమునకు తోడ్పడుచుండెను. మైత్రేయియను నామె ఆతనికి సహసాధకురాలై ఆధ్యాత్మిక జీవనమందు సాయపడుచుండెను. గృహము శరీరసుఖానుభవమునకే గాక బ్రహ్మనందానుభూతికి కూడ వినియుక్తమైన సాధన

క్షేత్రముగ యాజ్ఞవల్క్యుడు జేసికొనెను. కేవల లౌకిక జీవులుగ కొందరు, విశేష బ్రహ్మజిజ్ఞాసువులుగ కొందరు మానవులలో స్వభావసిద్ధముగ నుందురు. అట్టి యధిక భిన్న స్వభావులగు స్త్రీపురుషులు వివాహమాడుట తటస్థించినచో, వారి జీవితము సంఘర్షణతో గూడి దుఃఖమయ్యె మై దుర్భర మగును. అననుకూల దాంపత్య దుష్ఫలముల నివారించు ప్రయత్నము సాధకులపట్ల మిక్కిలి యావశ్యకము. అంగవైకల్యముచే గాని అనారోగ్యముచే గాని భార్యాభర్తలలో నొకరు సంయోగజీవనమున కనర్హులైనయెడల, రెండవవారు ద్వితీయవివాహము జేసికొను నాచారము సాధారణముగ ననుసరింపబడుచున్నది గదా! అట్టితరి దంపతులలో స్వభావములు భేదించి యొకరు ధర్మవిముఖులై యున్నప్పుడు, ధర్మపరాయణులైన రెండవవారు వేదకాలమున నిరాక్షేపణగా ద్వితీయవివాహ మాడుచుండి రేమో. ఐచ్ఛికముగనో లేక అప్పటి సాంఘిక పద్ధతినిబట్టియో యాజ్ఞవల్క్యుడు రెండు వివాహములు జేసికొనెను. ఆతడు తనకు భిన్నరీతుల తోడ్పడుచున్న యిరువురు భార్యలను తనతోడనే యుంచుకొని యాదరించుచు తుదకు గృహజీవనము విడుచునప్పుడు ఇద్దరికిని తన యాస్తిపంచుట కిచ్చగించెను. ఆత డట్లు గృహము ధర్మసాధనకై వినియోగించెను.

యాజ్ఞవల్క్యుడు సాధనక్రమమున అతినవాజముగ మరొక నిష్ఠయు పాటింప గలిగెను. గృహస్థాశ్రమము పూర్తిగ

త్యజించి వానప్రస్థ సన్యాసముఁ నీవీకరింపగల యాత్మోన్నతి బడసినతోడనే ఆతడు తన భార్య లిద్దరకు పైని తెలుపబడిన రీతిని వీడ్కోలు జెప్పెను. కాని మైత్రేయి నాధుని సంబోధించి 'సమస్తైశ్వర్యములతో ప్రపంచమంతయు నాదియైనచో తన్ములమున నేను అమరత్వము జెంద గలనా?' యని ప్రశ్నించెను 'అప్పుడు నీ జీవితము ధనవంతుని జీవితమువలెనే యుండును. ధనమువల్ల నీకు అమృతత్వము చేకూరదు.' అని ఆతడు బదులు చెప్పెను. అనంతరము మైత్రేయి 'యేనాహం నామృతాస్యామ్, కిమహం తేన కుర్యాం? అసశోమా సద్గమయ, తమసో మా జ్యోతిర్గమయ, మృత్యోర్మా అమృతం గమయ'— దేనివల్ల నాకు అమృతత్వము కలుగదో దానితో నా కేమిపని? నన్ను అసత్యమునుండి సత్యమునకు, చీకటినుండి వెలుగునకు, మృత్యువునుండి అమరత్వమునకు గొనిపొండు' అని యాతని వేడుకొనెను. అత్తరి నాత డామెను తనశిష్యురాలనుగ గ్రహించి ప్రేమయొక్క యాధ్యాత్మికతత్త్వము ప్రభోధించెను. గార్హస్థ్యజీవన మతీతించిన తరువాత యాజ్ఞవల్క్యుడు మైత్రేయియొక్క ఆధ్యాత్మికతృప్తిను గాంచినవాడై ఆమెజన్మ సాఫల్యమునకు తోడ్పడెను. ఆతని యా వర్తన గొప్ప ధర్మ నిష్ఠ యే గదా! సన్యాస మనగా బంధుమిత్రాదులను, సంఘమును విడనాడి యేకాకియై జీవించుట గాక యైహికదృష్టిని విడిచి సంఘస్థులతో ఆధ్యాత్మికసంబంధమున మెలగుటే యని యాజ్ఞవల్క్యునిజీవితమువల్ల సుబోధకము.

మైత్రేయికి ఆతడు చేసిన బోధనల సారాంశ మెద్దియో చూతము. 'పరమాత్మ సర్వముకంటె అంతరము, ప్రియతరము. పుత్రునికన్న, పత్నికన్న, విత్తముకన్న, ప్రేయములైన సకల విషయములకన్న ప్రియతరము. పరమాత్మనే ప్రియతమముగా నెంచి యుపాసింపుము. పరమాత్మ నాశనము లేనిది కాన, నిత్య ప్రేయమై సదా నీయం దే, నీశోడనె యుండును. ఓమైత్రేయీ! పరమాత్మను సర్వభూతములందు దర్శింపుము, సమస్త ధ్వనులందు గుర్తింపుము, సకలచింతనలందు గ్రహింపుము, వివిధసంప్రాప్తములందు సాక్షాత్కరింపుము.' ఈ ధర్మోపదేశ మెంత గభీరము! ఎంత పవిత్రము! ఎంత సుఖప్రదము!

జనకమహారాజు ఒక విద్యనోష్టిజరపెను. దానికి దూర పాఠములకు కురుపాఠాలములన్నట్టి కూడ పలువురు బ్రాహ్మణులు ²⁰⁴ బ్రహ్మజ్ఞులు అరుదొందిరి. వారిలో అత్యున్నత బ్రాహ్మిస్థితి నే మహనీయుడు బడసెనో తెలిసికొన జనకు డుత్సుకు డయ్యెను. అట్టివానికి పారితోషకముగా నిచ్చుటకై సువర్ణాభరణములతో నలంకృతములైన సహస్రగోవులను ఒకయావరణమున నుంచెను. 'ఓపూజనీయ బ్రాహ్మణులారా! మీ యందిరిలో అత్యున్నత బ్రాహ్మిస్థితి నందిన మహనీయుడు ఆ గోసమూహమును తన గృహమునకు గొంపోవచ్చును' అని నుడివెను. కొన్ని నిమిషములవరకు సభ నిశ్శబ్దముగ నుండి పోయెను. చివరకు యాజ్ఞచల్కుడు లేచి ఆ గోసమూహమును తన యింటికి తీసికొని పొమ్మని తన శిష్యులలో నొకనితో

చెప్పెను. అప్పుడు జనకుని పురోహితుడు అశ్వలుడు యాజ్ఞ వల్క్యుని 'ఆర్యా! ఈ బ్రాహ్మణు లెల్లరిలో తాముమహాన్నత సిద్ధి గాంచితి మని భావించుచున్నారా?' అని ప్రశ్నించెను. యాజ్ఞ వల్క్యుడు వినయవచనములతో తన యర్హతను సూచించెను. వెంటనే అచటి పండితోత్తములలో ఎనమండుగురు వైదికకర్మకాండను, రూపకల్పనను, ధర్మతత్త్వమును గురించి ప్రశ్న పరంపరను ఆతనిపై కురిపించిరి. వారిలో నొకరైన బ్రహ్మచారిణి గార్గి బాణములవంటి నిశిత ప్రశ్నలు అడిగెను. అవి యామె పండిత్యప్రకర్షను, వాని కీయబడిన యాజ్ఞ వల్క్యుని ప్రత్యుత్తరములు నిగూఢబ్రహ్మతత్త్వమును వ్యక్తపరచునవై యున్నవి. మరియు నాతడు తనకును జనకునకును జరిగినట్లు తెలిపిన ప్రశ్నోత్తరములు కూడ గలవు. ఈ సంవాదము లన్నిటిలో యాజ్ఞ వల్క్యుడు తేల్చిన పర్యవసానము మాత్రము ఇచట పొందుపరుప బడును. అది సుగ్రాహ్యము చేసికొందము.

పరమాత్మ ఏకైక సత్యస్వరూపము. దానితో, సంబంధము కలిగియె నర్వజీవులు, వస్తువులు వెలుగొందుచున్నవి. పరమాత్మ ద్రవ్యవ్యము, శ్రోతవ్యము, మంత్రవ్యము, నిధిధ్యా సితవ్యము. మనము బాహ్యములైన జీవులను వస్తువులను చూచుచు, వినుచు, నెరుంగుచు నున్నప్పుడు పరమాత్మనే వాస్తవముగ చూచుచు, వినుచు, నెరుంగుచు నున్నాము. కాని మన కీదివ్యాచుభవము ప్రజ్ఞాన ముదయించనంతవరకు కలుగదు. మన ప్రేమలందు కూడ మనము యథార్థముగ

ప్రేమించునది పరచూత్మనే. ఈ యుత్తమప్రేమానుభూతి సయితము మన సూర్యార్థికోన్నతి గాంచినప్పుడే లభ్యము. జ్యోతిర్మయములగు సూర్యచంద్రనక్షత్రాదులు మన జ్ఞానము నకు కారణములుగ గన్పట్టును. అవి మనయెదుట లేనప్పుడు, మనము గాఢనిద్రయందు మునిగి యున్నప్పుడు, అవియన్నియు మన యంతరతమ ప్రజ్ఞానము నాశ్రయముగా, మూల కారణముగా గలిగి యున్నవి. ప్రజ్ఞానము సర్వాంతర్యామి, సర్వాతీతము, స్వయంజ్యోతిః. ఈ యాజ్ఞావల్క్యు సిద్ధాంత సాగాంశమే “జ్యోతిషామపి తజ్జ్యోతిః, తమసః పరముచ్యతే, జ్ఞానం జేయం జ్ఞానగమ్యం, హృదిసర్వస్యధిష్ఠితమ్” అను భగవద్గీతా ప్రవచనమం దిమిడియున్నది. ప్రజ్ఞానమే ఆ పరం జ్యోతి, యాజ్ఞావల్క్యుడు పేర్కొనిన స్వయంజ్యోతి. “ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ” — ప్రజ్ఞానమే బ్రహ్మము — అను నిర్వచనము విఖ్యాత మహావాక్యములు నాల్గింటిలో మొదటిదియై బ్రహ్మస్వరూపము నిరూపించుచున్నది. దానిని బట్టియే “అహం బ్రహ్మస్మి” “తత్త్వ మసి” “సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ” అను తక్కిన మూడు వాక్యములును నేర్పడినవి.

ఉద్దాలక ఆరుణి సిద్ధాంతీకరించిన “ఏకమ్ ఏవ అద్వి తీయమ్ బ్రహ్మ” అను మహాసత్యమును యాజ్ఞావల్క్యుడు బహుభంగుల బలపరచెను. ఈ అద్వైతభావము ప్రస్తుతించుచు యాజ్ఞావల్క్యుడు జగత్తులోని సమస్తవస్తువులను జీవులను “మృత్యో రూపాణి” — మృత్యువుయొక్క రూపములు —

అని చెప్పెను. అట్టి మాటలనుబట్టి ఆతడు జగత్తు మిథ్యయని వాదించువాడని తలంపజనదు. “యః పృథివ్యాం తిష్ఠన్ పృథివ్యాం అన్తరం” “యః విజ్ఞాన్ నే తిష్ఠన్ విజ్ఞానాత్ అన్తరం” — బ్రహ్మము పృథివిలో నున్నను పృథివికి భిన్నము, బ్రహ్మము విజ్ఞానమం దున్నను విజ్ఞానమునకు భిన్నము — మున్నగు అనేకవచనములచే ద్వైతభావము కూడ ప్రకటించి ఆతడు జగత్తులోని జీవులు, వస్తువులు బ్రహ్మమునకు వేరుగ అస్తిత్వము కలిగియున్న వని, యొప్పుకొని యున్నాడు. ఐహికవిషములు, జీవులు చిరపరివర్తనీయము లనియు, వాని రూపములు మాత్రమే నశించు ననియు ఆతడు ద్వేషించె నని మనము గ్రహించుట సమంజసము. ఆతని తరువాతి వైదిక ఋషివరేణ్యులు ఏకబ్రహ్మము భేదరహితమును, భేదప్రయుక్తమును కూడ నని విపులముగ విస్పష్టముగ ప్రతిపాదించిరి. అయ్యది ముస్కండు కనుగొందము.

ఈ వేదాంతవిచారణ యెందుకు వచ్చినదని యెవరైన వినుగు జెందవచ్చును. ఈశ్వరవిశ్వాసము సర్వమతస్థులలో పండితులకే గాక పామరులకు గూడ సహజముగ గలదు. అది హేతువులచే నిరూపితము కాజాలదని పండితులే యంగీకరింతురు. కాని యావిశ్వాస మనుసరించి యెల్లరి మనుగడ నడచును. అది మన ప్రత్యక్షానుభవమున కనుగుణముగా నుంచుకొనుచు మనకంటె నెక్కువ యనుభవజ్ఞులగు ఋషులు — ద్రష్టలు — కనబరచు అనుభవముయొక్క సమగ్రలక్షణము

లతో అంతకంత కధికముగా పెంపొందించి ధర్మపథమున అధిగమించుటవల్లనే మన జన్మలు సాఫల్య మొందును. మన దృష్టి స్పష్టతరమైనకొలది, సృష్టిలో వరుసగా భేదము, అభేదము, భేదాభేదసామరస్యము గాంతుము. భేదాభేదసామరస్యముతో గూడిన విశ్వాసమే వ్యక్తికిని సంఘమునకును సర్వతోముఖాభివృద్ధి సమకూర్చి భూతలమును స్వర్గధామము జేయును. ఈ విషయము రాబోవు ప్రకరమున విశదీకరింపబడును. 'విశ్వాసో ధర్మమూలం' అని యిప్పుడు మది నిడుకొందము. విశ్వాస మనగా దృష్టియే. దానిని వికసింపజేయుట యావశ్యకము.

వైదిక సంప్రదాయము

3: ప్రజాపతి ఋషి బోధ

‘పాపము, వృద్ధాప్యము, మరణము, దుఃఖము, క్షుధ, పిపాస, మున్నగునవి లేనిదియు, సత్యకామ సత్యసంకల్పములు గలదియు, అయిన ఆత్మ అన్వేషింపబడవలెను, పరిశీలింపబడవలెను. అట్టి యాత్మను తెలిసికొను జీవుడు సర్వలోకములు, సర్వకామ్యములు బడయును.’ అని జీవాత్మ పరమాత్మల ప్రత్యేకత స్పష్టికరించుచు అనేక మహోపదేశములు చేసి వేదకాలమున ప్రఖ్యాతి గాంచిన ఋషిపుంగవుడు ప్రజాపతి. ఆతని ప్రబోధనలందు, పరమాత్మ పురుషోత్తముడని, ఆదివ్య స్వరూపుని పొందిన జీవుడు శరీరము గోల్పోయినను నాశ మొందక వ్యక్తిత్వము గలిగి యభ్యున్నతి పథమున నిరంతర యాత్ర సలుపుచుండు నని సువ్యక్తమగును. ఐక్యమైయున్నను జీవాత్మ పరమాత్మలకు నిత్యవిభిన్నత కూడ కలదని ప్రజాపతి గావించిన గొప్ప సందేశము దశదిశల వ్యాపించి దైవస్వభావులనె గాక అసురస్వభావులను కూడ నాకర్షించెను. సురలు తమలో శ్రేష్ఠుడగు ఇంద్రుని, అసురలు తమలో నధికుడగు విరోచనుని ప్రజాపతి చాటుచుండిన సందేశము పూర్తిగ నేర్చుకొని వచ్చుటకు పంపిరి. వారు వచ్చిన యుద్దేశ్యము తెలుపుటకు ముందుగా తన యాశ్రమమందు 32 సంవత్సర

ముల కాలము బ్రహ్మచర్యవ్రతులై వైరాగ్యప్రవృత్తితో జీవింపవలయు నని ప్రజాపతిచే నాదేశింపబడిరి.

వారు దీక్ష కాలము ముగించుకొన్న పిమ్మట, బ్రహ్మ తత్త్వము తెలిసికొన నేతెంచితిమని ప్రజాపతికి విన్నవించిరి. “య ఏష అక్షిణి పురుషో దృశ్యతే ఏష ఆత్మా ఏతత్ అమృతమ్ అభయమ్; ఏతత్ బ్రహ్మ” — కంటిలో కాన బడు పురుషుడు ఆత్మస్వరూపుడు; అతడు అమృతుడు, అభయుడు, బ్రహ్మ — అని గ్రహింపు డని ప్రజాపతి నుడివెను. కంటిలోను, నీటిలోను, అద్దములోను గాన్పించు శరీర ప్రతిబింబమును బ్రహ్మగా తమకు తెలుపబడె నని ఇంద్రుడు, విరోచనుడు భావించిరి. ఆ భావనయందలి తప్పును వారె గుర్తించునట్లు చేయుటకు, అందమైన దుస్తులు, నగలు దాల్చి ఒక పల్లెరములో నున్న నీటియందు చూడుడని ప్రజాపతి వారిని గోరెను. ఆ జలమందు వారు అలంకరింపబడిన శరీర ప్రతిబింబము దర్శించుచున్నా మని చెప్పగా, అందు ప్రత్యక్ష మగునది బ్రహ్మయని తెలుపబడెను. అలంకృత మయి నట్టియు, కానట్టియు దేహములందు గల యేకైకపురుషుడు బ్రహ్మయని ప్రజాపతి తలంపు. వా రది గమనించక శరీరమే ఆత్మ యని, దానిని వస్త్రాభరణములతో సుశోభితము చేయుట కర్తవ్య మని వా రిరువురు పొరబడిరి. ఆ పొర పాటు అభిప్రాయము వారికి వినాశకరమని ప్రజాపతి యెరింగియు అది వారె సవరించుకొనవలె నని యుద్దేశించెను.

వారు తమ గృహములకు పయనమైరి. గురువు తలంచినట్లే, విరోచనుడు ఇంటికి బోయి శరీరభోగములు మరిగి ఆత్మ జ్ఞానము లేక భ్రష్టుడయ్యెను. కాని ఇంద్రుడు ఇల్లు చేరులోపల దారిలోనే నశ్వరశరీరము మరణములేని యాత్మ యెల్లగు నను సందేహమునకు లోనయ్యెను. తత్క్షణమే వెనుకకు మరలి గురువును సమీపించి తన మనోకలవర మంతయు వెలిబుచ్చెను. ‘శరీరము ఆత్మకు అభిన్న మైనచో, శరీర మలంకృత మైనప్పుడు అలంకృత మగుచు, కన్ను కాలులేక శరీరము చూచుటకును నడచుటకును అసమర్థమైనప్పుడు అట్లే అసమర్థమగుచు, శరీరము మృతిజెందునప్పుడు మృతిజెందుచు ఆత్మ కూడ వివిధావస్థల నందుచు నశించును. ఆత్మ శాశ్వతమై నిరంతరాభివృద్ధి జెందవలె నని చెప్పితిరి గదా? అంతయు అసంగతముగా కనబడుచున్నది. ఆందోళన జెందు చున్నాను. నా సంశయము తీర్పుచు’ అని ఇంద్రుడు ప్రజాపతికి నివేదించెను. ‘నీ వాదన సహేతుకముగనే యున్నది. నీవు తిరిగి 32 సంవత్సరములు ఆశ్రమమున శుశ్రూష నలుపుము. పిమ్మట మరొకాంత బోధ చేసెదను” అని ప్రజాపతి చెప్పెను. అట్లే అంతకాలము ఆశ్రమములో గడిపి ఇంద్రుడు శ్రద్ధాభక్తులతో గురువర్యుని ప్రబోధకై నిరీక్షించు చుండెను.

అత్తరి ప్రజాపతి, జనకునకు యాజ్ఞవల్క్యుడు పూర్వము తెలిపిన తత్త్వము బోధింప దొడంగెను. ‘జాగృతి కంటె స్వప్నము ఆత్మతత్త్వము సధికతరముగ వ్యక్తపరచును.

‘నీ వది పరికింపు’ మని ఇంద్రునికి జెప్పెను. ఇంద్రుడు స్వయముగా చింతనచేసికొని ‘స్వప్నమందు ఆత్మ బాహ్యవిషయ ప్రేరణ లేక స్వతంత్రముగ వర్తించును. వాస్తవిక జగత్తునకు సంబంధించని కాల्పనిక జగత్తు నిర్మించుకొని అందు భయభ్రాంతులకు వశమై సత్య మిదమిద్ధ మని నిరూపించుకొన జాలకుండును’ అని గురుదేవునకు మనవిచేసెను. అప్పుడు ఆ యనుభవము నందు యాథార్థ్యము కలదని యొప్పుకొని ‘నీ వింకను 32 సంవత్సరములు శుశ్రూష చేయుము. అటుపిమ్మట నూతనాంశము తెలిపెదను’ అని ప్రజాపతి పత్యుత్తర మిచ్చెను. ఈ గడువు దాటిన తరువాత ఇంద్రుడు తనను మరల ప్రార్థింపగా, స్వప్నముకంటె సుషుప్తి విశేషరూపమున ఆత్మోపలబ్ధిని ఎరుకపరచును. నీ విష్ణు డది పరీక్షింపుము’ అని నియోగించెను. ఆ యన్వేషణయు గావించుకొని, గాఢనిద్రయందు భిన్న భిన్నముగా నుండు జగత్తైమాత్రము గోచరింపకుండును గాని ఆ స్థితి యేకత్వమును గాక శూన్యతనే తెలుపును’ అని ఇంద్రుడు తన యనుభవము విన్నవించెను. ఆతని నిరూపణ సరియైన దని ప్రజాపతి యంగీకరించి ‘యింకను 5 సంవత్సరములు ఆశ్రమవాసము చేయుము. అప్పుడు నీకు యథార్థ తత్త్వము సుబోధకము చేసెదను’ అని జవాబు చెప్పెను. ఆ కాలపరిమితయు గడచినతరువాత ఈ క్రిందివిధముగా ప్రబోధించెను.

‘ఓ ఇంద్రా! దేహము నిజముగా వినాశ మొందునదే. కాని అది నాశరహితమయిన ఆత్మకు ఆవాసము. శరీరముతో నున్న యాత్మ శరీర సుఖదుఃఖములకు భ్రాంతివశమున లోనగును. విదేహాత్మ శరీరావస్థల దాటును. అజ్ఞానమువల్ల జీవుడు తనను దేహముతో వైకృతపరచుకొని దాని స్థితిగతులు తనవేయని భ్రమించును. నిజమునకు జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తులు కూడ వ్యాధిజరామరణాదులవలె శరీరమునకు సంధించినవే. ఆ యవస్థలు ఆత్మకు లేవు. స్థూలనేత్రదృష్టి నతీతించిన సూక్ష్మవిజ్ఞానదృష్టి- దివ్యదృష్టి - ఉదయించినతోడనే జీవాత్మ బ్రాహ్మీ స్థితి నొంది, శరీర ధారియయ్యు, సర్వవిషయ పరివృతమైనను శరీరస్పహయే లేక విషయపారవశ్యత లేక సంపూర్ణాత్మానుభూతితో మహదానందమున నోలలాడును. ఈ యుత్తమ పదవి, దేహమును విడుచుటకు ముందే, ఈ లోకముందే, ఇప్పుడే ఆత్మకు లభించవచ్చును. ఇది జీవన్ముక్తి. “స యథాప్రయోగ్య ఆచరణే యుక్త ఏవమే వాయమ్ అస్మిన్ శరీరే ప్రాణో యుక్తః” - గుర్రము బండికి కట్టబడి యున్నట్లుగా, జీవుడు శరీరమునకు బంధింపబడియున్నాడు. ఆత్మకు దేహముతో గల సంబంధ మిట్టిది. గుర్రపుబండియందలి గుర్రము తన వ్యక్తిత్వ ప్రత్యేకతలను గలగియున్నట్లే, దేహమం మిడియున్న ఆత్మ స్వేచ్ఛానుసారము, స్వయముగా వర్తించును. ఈ యత్యున్న తానుభూతి, సుషుప్తియందో మరణమందో చేకూరునది కాదు ; సంపూర్ణజాగ్రదావస్థలలోనే లభింపవలసినది. ఇదియే

మానవాత్మకు లక్ష్యమైయుండవలెను. ఇందులకే నీవు ప్రయత్నింపుము. ఓ ఇంద్రా! ఇంతకంటె అధికముగా నేను చెప్పవలసిన దేమియు లేదు.' అని ప్రజాపతి చెప్పగా ఇంద్రుడు సంతృప్తుడై గృహమున కేగి తల్లక్ష్య ప్రాప్తిచే తాను తరించుటే గాక తోడివారలను తరింప జేసెను.

మనకు సాధారణముగా ఏకత్వము సంఖ్యానీకమైన ఒకటిగానె అర్థమగును. తాత్త్విక ఏకత్వమును మనము సదా చూచుచు దాని నాధారము చేసికొని వ్యవహరించుచున్నను, దానియందు దృష్టి నిలుపక పోవుటవలన, అది మనకు తెలియని దానివలె నుండును. రెండు ప్రక్కలు కలిగియు కాగితపుముక్క, మూడు వైపులు కలిగియు త్రిభుజము, అట్లే అనేక పార్శ్వములు కలిగియు బహుభుజము ఒక్కటిగా నుండుట గాంచుచున్నాము. వాటియందలి భిన్నభాగములు విడదీయరాని వనియు, అవి భేదప్రయుక్తమగు అభేదమును కనపరచునవనియు మనకు బాగుగ తెలియును. ఇట్లే యేవస్తువును గాని యేజీవిని గాని పరిశీలించినచో, అనేకాంతర్గత విభాగములతో కూడియున్నను, ఆ వస్తువు, ఆ జీవి ఏకత్వము ప్రదర్శించును. ప్రజాపతి యుద్బోధించిన యీ భేదాభేదవాదము సర్వజనులకు అనుభవవేద్యమనుటకు సందియములేదు.

ఇంద్రప్రజాపతుల సంబంధమందు నుత్తమ గురుశిష్యుల ప్రవర్తన ప్రకటిత మగుచున్నది. శిష్యుడు తీవ్రజిజ్ఞాసువై యుండవలెను. ఆచార్యునియందు సంపూర్ణ భక్తి శ్రద్ధలతో

మెలగవలెను. శిష్యుని జానకాంక్షను భక్తి శ్రద్ధలను ఎప్పటి కప్పుడు గమనించుచు వాటికి తగినట్లుగా శ్రేణీక్రమమున బోధించువాడె ఉత్తమగురువు ఇంద్రప్రజాపతులవంటి ఆదర్శ గురుశిష్యులు మనకు నేడు సామాన్యముగ కాన్పించరు. ఆధ్యాత్మిక నైతిక విద్యలు ఈరోజులలో చక్కగా గరపబడుటయే లేదని చెప్పవచ్చును. లౌకికవిద్యలు నేర్పేడు మన ప్రస్తుతవిద్యాలయములు, కళాశాలలు గురుకులవిధానముల కెంత దూరములుగా నున్నవో కరతలామలకము. దేశమంటే మట్టి గాదని, మనుష్యులని మనము గుర్తించినాము; పాడుకొనుచున్నాము. బిడ్డలను పెంచుటలోను యథార్థవిద్యావంతుల జేయుటలోను మన మెంత యుదాసీనులమై యుందుమో యోచించుకొనుడు. దేశీయిల సక్రమాభివృద్ధి ననుసరించే దేశాభివృద్ధి యుండు నని గమనించి యుచితరీతి పాటుపడుదము.

వైదిక సంప్రదాయము

4. ఇంద్రచిత్రము ఘటబోధ

చిరనూతనముగ చిత్రవిచిత్రరూపములతో అనంత మహిమనువ్యక్తపరచుచు ఇంద్రియగోచరములగు సమస్తచరాచర సృష్టిజాలము ఏకైక పరబ్రహ్మాయందు పుట్టుచు పెరుగుచు పరిణమించుచు నున్న వని ఉద్ఘాటక ఆరుణియు, ఆతనికంటె స్పష్టతరముగ యాజ్ఞావల్క్యన్ డును ప్రతిపాదించుటగాంచితిమి. కాని వారిరువురు వివిధజీవులకు, వస్తువులకు గల విభిన్నత్వము ఇహ పరములందు శాశ్వతముగ నిలిచియుండునదే యని కూడ నంగీకరించినట్లు వారి ప్రవచనములనల్ల తెలియగలదు. అభేదవాదము, భేదవాదము-రెంటిని చక్కగా సమరస పరచుచు విపులముగ చర్చించి భేదాభేదవాదమును సిద్ధాంతీకరించిన వేదర్షి ప్రజాపతి యని కనుగొంటిమి. ఈ భేదాభేదసిద్ధాంతమును ప్రజాపతి శిష్యుడగు ఇంద్రుడును వేదవిజ్ఞానధనులు మరికొందరుకూడ నామోదించిరి. ఇంద్రుడు దానినిగూర్చి చేసిన వ్యాఖ్యయు తదితరులలో ముఖ్యుడగు చిత్రుడు దానిశ్రేష్టతను కన్నులకు కట్టినట్లు చేయుటకై అలంకారికభాష యందు అభివర్ణించిన వర్ణనలను ఇంచుక పరిశీలంతము.

నాటి యోధాగ్రేసరుడు ప్రతర్ధను డనువాడు తన శక్తిసామర్థ్యముల ఫలితముగా ఇంద్రుని సమక్షమునకు పోగలిగెను. ఇంద్రు డాతని మెచ్చుకొని ఏదైన వరము కోరుకొను

మని యాదేశించెను. కాని యాతడు ఆ వరమును ఇంద్రుడే నిర్ణయించి తన కొసంగవలయు నని ప్రార్థించెను. అప్పుడు ఇంద్రుడు ఆ వర మేదో దాని విశేష మేమో యిటుల జెప్పెను: 'మానవుడు బడయగల మహావరము తా నెవడో తెలిసి కొనుటే. ప్రతివ్యక్తియందు విశ్వాత్మ గర్భితమై యున్నది. వ్యక్తి - జీవాత్మ - విశ్వాత్మతో నైక్యమై తత్పూర్ణానుభూతి నొంది పాపపుణ్యముల నతీతించి అతిపవిత్రస్వరూపుడైనప్పుడు అవతార నామమున బరగును. 'ప్రాణము ప్రజ్ఞానము' అను ద్వివిధశక్తి స్వరూపములతో ప్రతిమానవుడు వర్తించును. ప్రపంచ విషయములతో సంబంధము కలిగి వ్యవహరించునప్పుడు ప్రాణస్వరూపుడని, పరమాత్మతో సంబంధముకలిగి తల్లక్షణముతో వెలుగునప్పుడు ప్రజ్ఞాన స్వరూపుడని మానవుడు పిలువబడును. ప్రాపంచిక విషయములకు భూతమాత్రులని, ప్రజ్ఞానస్వరూపుని శక్తులకు ప్రజ్ఞామాత్రులని నామాంతరములు. ప్రజ్ఞామాత్రులు వినా భూతమాత్రులు గ్రాహ్యములు కావు. భూతమాత్రులు కలవను భావనయైన ప్రజ్ఞామాత్రులు లేనిచో అసంభవము. చూడబడు, వినబడు, ఇంద్రియ గోచరములగు సర్వభూత విషయములకంటె చూచునట్టి, వినునట్టి, సక లేంద్రియములను ప్రేరేపించునట్టి ప్రజ్ఞానశక్తులు ముఖ్యములు, తప్పక తెలిసి కొనదగినవి. భూతమాత్రులు ప్రజ్ఞామాత్రులందు, ప్రజ్ఞామాత్రులు

ప్రాణమందు అర్పితములు. భూతప్రజ్ఞామాత్రులు, వాటిని సంధానపరచు ప్రాణి- జీవాత్మ- యు అవినాభావసంబంధమున మెలగుచున్నవి. జీవాత్మయు పరమాత్మయు సమైక్యమై యున్నవి. “సః మే ఆత్మ” — పరమాత్మ నా యంత! రాత్మ — అను భావము కలిగి తనను వేరుపరచుకొనుచు పరమాత్మతో నైక్యపరచుకొను సంయోగానుభవము గడించి మానవుడు జన్మ సార్థకపరచుకొనును. ఇవిధమున బ్రహ్మ తత్త్వమును ఇంద్రుడు ప్రతర్థనునకు వివరించి దానిని బోధపరచుటకై రథచక్రము ఉపమానముగ జూపెను. చక్రపరిధి, చక్రపు నిలువుకర్రలు, చక్రనాభి పరస్పరము సంబద్ధమై యున్నటుల భూతమాత్రులు, ప్రజ్ఞామాత్రులు, ప్రాణము కలిసి ఒక్కటిగా నున్నవని గ్రహింపు మని కోరెను. ఇంతగా తరచ బడినను బ్రహ్మస్వరూపము మనకు సుస్పష్టముగ తెలియక పోవచ్చును. బ్రహ్మనుభూతి పొందినవారలకే అది సుగ్రాహ్యము. బ్రహ్మ సర్వాంతర్యామి; ఏవస్తువునకు, జీవికి బాహ్యమున నుండువాడు కాదు. ఆతడు సర్వాతీతుడు; సమస్తవస్తువుల, జీవుల సముదాయము కాదు. ఆతడు ప్రతిఅణువునందు, ప్రతిప్రాణియందు అఖండ, అనంతజ్యోతిగా వెలుగొందుచు మనకు సాక్షాత్కరించును. ఆ దివ్యదర్శనము మహాద్భుతము, వర్ణనాతీతము. అయినను ఆ యనుభూతమగు పదవిని ‘బ్రహ్మ లోకము’ అనుపేర, దానిని చేర్చు పథమును ‘దేవయాన

ము' అనుపేర, చిత్రుడు గావించిన వర్ణనను సుబోధకము జేసికొన నిక యత్నింశము.

చిత్రుని పురోహితుడు, గౌతముడు, కర్మకాండనిరతుడై బ్రహ్మజ్ఞానమునకు దూరుడై యుండ, వానికి ఆతడు దేవయానమునుగురించియు బ్రహ్మలోకమునుగురించియు రూపకల్పన జేయుచు సభివర్ణించెను. కర్మకాండ నాచరించువారు పితృయానమున పయనించి అశాశ్వతపుణ్యఫలముల నందుచు తిరిగితిరిగి జన్మలు దాల్చుచుందురని, జ్ఞానకాండ ననుసరించు వారు దేవయానమున ప్రయాణముచేసి అమృతపదవి చేరుదు రని ఉపనిషత్కారులు సామాన్యముగ వెల్లడించు విషయమె. దేవయానగాముల యాత్రాస్థలములను యాత్రాగమ్యమును గురించి చిత్రుడు తెలిపిన యంశములు సుప్రసిద్ధములు, భావగర్భితములు. దేవయానపథికులను సత్యము, జ్ఞానము, అనంతము మొదలగు గుణములయొక్కయు ఆధ్యాత్మిక శక్తులయొక్కయు మూర్తులైన దేవదూతలు మార్గదర్శులై నడుపుచుండ, వారు వరుసగా అగ్ని, వాయు, ఆదిత్య, వరుణ, ఇంద్ర, ప్రజాపతిలోకములు జేరుచు అచ్చటచ్చటి దివ్యసుఖముల ననుభవించి చివరకు బ్రహ్మలోకమున ప్రవేశించి శాశ్వతానందము చూరగొందు రనియు, దేవదూతలు దారిలో వారినితల్లక్షణాభరణములతో నలంకరించి బాహ్యంత శృత్రువులనుండి రక్షించి జరామరణాద్యవస్థల దాటించి సంపూర్ణాత్మానుభవ సమన్వితుల జేయగా, వారు ప్రపంచ

విషయములనుధ్య 'బ్రహ్మగంధము' చే నాకర్షింపబడుచు బ్రహ్మలోకము - 'సాలశ్యసంస్థానము' - నందు ప్రవేశించి 'బ్రహ్మరస'పానము చేయుచు 'బ్రహ్మయశో' పూరితులగుచు 'బ్రహ్మ కృపా విశేషముచే' విశ్వవిభుసభాస్థానమున 'విచక్షణ' - ప్రజ్ఞ - సింహాసనమున ఆసీను లగుచు 'అమితౌజన' - ప్రాణ - పర్యంకమున విహరించుచు నుందురనియు, " త్వమాత్మాసి, యః త్వమాసి నః అహ మస్మి " - నీవు పరమాత్మ స్వరూపుడవు ; నీవు ఎట్టి స్వరూపుడవో, నేను అట్టి స్వరూపుడను - అను మహాబ్రహ్మనుభవస్ఫూర్తితో సదా వర్తింతు రనియు అనేక విచిత్రవర్ణనలతో చిత్తుడు బోధించెను. ఆతడు కనపరచిన గమ్యము పరమహంసపదవి, జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్త్యాది సర్వాసస్థలందు పరివ్యాప్తముచు వాటికి అతీతమును అయిన తురీయము.

భేదాభేద బ్రహ్మచారము ప్రతిపాదించు విషయములు బృహదారణ్యక, ఛాందోగ్య, కౌషీతకి ఉపనిషత్తులందు పుష్కలముగగలవు, మరియు సహేతుకముగ చర్చించబడినవి. అట్టి యంశములు ఇతర ఉపనిషత్తులలో గూడ ననేకము సూత్రప్రాయముగ వెల్లడింపబడినవి. మాండుకోశనిషత్తు చాల చిన్నదే యైనను, ఈ వాదమును సమగ్రముగ నిరూపించి ఉపనిషత్తులలో అత్యున్నతస్థానము వహించినది. సంపూర్ణానుభవ సిద్ధమైన యీ వాదమును అస్పష్టముగ తెలుపుచు అసంపూర్ణానుభవ జనితములగు తద్భిన్న వాదము

అను వ్యక్తపరచునట్టి కొన్ని వాక్యములు ఉపనిషత్తులలో గాన్పించును. కాని యీ భేదాభేదబ్రహ్మవాదమే అత్యుత్తమము ; యుక్తియుక్తము. అదియే వ్యప్తిసమిష్టులకు అర్హ ప్రాముఖ్య మిచ్చి లోకకల్యాణమునకు తోడ్పడునది. అది సర్వజనామోదము బడయక ఆచరణలో లేనియెడల, మానవకోటియందు వ్యక్తి నిరంకుశత్వమో, సంఘనిరంకుశత్వమో ప్రబలి సాంఘిక రాజకీయ రంగములను సంఘర్షణకు, అశాంతికి గురిచేయును.

వేదకాలపు స్వాభావిక పర్ణవ్యవస్థ, శూద్రకులజుడైన చిత్రుడు గొప్పబ్రహ్మజ్ఞానియై పూజనీయ ఋషిసత్తము డగుటకును బ్రాహ్మణవర్ణస్థుడు, చిత్రుని పురోహితుడు అయిన శౌతముడు బ్రహ్మజ్ఞానశూన్యుడు కాగా చిత్రుని శుశ్రూష సలిపి బ్రహ్మవిద్యాపారం గతుడగుటకును అడ్డు రాకుండెను. జన్మవలన వంశపరంపరాగత లక్షణములు కొన్ని కలుగుచున్నను, అవి నిలుపుకొని వృద్ధిజేసికొనుటకు గాని వాటిని త్యజించి క్రొత్త జీవితము బడయుటకు గాని మానవునకు శక్తి కలదు. కావున గుణకర్మలనుబట్టి యేర్పడు పర్ణవ్యవస్థ సహజము, ఉపయోగకరము.

వైదిక సంప్రదాయము

5. బ్రహ్మ సాధన

మానవజన్మ ఇతరజీవుల జన్మకన్న శ్రేష్ఠతర మను నది నిర్వివాదాంశము. ప్రాణము జడపదార్థములందు సయుతము కలదు ; కాని అవ్యక్తము. నిమ్నజీవులలోకంబె నున్న తజీవులలో, అవయవములు ఇంద్రియములు సంఖ్యయందును కౌశలమందును పెంపొందుచుండ, సహజ జ్ఞానము (Instinct) క్రమాభివృద్ధి జెందును. ఈ సహజజ్ఞానము మానవునియందు విజ్ఞానము (Intuition) గా పరిణమించును. తన్మూలమున తనను తాను తెలిసికొనుటకును, తనకును సర్వజీవులకును సమస్తవస్తువులకును అంతర్యామి యైయున్నను అతీతుడు కూడ నై, భిన్ను డయ్యును అభిన్నుడుగ కూడ నై వెలుగొందుచున్న సత్యస్వరూపుని గ్రహించుటకును మానవునకు సాధ్యమగును. సకలేతర ప్రాణుల సహజజ్ఞానమువలె మానవుల విజ్ఞానము స్వయంప్రకాశము మాత్రమే కాక, స్వానుభూతి విలసితము, బ్రహ్మాపలభికారకము. ఇందే మానవజన్మాధి క్యత నిజముగా గలదు. కావున మానవుడు తన జీవితము సార్థక పరచుకొనుట యెట్లు ?

విజ్ఞానము సామాన్యముగా ప్రారంభదశయందు ప్రతి కార్యమునకు కారణమారయును; కనుగొనబడిన ప్రతికారణము మరొక కారణముయొక్క కార్య మగుచుండ, అంతరించు

యన్వేషణమున తగుల్కొనును. ఇటుల కొంత యత్నప్తి జేంచుచున్నను, నిరంతర పరిశోధనా ఫలితముగా సృష్టివికాసక్రమము సుగ్రాహ్యము జేసికొనుచు నూతనవస్తునిర్మాణము (Invention) చేయగల శక్తి సంపాదించును. దీనివల్లనే పాశ్చాత్యులు భౌతికశాస్త్రముల (Science) లో నత్యున్నతి గాంచగలిగిరి. అనేక జీవనసౌకర్యములు సమకూర్చుకొని నవనాగరికత యందు దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నారు. వారి సంచారము భూమిని దాటి ఆకాశములోనికి వెళ్ళినది ; దానిని కూడ నతిక్రమించి గ్రహనక్షత్రమండలములలోనికి పోవునట్లున్నది. ఇంతకును వారు పొందుచున్న సృష్టివిషయకజ్ఞానము సదా అనంతముగనే కన్పట్టుచుండ, వారెంత వృద్ధినిందినను తమ యల్పత్వమె యంగీకరింపవలసినవారగుచున్నారు. పాశ్చాత్య విజ్ఞాన వేత్తలె విశ్వము అద్భుతము (Mysterious) అని నేడు నుడువుచున్నారు. కాన భౌతికవిద్యలు అపరావిద్య లని, “పరా యయా తదక్షర మధిగత్యతే” - దేనిచేత అక్షర బ్రహ్మము తెలియనగునో అయ్యది పరావిద్య-అని ముండకోపనిషత్తు వాక్రుచ్చుచున్నది.

మనుష్యునకు జన్మ కలిగినట్లే మరణమును ఎప్పుడో యొకప్పుడు తప్పక కలుగును. మరణము మరుక్షణమే తటస్థింపవచ్చును. అందులకాతడు సదా ఆయత్తుడై యుండుట యావశ్యకము. ప్రపంచభోగభాగ్యములు వెంటరావు. బంధుమిత్రతాదులు విడనాడుదురు. అట్టి నిరాశ్రయస్థితి భయంక

రము. గత్యంతర మేది యని మృత్యువాసన్న మైనప్పుడు మానవుడు తహతహలాడవలసి వచ్చును. కాబట్టి “ఇహచేద వేదీ తథ సత్యమస్తి; న చేదిహవేదీన్ మహతీ వినష్టి; భూతేషు భూతేషు విచిన్త్య ధీరాః, ప్రేత్యాస్మాల్లోకాద మృతా భవన్తి”-ఈ లోకములో బ్రహ్మమును తెలిసికొన్న యెడల, మానవుని జన్మ సార్థకమగును. తెలిసి కొననిచో, వానికి మహానష్టము వాటిల్లును. కావున వివేకవంతులు చరాచర సృష్టిజాలములో నన్నిటియందు బుద్ధి చొప్పించి పరిశీలించి బ్రహ్మమును కనుగొని యీ లోకమునుండి వెడలి అమరు లగుదురు - అని కేనోపనిషత్తు ఉద్ఘాటించుచున్నది. నిత్యానిత్యముల విచక్షణ చేయునంతగా మానవుని విజ్ఞానము దీప్తి నొందవలెను. శాశ్వత సత్య స్వరూపుడగు బ్రహ్మమును పొందుటకు మానవుడు సర్వకాల సర్వావస్థలందును సాధన సలుపవలెను. విజ్ఞానప్రజ్వలనకు, సాధననిష్ఠకు గురుసాన్నిధ్యము, సాధుసాంగత్యము తోడ్పడును. “ప్రాప్య వరాన్ నిబోధిత” - శ్రేష్ఠుల జేరి బ్రహ్మజ్ఞానము బడయుడు- అని కథోపనిషత్తు ఆదేశించుచున్నది. పూర్వజన్మ సుకృతమువల్ల కొందరి కవి కేవల స్వయంకృషిద్వారా లభింపవచ్చును. పలువురపక్షమున అయ్యది వృథాకాలహరణకును దుర్భర బాధలకును ఒకప్పుడు మరణమునకును కారణ మగును. అన్ని విషయములలో వలె బ్రహ్మసాధన విషయమునను అను

భవజ్ఞుల సహాయము గైకొనుట విధాయకము. వైదిక సాంప్రదాయక బ్రహ్మసాధన యెట్టిదో యిందుక విచారితము.

వేదకాలమున శుట్టిబ్రహ్మజ్ఞున విలసితమగు సంప్రదాయము తరతరములనుండి నేటివరకు భారతవర్షమున ప్రవహించుచునే యున్నది. అది ఆచారమౌఢ్యముచే అప్పుడప్పుడు కలుషిత మగుచుండెను. విదేశ సంప్రదాయముల సంఘర్షణముచే కొన్ని సమయములందు కలత జెందుచుండెను, స్వదేశమందలి తన యవలంబుల స్వార్థపరత్వముచే తిరిగి తిరిగి సంకీర్ణ మగుచుండెను; కాని యీ దురవస్థలన్నియు సంఘజీవనమున దానికి సంప్రాప్తించినవే. అన్ని కాలముల యందు బ్రహ్మసాధనలలో నిమగ్నలైయున్న మహాత్ముల హృదయక్షేత్రములనుండి యునికి పొంగిపొరలెడు ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానధారలచే వైదిక సంప్రదాయము మరల మరల ప్రగతి నొందియుండెను. వైదిక సాంప్రదాయక బ్రహ్మసాధన యనగా ఆ యుత్తమ విజ్ఞానులచే పరిపోషితమగునదే యని మనము గ్రహింపవలెను. అద్దానినే మనము సాధననామమున ఆచరింపబడు సర్వ దుర్వృత్తులనుండి, శుష్కాడంబర కర్మలనుండి వేరుపరచి అవలంబింపవలెను.

వైదికసాధన వైదికతత్త్వానుగుణముగనే యుండవలెను గదా! జీవాత్మ పరమాత్మనుండి వేరుగా నున్నను పరమాత్మతో విడరాని సంబంధము కలిగి యైక్యతయు జేందియుండు నని వైదికబుద్ధిసత్తముల యనుభవ మని

మనము పూర్వ ప్రకరణములందు గ్రహించితిమి. మనము ప్రత్యేకముగా లేనిచో గాని, సంబంధము కలిగి యుండనిచో గాని, మన మెద్దియైన తెలిసికొనుట, ప్రేమించుట, అనుకరించుట, ఐక్యపరచుకొనుట యసంభవము. బ్రహ్మసాధన యందు బ్రహ్మను తెలిసికొనుట, ప్రేమించుట, అనుకరించుట, ఐక్యపరచుకొనుట జీవాత్మకు సహజకృషిగా నుండును. “యతోవా ఇమానిభూతానిజాయంతే, యేన జాతాని జీవంతి, యత్ ప్రయన్త్యభినంవిశంతి, తద్విజ్ఞానస్వ తద్బ్రహ్మ” దేనినుండి సమస్త చేతనాచేతన భూతములు పుట్టి దేనిచేత వర్ధిల్లి దేనియందు జేరి లయ మగుచున్నవో దానిని వెదకి తెలిసికొనుడు. అదియే బ్రహ్మము అను సాధనసూత్రము వరుణుడు తన కుమారుడగు భృగువునకు గావించిన మహోపదేశ మని, విజ్ఞానద్వారా భృగువు బ్రహ్మమును మొదట అన్నమయ స్వరూపునిగను, పిమ్మట ప్రాణమయ స్వరూపుని గను, పిమ్మట మనోమయ స్వరూపునిగను, పిమ్మట విజ్ఞానమయ స్వరూపునిగను, తుదకు ఆనందమయ స్వరూపునిగను గ్రహించినటుల తైత్తిరీయోపనిషత్తు వివరించు చున్నది. విజ్ఞానము తీక్షణమైనకొలది బ్రహ్మముయొక్క సూక్ష్మతర సూక్ష్మతమ స్వరూపములు గోచరించును. కాని “అన్నం న నింద్యాత్ తద్దృతమ్, ప్రాణోవా అన్నమ్” - అన్నమును తృణీకరింప తగదు, అన్నమును నిందింప కుండుట వ్రతముగా జేసికొనవలెను. వాస్తవమునకు

ప్రాణమే అన్నము-అని తైత్తిరీయోపనిషత్తు నొక్కి చెప్పుచున్నది. ఆనందమునందే కాక విజ్ఞానమందు, విజ్ఞానమందే కాక మనస్సునందు, మనస్సునందే కాక అన్నమునందు మనము బ్రహ్మసాక్షాత్కారము పొందవలెను. భృగువునకు వలె సామాన్యమానవు లెల్లరకు బ్రహ్మదర్శనము ప్రప్రథమమున అన్నము (Matter) నందు, అనగా జడపదార్థములందు కలుగుచుండు ననియు మనము గమనింపవలయును. 'యో దేవో ఽగ్నో యోః పు యో విశ్వం భువన మావివేశ, య ఓషధిషు యో వనస్పతిషు తస్మై దేవాయ నమో నమః.' 'అగ్నియందు, జలమందు, విశ్వమందు, ఓషధులందు, వృక్షములందు అంతర్యామియై ఏదేవు డున్నాడో, ఆ దేవునకు అనేక వందనములు' అనెడు స్తోత్రము ఉపనిషత్తులలో చాల చోట్ల గలదు. బాలబాలికలకు లేబ్రాయమున నుపదేశింపబడు గాయత్రి మంత్రము కూడ ఆ స్తోత్రభావముతో కూడినదే. బిడ్డలకు, పెద్దలకు, పామరులకు, పండితులకు-ఎల్లరకు జిజ్ఞాసపూర్వక మననము బ్రహ్మసాధనయందు ముఖ్య ప్రక్రియ. తద్వారా బ్రహ్మదర్శనము సృష్టివిభూతులందు మొట్టమొదట కలిగి పిదప ప్రాణ మనో విజ్ఞాన రస స్వరూపములందు క్రమక్రమముగా చేకూరి పూర్ణ యోగము-బ్రహ్మైక్యత - సిద్ధించును. దర్శన మనగా చక్షురింద్రియముద్వారా మాత్రమే గాక సర్వేంద్రియములద్వారా పొందబడునది యసి విపులార్థము చెప్పకొనుట యావశ్యకము, సముచితము.

“ఆత్మా చాలరేద్రప్రవ్యో శ్రోతవ్యో మస్తవ్యో నిధిభ్యాసి తవ్యః” అని బృహదారణ్యకోపనిషత్తు ఘంటాపదముగ నుడువుచున్నది. మనము కళ్ళతో చూచునది, చెవులతో విను నది, ఇతరేంద్రియములతో పొందునది బాహ్యవిషయములై, కాని యవి విభూతులని బ్రహ్మస్వరూపములని దర్శించుటకు విజ్ఞానము మన యింద్రియములకు తోడ్పడవలెను. అట్లు గాక విషయములను విషయములుగ నె గ్రహించి వాసినే ధ్యానించు వ్యక్తి, భగవద్గీత చెప్పునట్లు, కామక్రోధాదులకు వశుడై బుద్ధిని గోల్పోయి ‘ప్రణశ్యతి’-నశించును. బ్రహ్మసాధననె యోగ మని భగవద్గీత నిర్వచించును, జ్ఞాన భక్తి, కర్మ ప్రపత్తులుగా యోగమును నాలుగువిధముల విభజించి వ్యక్తీక రించును. చాటిలో ఏది ముందు ఏది తరువాత అభ్యసించ నలయు నను ప్రశ్నకు తావు లేదు. శరీరవ్యాపారములు కలిగి కర్మశీలుడుగను, హృదయప్రవృత్తులు కలిగి ప్రేమ స్వభావుడుగను, బుద్ధిప్రయోగములు కలిగి జ్ఞానవిశిష్టుడు గను, ధ్యానపారవశ్యతలు కలిగి ప్రపన్నచిత్తుడుగను మాన వుడు ఎల్లప్పుడు విషయములమధ్య చరించును. ఆయా వృత్తులు భౌతికవిషయములకు మాత్రమే సంబంధించి యున్నంతవరకు వాడు పశుతుల్యుడు, కాని యవి బ్రహ్మా పలబ్ధికి సాధనములైన తోడనె సాధకు డగును. అప్పటినుండి వాడు బ్రహ్మమును మనము చేయగలుగును ; మనవివామ

మున కర్వుడగును; సమాధిస్థితుల బడయ శక్తివంతు డగును ;
సాధనయందు సిద్ధు డగును.

“కుర్వన్నే వేహ కర్మాణి జజీవిషేచ్ఛతం సమాః” —
కర్మలను (విధికృత్యములను) ఆచరించుచునే మానవుడు నూరు
సంవత్సరములు అనగా యావజ్జీవితము గడుప నిచ్చగింప
వలెను — అను ఈశోపనిషత్తునందలి నియమము పాటించి
సీద్ధపురుషుడు ఈశ్వరునివలెనే సదా కర్మతత్పరుడై లోక
సర్వగ్రహమునకై పాటుపడును.

—

వైదిక సంప్రదాయము

6. ధర్మాచరణ

బ్రహ్మతత్త్వమును గురించి, బ్రహ్మసాధనను గురించి వైదిక ఋషులు తాము అనుభవపూర్వకముగ పొందిన జ్ఞానము తమ శిష్యులకు అనుభవములద్వారా గరపి బ్రహ్మచర్యమున నుత్తీర్ణుల జేసి వారిగృహములకు వారిని పంపునమయమున వీడ్కోలుసందేశ మొసంగుట యాచారము. తైత్తిరీయోపనిషత్తునందు గల యట్టి సందేశ మొకటి యీదిగువ పొందు పరచెదను.

‘సత్యము చెప్పము. ధర్మము ఆచరింపుము. స్వాధ్యాయము విస్మరింపకుము. గురుదక్షిణల నర్పించుచుండుము. వంశపారంపర్యమునకు తెంపు రాసీయకుము (వివాహము చేసికొని సంతానము బడయుము). సత్యము, ధర్మము, స్వాభివృద్ధి, సర్వశ్రేయము — వీని నుపేక్షింపకుము.

‘దేవపితృ సంసేవనము మానకుము. ఉపదేశకులను తల్లిదండ్రులను దైవసములుగ పూజింపుము. అతిథులను గూడ నట్లే సన్మానింపుము. ఈ యుత్తమవిధుల నిర్వర్తించుచు తదితరముల విసర్జింపుము. మేము చేయు కార్యము లలో మంచివి యాచరింపుచు తదితరముల వీడుము.

‘మనకంటె శ్రేష్ఠులగు బ్రహ్మజ్ఞులను సదా గౌరవింపుము. వారియెడ నశ్రద్ధ యేమాత్రము చూపక సంపూర్ణ

శ్రద్ధ కలిగి భయభక్తులతో, వివేచనా సానుభూతులతో వారిని సత్కరించు చుండుము. ధర్మానుష్ఠానములను తాకికవిధులను నిర్వర్తించుటలో నీకు సందేహములు కలుగునప్పుడు, కొందరు వేటినైన నిషేధములుగ, తెలుపునప్పుడు, నీ యిరుగుపొరుగున నివసించు విజ్ఞానధనులు, విశుద్ధాత్ములు, భక్తితత్పరులు అగు బ్రహ్మనిష్ఠులు ఉపదేశకులుగ నియుక్తులైయున్నను కాకున్నను వారు మెలగెడు మార్గమున నీవును మెలగుము.

‘ఇదే నా యాదేశము, ఉపదేశము. ఇదే వేదరహస్యము, అనుశాసనము. ఇదే నీకు కర్తవ్యము, విధ్యుక్తము.’

ఈ గురుసందేశమందు ఆచరణకు సంబంధించిన అతిముఖ్యవిషయములు సూత్రప్రాయముగ నుడువబడినవి. తత్త్వజ్ఞానము ఎంత గడించినను, సాధననిష్ఠ ఎంత కలిగియున్నను, వాటివల్ల సహజముగ చేకూరి రూపొందవలసిన బ్రహ్మోపలబ్ధి జీవితమందు మూర్తీభవించుకొనజాలని వ్యక్తి కృపాపాత్రుడు. ఆతని కృషి శుష్కము, నిరుపయోగము, కేవలబాహ్యోడంబరము. పడిన శ్రమకు తగిన ఫలితము తప్పక యుండవలెను. అప్పుడు ఉపలబ్ధియందలి మంచిచెడ్డలు కష్టించినవానికిని తోడివారలకును పొడగట్టును. తన్నూలమున వారు చెడ్డను తొలగించి మంచిని పెంపొందించుటకు ప్రయత్నింతురు. కృషి యంతకంతకు శ్రేష్టత గాంచును. కావున తైత్తిరీయమునందు గురువు శిష్యునకు ఆచరణావశ్యకతనుగూర్చి చేసిన తుది

హేచ్ఛరిక చాల సమంజసముగా నున్నది. అందలి యంశముల నెత్తుకొని యించుక విచారించుము.

సత్యము, ధర్మము - ఈ పదములు మనము వేర్వేరు అర్థములందు వాడుచుందుము. సత్యము వచింపవలసినది యని, ధర్మము ఆచరింపవలసినదియని గదా ఆదేశింపబడెను. సత్యము పరబ్రహ్మమునకు వేదమొసంగిన ప్రధాన నామము. “ఇంద్రం మిత్రం వరుణ మగ్నిమాహు రధో దివస్స సుపర్ణో గరుత్మాన్ | ఏకం సద్విశ్వా బహుధావదన్తి అగ్నిం యమం మాతరిశ్వాన మాహుః” సత్యము ఒక్కటే. దానిని బ్రహ్మ విదులు అనేకనామములతో ఇంద్రుడని, మిత్రుడని, వరుణుడని, అగ్నియని, దివమని, సుపర్ణుడని, మాతరిశ్వానుడని, గరుత్మంతుడని పిలుతురు - అని ఋగ్వేదమున నుడువబడినది. గాంధిమహాత్ముడు సత్యమునే భగవంతునిగ భావింపవలయు నని కోరుట యెంతయు సముచితము. సత్యము అనంతము, దాని పూర్ణరూపము దుర్గాహ్యము. కావున సత్యమునకు పూర్ణ నిర్వచనము అసాధ్యము. సత్యము బుద్ధికి నందినంతవరకు ప్రతి వస్తువునందు, ప్రతిజీవియందు పరిమితముగానె గోచరించును. దాని స్వరూపము ఎప్పటికిని అపారమై మనస్సున కతీతము గనె యుండును. కనుక మనము సత్యమును జీవితాదర్శముగ నుంచుకొని సాధ్యమైనంతవరకు మాటలలో వర్ణింతుము. స్తుతింతుము. మన జీవితము నిరంతరాభివృద్ధి జెందుటకు అనంతసత్యమునె ఆదర్శముగ నిడికొనుట యావశ్యకము. ఇత

కులకు సత్యము అనంతమని చెప్పటయు నావశ్యకము. 'సత్య మేవ జయతే' అను వాక్యమందు ద్వేషింపబడిన సత్యము ఎవరి గుఱ్ఱుటలో నుండునది కాదని అందరము గ్రహింతుము గాక! 'నేదం యదిద ముపాసతే' అని ఒకరికొకరు చెప్పు కొనుచు పరస్పరసహనము కలిగి సత్యాన్వేషణమున నిమగ్నుల మగుదుము గాక! అప్పుడు సత్యముపేరిట జరగు సమరము లన్నియు సమసిపోవును, మతసాంఘిక రాజకీయ రంగములు శాంతినిలయము లగును.

ధర్మము ఆచరింపవలసినది, జీవితమున పూర్తిగ మూర్తీభవింపవలసినది. యావజ్జగత్తు సత్యమందు పుట్టి సత్యమందు పెరిగి సత్యమందు గిట్టుచున్నది. సృష్టి స్థితి లయములకు క్రమపద్ధతి గలదు. సర్వభూతములు పరస్పర సంబంధము కలిగి నీమబద్ధములై సహకరించుకొనుచు వర్ధిల్లును, వినాశ మొందుటలో సయితము నిర్ణీతమార్గ మనుసరించును. ఇట్లు సృష్టిజాలమును సామరస్యమున కూర్చి శాసించి పాలించునది ధర్మము. సృష్టితోపాటు ధర్మము కూడ సత్యమునుండి యుద్భవిల్లునదే. సత్యము సాక్షాత్కరించుటకు పూర్వమే ధర్మము సర్వత్ర కాననగును. దేశకాలపాత్రల కనుగుణముగ భిన్న రీతుల ప్రకటిత మగును. సృష్టియందువలె ధర్మమందు కూడ వైచిత్ర్యము గోచరించును. ప్రతివస్తువునకు, ప్రతిజీవికి 'స్వభావినియత' మయిన కర్మ ప్రత్యేకప్రత్యేకముగ నుండును. మూలమున ఒక్కటిగా నున్న 'శాశ్వత ధర్మమే' ఒక్కొక్క

మానవునియందు ఒక్కొక్క 'స్వధర్మము'గా వ్యక్తమగును. ప్రతిపురుషుడు, ప్రతిస్త్రీ తన పరిస్థితులలో, తన సంబంధ బాంధవ్యములలో తన స్వభావమునుబట్టి యెటుల ప్రవర్తింపదగునో గుర్తించి ఆ ప్రవర్తనను తన ధర్మముగ స్వీకరించి యాచరింపవలయును. స్వధర్మాచరణయందు ఏమాత్రము లోపము వచ్చినను వ్యక్తి జీవితమే గాక సంఘజీవితము కూడ నష్టపడును. 'స్వధర్మే నిధనం శ్రేయః పరధర్మో భయోవః' అను గీతాసూత్రము జీవితలక్ష్యము కావలెను. సహజరీతిని వర్ణాశ్రమధర్మములు, యుగధర్మములు, దేశధర్మములు సర్వ ధర్మములు పాటింపబడవలెను. కాలిబంతియాటలో ఆట గాండందరు సుశిక్షితులై తమ స్థానముల నిలచి తమ కర్తవ్యముల నిర్వర్తించునప్పుడు, ఆట జయప్రదముగ సాగును గదా? సంఘమందలి వ్యక్తుల యాచరణవిషయమునను అంతే. గృహ్య స్వదేశీయ సర్వదేశీయ సాముదాయిక జీవనము లన్నిటియందు పాల్గొనుచు సత్యము, ధర్మము ఉల్లంఘింపక వర్తించుట యెల్లరికి విధి.

'దేవపితృసంసేవనము మానకుము, అతిధిన త్కారము సలుపుము' అనునది యా సం దేశమందలి మరొక విషయము. సత్యస్వరూపడగు భగవంతుని నెల్లరు అనుదినము ఆరాధించ వలెను. జీవితారంభమున గృహమందు తల్లిదండ్రులు, గురు కులమున ఆచార్యుడు ధర్మశిక్షకులై అభ్యుదయకారకులుగ నుందురు కావున, వారు స్వతంత్ర జీవనము గడుపునట్టి సర్వ

జనులకు దైవసములుగ సదా పూజనీయులై యుండవలెను. వారు ఆచరించిన సత్కార్యములు సమాచరణీయములై యుండవలెను. వారిలో దురభ్యాసము లేవైన నున్నచో, అవి త్యజనీయములే యని గురుకులాచార్యుడు స్పష్టముగ తెలుపుచున్నాడు. సామాన్యముగ సదభ్యాసములకంటె 'దురభ్యాసములె సులభముగా పట్టుబడును. కనుక ఆ హెచ్చరిక అవసరమె. పరమేశ్వరుని, ధర్మప్రబోధకులను స్తోత్రపాఠములతోను, బాహ్యసత్కారములతోను నేవించుచు మనము సాధారణముగ కాలక్షేపము చేయుదుము. దైవభక్తి గురుభక్తి కార్యాచరణయందు కాన్పించవలయు నని చేయబడిన యుపదేశము గమనించుట ముఖ్యము.'

ఆ యాచార్యోపదేశమందు గ్రహింపవలసిన యింకొక ముఖ్య విషయమున్నది. మనము వివిధజీవితరంగముల ప్రవేశించినతరువాత ఒక్కొక్కప్పుడు అతిక్లిష్టసమస్యలు ఎదుర్కొనుచుండుము. కొందరు చేయదగునన్నది మరికొందరు చేయకూడనిది యని చెప్పుచుందురు. స్వయముగ కర్తవ్యము నిశ్చయించుకొన జాలకుండుము. సంశయచిత్తుల మగుదుము. మన హృదయములు అంధకారమయములై పోవును. వాదోపవాదములవల్ల ప్రయోజనము కాన్పించదు. సంశయాత్మకమైన శ్రమ అనుమాట తథ్యమని తోచుచుండును. అట్టి సమయమందు అనుసరింపవలసిన మార్గము గురుకులాచార్యుడు నిర్దేశించెను. మన చుట్టుప్రక్కల వసించు ధర్మవర్తనులగు సత్పు

రుషుల యడుగుజాడల నడచుటే యట్టితరి విధాయక మని ఆతడు చెప్పెను. ధర్మాత్ములు మన దృష్టి నాకర్షింతురు. వారియెడ భక్తిశ్రద్ధల చూపుచునే యుందుము. ధర్మనిరూపణమున వారికి గల సామర్థ్యమునకు నిదర్శనము లనేకము వారి జీవితమందు ప్రత్యక్షముగ గాంచి యుండుటచే వారిని విశ్వసించుము, అనుకరించుము. ఇది సహజలక్షణమే. వైద్య శాస్త్ర మేమియు తెలియకున్నను, గొప్పవైద్యులెవరో తెలిసికొన గలము. న్యాయశాస్త్ర మేమియు నెరుగకున్నను, గొప్ప న్యాయవాదులెవరో యెరుంగ గలము. మన ప్రాణవిత్తముల నిలుపుటకై మన మవి వారి హస్తమం దుంచుదుము. అట్లే మహాత్ములకు వశీభూతుల మగుదుము. దృష్టాంతము కంటె సుత్తమప్రమాణ మెద్దియు లేదు. నిదర్శనములు దొరికినతరువాత మన కితర ప్రమాణములు అనావశ్యకములు. ముఖ్యముగా ధర్మ సందేహములందు తగులొక్కన్నప్పుడు, శిష్టులను మనము మార్గదర్శకులుగ గైకొనవలెను.

సద్గురువులు, మహానాయకులు మధ్యాహ్నమార్తాండునివలె ప్రకాశించుచుందురు. ఏమాత్రము వివేకము గలవారైనను ఆ మహానాయకుల గుర్తింప నేర్తురు. వీరపూజను ప్రశంసించుచు ఆంగ్లవిజ్ఞానవేత్త కార్లైలు, మహాపురుషుల సంఘటనాశక్తిని కొనియాడుచు అమెరికా భక్తాగ్రేసరుడు ఎమర్సన్, జీసస్యొక్క ధర్మోత్సాహమును మెచ్చుకొనుచు రమ్యాసాధుపురుషుడు టాల్ స్టాయ్ కావించిన నవయుగ స్రవో

ధనలు ఇంగ్లండు, అమెరికా, రష్యా దేశముల యభ్యుదయమునకు చాలవరకు కారణములు. ప్రతిదేశమందు కష్టకాలములందు అద్భుతశక్తిసంపన్నులు దయించుచు 'ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగేయుగే' అను గీతాప్రవచనము రూఢిపరచుచున్నారు. ధర్మసమ్మాధచేతస్కుడైన అర్జునుడు 'శాధి మాం త్వం ప్రసన్నమ్'—నీ శరణు జొచ్చితిని, నన్ను ప్రబోధింపుము.—అనుచు శ్రీకృష్ణుని ఆశ్రయించి నట్లు మనము మహాపురుషుల జేరి ప్రబోధితులము కావలయును. 'స నో బుద్ధ్యా శుభయా సంయునక్తు'—భగవానుడు మనకు శుభదాయకమైన బుద్ధి ప్రసాదించు గాక!

వైదిక సంప్రదాయము

7. సమర సజీవనము

ఏకో వశీ సర్వభూతాంతరాత్మా

ఏకం రూపం బహుధా యః కరోతి |

తమాత్మస్థం యే సుపశ్యంతి ధీరాః

తేషాం సుఖం శాశ్వతం నేతరేషామ్.

— కఠోపనిషత్, 2 ఆ. 2 వ. 12 శ్లో.

‘ఎవడు ఏకైకనియంత, సర్వాంతర్యామి అయి తన ఏకరూపము బహురూపముల నొందించుచున్నాడో, ఆతనిని తమ యంతరంగమున దర్శించు ప్రజ్ఞావంతులు అనశ్శరసుఖము బడయుదురు, అన్యులు బడయజాలరు’ అని కఠోపనిషత్తు చాటుచున్నది. సృష్టిలోని ప్రతి రూపమందు నిండి సర్వము పరిపాలించుచు పరబ్రహ్మ బాహ్యజగత్తున కలడు. అచట మనము ఆతనిని హేతుజ్ఞానము ద్వారా అఖండ స్వరూపునిగ తెలిసికొని స్తుతింపవచ్చును, ఐతరులకు ప్రకటింపవచ్చును, కాని ఆ సత్యస్వరూపుని మన హృదయాంతరమున దర్శింపక పోవచ్చును. ఏలయన, మన దృష్టి సామాన్యముగ వెలుపలికి ప్రసరించుచు ప్రాపంచిక విషయములనె గాంచును, వాటిని గూర్చి తర్కించును, స్థూలముగ ఏకత్వమును కనిపెట్టును. కాని ఆ నిరూపణ అనుమానాస్పదమే, శాశ్వతసుఖము నీయ జాలదు. బాహ్యజగత్తుకంటె విస్మయకరమైన మహాజగత్తు

మన యంతరమున కలదు. అంతర్ముఖుల మైతిమేని, అది పొడగట్టును. మన కది యతిసన్నిహితము; భిన్నమయినది కాదు. ఆత్మపరీక్ష చేసికొన్నకొలది, సర్వేశ్వరుని యేకైక సత్యస్వరూపమును అధికతరముగ సాక్షాత్కరింప గలము. ఆతనియందు సర్వరూపములు, సకల విభేదములు సామరస్య మందుటను, బాహ్యంతరములు రెండును ఐక్యమగుటను ప్రత్యక్షముగ దర్శింతుము. ఆ సర్వసామరస్యముయొక్క స్వానుభూతి ప్రశాంతి ప్రదము, మహదానంద దాయకము.

మన హృదయాంతరాళమున అనేక సంక్షోభములు చెలరేగును. ఒక యోచనను మరొక యోచన, ఒక భావనను ఇంకొక భావన, ఒక సంకల్పనను వేరొక సంకల్పన డీకొని సమరము సాగించును. ఆ పోరాటములందు మనము తగు లొక్కందుము. హృదయాందోళన తీవ్రమగుచు మన జీవితముల ఘోషమయము చేయును. ఇక మనకు సుఖమిట్లు సాధ్యము? భిన్నాభిప్రాయములకు, విరుద్ధప్రేమలకు, వివిధ కార్యోత్సాహములకు సామరస్యము జూపునట్టి యీశ్వరదర్శనము చేతనే సుఖము సిద్ధించును. ఆంతరిక సామరస్యము బాహ్యసామరస్యములకు దారితీయును. బాహ్యమున సయితము శాంతివాతావరణము ఏర్పడగలదు. కాన మనము ముఖ్యముగ ఏకాంత ధ్యానము అలవరచు కొనవలెను. తత్సాధనయందు సూక్ష్మదృష్టిని పెంపొందించుకొనుచు ఆంతరిక సమస్యలను ప్రథమున పరిష్కరించుకొందము. ఆ సమస్యయ

బుద్ధితో పిదప సాంసారిక సాంఘిక రాజకీయాది సకలబాహ్య సమస్యలను సులభముగ పరిష్కరించుకొన గలము. సంపూర్ణ ధర్మజీవనము బడయ గలము. ధర్మానుష్ఠాన మనగా నలు గురితోపాటు మనము సామాన్యముగ గావించు మతకర్మ కాండగాని తాకిక కార్యకలాపము గాని కాదు. ధర్మజీవనము బ్రహ్మదర్శన ధ్యాన ధారణాదుల మహా ఫలితము. యథార్థ ధర్మసాధకుడు సర్వదా సర్వత్ర సామరస్యము నెలకొల్పుటకే పాటుపడును. వైదిక ఋషులు వ్యక్తియందు, గృహమందు, సంఘమందు, రాజ్యాంగమందు, ప్రపంచమందెల్లెడల సమర సజీవనము నెలకొల్పుటకై ఏవిధానము లనుసరించిరో తెలిసి కొందము. ముందుగా వ్యక్తిగత జీవనమును వారెట్లు సమన్వయించుకొనిరో యించుక పరిశీలింతము.

తమలోపల సంగ్రామము లేనేలేదని, అద్దానికి సంబంధించిన విచారణ తమ కక్కరలేదని కొందరు చెప్పుదురు. వారు నిజమునె చెప్పుచున్నారు. వారు మూఢాచారపరులై యుందురు, లేక ఇంద్రియ పరవశులై యుందురు. వివేకము వారిలో పనిచేయుచుండదు. వారు మూఢాత్ములు, జడులని చెప్పవచ్చును; తమ కలవడినది విడువ నేరరు. విషయలోలు రను ఉన్మత్తులుగ పరిగణింపవచ్చును. ఆ యిరు తెగలవారు నిత్యవికాసము గాంచవలసిన వివేకమునకు దూరులె; సంఘాభివృద్ధికి విరోధులె. కాని మహాత్ములుదయించుటతోడనే ధర్మ తేజము వెలువడి నలుగడల ప్రసరించి మాధ్యమును పటా

పంచలు చేయును, విషయవాసనల దగ్ధము చేయును. కావున మహాపురుషుల యవతరణ సంఘోధరణకు అత్యంతావశ్యకము గదా? వ్యక్తిగత సాధనయందు ఉత్తీర్ణులైనవారె ఆయాదర్శపురుషులు. దీనినిబట్టి కూడ వ్యక్తిగతసాధనయొక్క ప్రాముఖ్యము వెల్లడియగుచున్నది. అన్నివలె ధర్మము హృదయమునుండి హృదయమునకు స్పర్శమాత్రమున విస్తరించును.

అనంతసత్యము హృదయ సింహాసనమున నధిష్ఠింపజేయుటకు జరుపవలసిన సమరము అనంతముగ నుండకతప్పదు. కావున మన ప్రయత్నము ఆంతరికయుద్ధము లేకుండజేయుకానేరదు. అయ్యది ఘోరయుద్ధమందు సయితము శాంతి బడయు విధాన మారయుటే. మనలోపలి అరిషడ్వర్గములో అసలుకామమే ప్రధానమైనది. దానినుండి, తక్కిన క్రోధాదులు అయిదు, ఒకటి తరువాత నొకటిగా జనించును. కామమును గూర్చియే ముఖ్యముగ పరిశీలింపవలసి యున్నది. అది తన బంటులతో కలసి మన ఇంద్రియముల కుత్తేజనము కలిగించును, అపారశక్తి నొసంగును. ఇంద్రియములు కామక్రోధాదులయొక్క ప్రబలమూర్తులై అజేయములుగ నుండును. వాటిని రూపుమాపుట యసంభవము. అని ధర్మబద్ధములగుచో, మోక్షసాధనములై హృదయసీమయందు, బాహ్య ప్రపంచమందు ఈశ్వర రాజ్యము స్థాపించుటకు తోడ్పడును. ధర్మముచే పాలింపబడుచు మోక్షఫలము నిచ్చెడు అంతశ్శత్రు

పుల సేనాధిపతియగు కామము పురుషార్థములలో నొకటిగ పేర్కొనబడుచున్నది.

“ఆత్మానం రథినం విద్ధి శరీరం రథమేవతు, బుద్ధిస్తు సారథిం విద్ధి మనః ప్రగ్రహమేవచ” — “ఇంద్రియాణి హయనా హుర్విషయాంస్తేషు గోచరాన్, ఆత్మేంద్రియమనో యుక్తం భోక్తే త్యాహుః మనీషిణం” — అని కఠోపనిషత్తు నుడువుచున్నది. ‘నీయాత్మ రథాధిపాత, నీశరీరము రథము, నీబుద్ధి సారథి, నీమనస్సు, కశ్యపము, అని తెలిసికొనుము. నీ ఇంద్రియములు గుర్రములు, నీవు పొందు విషయములు మోక్షమార్గములు, వివేకప్రయుక్తమగు మనస్సు గల నీవు స్వర్గసౌఖ్య మనుభవించు భోక్తృ, అని తత్త్వజ్ఞులు వచింతురు— ఈ ప్రవచనములతో మానవునకు కఠోపనిషత్తు చేయు హెచ్చరిక గమనింపుడు. కాన కామక్రోధాదులను ధర్మప్రయుక్తములుగ సంస్కరించుకొనుటే మనకు కర్తవ్యము. వేదాంతసారమైన భగవద్గీత “మయి సర్వాణి కర్మాణి సన్యస్యాధ్యాత్మ చేతసా, నిరాశీ నిర్మమో భూత్వా యుధ్యస్వ విగతజ్వరః” — పరమాత్మతో నేకీభూతమైన మనస్సుతో, శరీరవాంఛలు వీడి కర్మత్వము త్యజించి స్వార్థశూన్యడవై నీ సర్వకార్యములు బ్రహ్మార్పణము గావించి యుద్ధము సలుపుము — అని యుద్బోధించుచున్నది. “కర్మసుకౌశలం యోగమ్” అనియు, “సమత్వం యోగ ఉచ్యతే” అనియు చెప్పుచు కర్మకుశలత్వము, సమత్వము ఇవి రెండును యోగమున సమన్వయించునని భగవద్గీత తెలుపుచున్నది.

బీజమందు యావద్వృక్షము కానరాకుండ నిమిడి
 యుండును. తగిన పరిస్థితులు, పోషణ, రక్షణ అమరినచో,
 విత్తనము మొలకెత్తి గొప్పమాను అగును. మానవుని
 విషయమునను జరుగునది అంతే. శిశువులో ఎట్టిశక్తులు దాగి
 యున్నవో తెలియదు. అర్హమైన సాంగత్యము, ప్రబోధము,
 శిక్షణము లభించినయెడల, బిడ్డడు పెరిగి మహాత్ముడు కాగ
 లడు. మానవులకు అభిరుచులు, సామర్థ్యములు వేర్వేరుగా
 నుండును. వాటికి ఆవశ్యకమయిన ప్రత్యేక దోహదములతో
 వాటిని పోషించి పెంపొందించు బాధ్యత బిడ్డల తల్లిదండ్రులు,
 సంరక్షకులు, అధ్యాపకులు నిర్వహింపవలెను. గృహ విద్యాలయ
 పద్ధతులు ఎంత సక్రమముగా నుండిన, అంత చక్కగా
 బాలబాలికలు పెరిగి యుత్తమ గృహస్థులుగను, పౌరులుగను,
 పరోపకారులుగను పరిణమింతురు. అభినివేశములనుబట్టి, విద్య
 ప్రారంభ మగుటతోడనే, బిడ్డలను తరగతులుగ విభజింపవలసి
 యుండును. కొందరు సత్వగుణము, కొందరు రజోగుణము,
 కొందరు తమోగుణము ప్రధానముగ కలిగియుందురు.
 మొదట తరగతివారికి మానసిక విద్యలు, రెండవ తరగతివారికి
 రాజసికవిద్యలు, మూడవతరగతివారికి ఆధిక్యవిద్యలు సామాన్య
 విద్యతోపాటు ప్రత్యేకముగ గరపబడవలెను. అధ్యాత్మిక
 విద్య అన్ని తరగతులవారికి ముఖ్యముగ నీయబడవలెను.
 అప్పుడు మూడు తరగతులవారు తమ ప్రత్యేక విద్యలందే
 గాక బ్రహ్మవిద్య యందును విజయోపేతులై ద్విజులని పిలు
 వబడుటకు అర్హు లగుదురు. నేడు బ్రాహ్మణులని, క్షత్రియు

లని, వైశ్యులని పరిగణింపబడువారిలో యధార్థమైన ద్విజులు ఏకొలది ముందైన ఉన్నారో లేరో! వారు కేవలము జన్మను బట్టి ఆ నామములు ధరించుచున్నారు. జన్మవలన ఎవరికైన లభించుచునది శూద్రత్వమే (శుశ్రూష జీవనమే). ఈ జీవనము కలవారు నాల్గవ తరగతికి జేందినవారే అయినను అగ్ర వర్ణనామముల దాల్చి వర్ణవ్యస్తను హాస్యాస్పదము చేయుచున్నారు. ఇక్కాలమున సయితము భారతవర్షమందే గాక సర్వ దేశములందును నాలుగు సహజ వర్ణములవారు ప్రబలుతై సర్వమానవ క్షేమమునకు పాటుపడుట యావశ్యకము. సంఘమందు ఎవరు ఏ యపరావిద్యయందు నిపుణులైనను ఎల్లరు పరావిద్యయందు కూడ నభ్యున్నతి గాంచినప్పుడు మాత్రమే సహకారజీవనము చేకూరి సర్వజనులు సురక్షితముగా నుందురు. ధర్మబుద్ధి కలవారు తగినంతమంది ప్రస్తుతము లోకములో లేని కారణముననే, సర్వవినాశకరమగు ప్రపంచయుదము మరల ఏ క్షణమున ప్రారంభ మగునో యన్న భయముతో ప్రతి దేశమువారు తల్లడిల్లుచున్నారు. ఇప్పటికిని, ఎప్పటికిని స్వభావసిద్ధమగు వర్ణవ్యవస్థ లోకశ్రేయమునకు ఆవశ్యకమే.

మహానదులు పర్వతశిఖరములనుండి నిర్మలోదకముల బడయును, త్రోవపొడుగునను సముద్రమున కలియు పర్వతము ప్రాంతీయ ప్రదేశములకు తమ జలముల ప్రసాదించి వాటిని ఫలపుష్ప భరితములగు వృక్షలతాదులతో శోభిల్ల జేయుచున్నవి. అట్లే సృష్టియందు సకలభూతములు తాము

పొందు వృద్ధియంతయు సృష్టిప్రవృద్ధికే వినియోగించుచున్నవి. మానవుడు స్వేచ్ఛాపూర్వకముగనే అట్టి త్యాగధర్మ చువలబించి లోకహితమునకై జీవింపవలెనని భగవంతుని సంకల్పము. తద్విగుడ్డముగ వర్తించునేని, వాడు లోకకంటకుడగును. ఆర్జనపరుడు కానివానికి త్యజించుట కేమి యుండును? స్వార్థపరత్వము పరార్థపరత్వమున సార్థకత జెందును. పరిగ్రహోపరిగ్రహముల రెంటియందు మనుజుడు సిద్ధహస్తుడు కావలెను. అట్లగుటకు వలసిన సద్బుద్ధిని బాలబాలికలకు గరపుట కుద్దేశింపబడినదే బ్రహ్మచర్యాశ్రమము. ఆ ధర్మబుద్ధిని యువతీయుకులకు ప్రయోగాత్మముగ నలవరచునదే గృహస్థాశ్రమము. ఆ త్యాగశీలము లోకసంగ్రహమునకై వినియుక్త పరచుటకు భార్యాభర్తలను ఆయత్తము చేయునదే వానప్రస్థాశ్రమము. అట్లు పరిపక్వమైన త్యాగశీలముతో మాహోదార చరితులై 'వసు దైవ కుటుంబమ్' అని తలపోయుచు దంపతులను జీవించునట్లు చేయునదే సన్యాసాశ్రమము. ఆశ్రమసంస్థ కూడ వర్ణవ్యవస్థవలె వ్యక్తివికాసమునకు వైదిక కాలమున వినియోగపడుచుండెను. మహర్షులు నాడు మహోద్దేశములతో స్థాపించిన వర్ణాశ్రమ విధానములు రెండును నేటి కాలానుగుణముగ మన మనుష్ఠింపవలెను. "తేన త్యక్తేన భుంజీధా"

వైదిక సంప్రదాయము

8. వ్యక్తి - సంఘ సమస్య

ద్వా సుపర్ణా సయుజా సఖాయా సమానం వృక్షం పరిషస్వజాతే
తయో రన్యః పిష్పలం స్వాద్వత్తి అనళ్లన్నన్యోఽభిచాక శీతి.
సమానే వృక్షే పురుషో నిచగ్నోఽశీకయా శోచతి ముహ్యమానః,
జాషం యదా పశ్యత్యవ్యమిశ మస్యమహిమాన మితి వీతశోకః.
సత్యేన లభ్యస్తపసా హ్యేన ఆత్మాసమ్యక్ జ్ఞానేన బ్రహ్మచర్యేణ నిత్యమ్,
అన్తఃశరీరే జ్యోతిర్మయోహి శుభో) యం పశ్యన్తి యతయః క్షీణదోషాః,
—ముండకోపనిషత్ : 3 మం 1ఖం. 1,2,5వా.

“రెండు పక్షులు పరస్పరసంబంధము గలిగి మైత్రితో
ఏకైక వృక్షము (శరీరము) నందు వసించుచున్నవి. వాటిలో
ఒకటి (జీవాత్మ) మధురఫలములను భుజించుచుండును, రెండవది
(పరమాత్మ) భుజింపక కేవల సాక్షీభూతముగ నుండును.
ఆ వృక్షమునకే జీవాత్మ బద్ధమై శక్తి విహీనమై మోహపర
వశమై దుఃఖించు చుండును. సర్వము నియమించుచు పూజ
నీయమైయున్న పరమాత్మను జీవాత్మ దర్శించునప్పుడు దుఃఖ
విమోచన మొందును. శరీరమందు జ్యోతిర్మయమై పరిశుద్ధమై
పాపరహితులచే దర్శింపబడునట్టి పరమాత్మ సత్యముచేత,
తపస్సుచేత, సమ్యక్-జ్ఞానముచేత, బ్రహ్మచర్యముచేత సదా
పొందబడును.” ముండకోపనిషత్తునందలి యీ వాక్యములు
మానవుని నిజస్వరూపమును, పరిణామమును, పూర్ణసిద్ధిని ఆలం

కారిక భాషలో స్పష్టపరచుచున్నది. మానవుడు ఏకవ్యక్తిగ గోచరించును. కాని వాని ప్రకృతి ద్వంద్వముగ సాంతమును అనంతమునై యున్నది. సాంతమగు అపరాప్రకృతి సత్య తపో జ్ఞాన బ్రహ్మచర్యసాధనలద్వారా పరాప్రకృతిగ క్రమ క్రమముగా పరిణమించుచు పరాపరముల రెంటికి ఆశ్రయ భూతుడై రెంటిని అతీతించిన పురుషోత్తమునితో వైకృతము కాగలదు. ఈ సాధనమార్గము అంతులేనిది ; సదా పరాపర ద్వంద్వములమధ్య సాగునది ; గమ్యమయిన సిద్ధికూడ ద్వైతా ద్వైత సహితమగు పూర్ణత్వము. బీజమునందు శాఖోపశాఖ లతో, పత్రపుష్పఫలములతో విభిన్నముగను అనేకముగను రూపొందునట్టి యావద్వృక్షము గర్భితమై యున్నది. బీజము అటువంటి ప్రకృతిని తన అంతరమునుండి, భూమి, జలము, వెలుగు, గాలి, ఆకాశము — పంచభూతలతో గూడిన గొప్ప బాహ్యవరణ సంపర్కము ద్వారా, వ్యక్తపరచుకొని తుదకు వాటియందు విలీనమై తన యాదిమ భేదాభేదప్రయు క్తమగు ఏకస్వరూపస్థితిని దాల్చును. సర్వసృష్టి పరివర్తనము ఇదే. మానవాత్మపరిణామము కూడ ఇట్టిదే.

వ్యక్తిత్వమును ఇంక కొంచెము తరచి చూతము. ‘నేను శైశవబాల్యకౌమార యౌవన వార్ధక్య దశలను విభిన్న రీతుల గడపితిని. నా యౌవనమున కెప్పుడును భంగము కలుగలేదు. నాయందలి తత్త్వము ఒక్కటే వివిధవికాసములు గాంచుచు వచ్చెను ; ప్రతిస్థితియందు ఫలితము శుభప్రదము

గనె యుండెను; సర్వావస్థలు దేనికది సుఖదాయకముగనె యుండెను. అవి యన్నియు తాత్కాలిక అనుభవమువలె యయినను అప్పటికప్పుడు సత్య శివ సుందర స్వరూపములై ఆనందమునె గూర్చెను. నిమ్నోన్నతులు, కష్టసుఖములు, ఆత్మప్రిత్యపులు జీవితమున లేకపోలేదు. నిరాశనుండి మహా తాపహము, అధికశ్రమనుండి అమిత సంతోషము, హృదయ విదారకమగు అసంతృప్తినుండి ప్రశాంతిదాయకమగు సంతృప్తి లభించుచు అంధకారబంధురమైపోయినను తిరిగి తిరిగి జ్యోతిర్మయమై నవనవశోభలు గాంచియుండెను. అని ఆత్మపరీక్ష జేసికొనెడు ప్రతివ్యక్తి గ్రహింప గల్గునని నిస్సందేహముగ చెప్పవచ్చును. మన జీవిత గమన మట్లుండును.

బైసికిల్ ఎక్కిపోవు మనుష్యుని నేర్పరితనము గాంచుడు! వాడు ఏ బంధనము లేని స్వతంత్రుడై, సర్వావయములు సర్వేంద్రియములు స్వాధీనమున గలవాడు, బైసికిల్ అటునిటు పడకుండ బాలెన్సు చూచుకొనుచు ముందునకు నడుపువాడు, రాకపోకలు కలిగి వంకరటింకరగా నున్న వీధులందు అన్ని విధములై న అడ్డంకుల, తప్పుకొనుచు జాగ్రత్తగ తన గమ్యస్థానము జేరువాడు. ఆతని అంతరమున సుశిక్షితమై అట్టి సక్రమకార్యరూపము దాల్చుగల ఆత్మశక్తి గలదు. అధిక తరబుద్ధికుశలుడుగను సంయమసాధకుడుగను ఆత డగుచున్న కొలది బైసికిల్ యంత్రమునే గాక దానికంటె నెక్కువ వేగము గల మోటారు బండ్లను వాయువిమానములను నడుపు, స్నాన

ర్థము బడయును. భౌతిక వస్తువులమధ్య భౌతికయంత్రమున జేరి జరపెడు ఈ ప్రయాణములే గాక, సంఘమున జొచ్చి తన వంటి స్వతంత్రవ్యక్తుల నడుమ శౌకిక వ్యవహారములు, విధి కృత్యములు మానవుడు నిర్వర్తింపవలసి యున్నాడు. ఎక్కుడు శిక్షణద్వారా సాంఘికజీవనమూత్రయందు కూడ సాధకుడు విజయు డగును.

ప్రతిమానవుడు ఎంతటి విభిన్నశక్తులు, గుణములు తనలోపల నున్నను వానినెల్ల సమరసపరుచుకొని ఏకవ్యక్తిగా ఎట్లు మెలగు చున్నాడో, అట్లే విభిన్నులైన మానవులు పరస్పరసంబంధములలోనికి వచ్చి కుటుంబములు, కూటములు, జాతులు మున్నగు వేర్వేరు సంఘములందు ఏకీభూతు లగుచున్నారు ; సామరస్య జీవనముద్వారా వర్ధిల్లుచున్నారు. ఇట్లు సంఘటిల్లెడు ప్రతికూటము ఏకసాంఘిక వ్యక్తిగ గన్పట్టును. ప్రతికూటము నీమబద్ధమైనను క్రమోన్నతి గాంచగల స్వాతంత్ర్యమును గలిగియుండును. సంఘములోని యెల్లరు గాని కనీసము పలువురు గాని ఆమోదించునప్పుడే సాంఘిక పరివర్తనలు జరుగును. బహుజనామోదము గాని నిరసన గాని విషయవిచారణయందు తీవ్రముగ ఏసంఘము ప్రకటించునో అది సజీవముగ, బలిష్ఠముగ నున్నట్లు భావించుము. మరియు అది సుదృఢ ప్రజాస్వామ్యము గలదని ప్రశంసించుము. ప్రజాసాలిత సంఘముయొక్క శాసనములు అందలి వ్యక్తులు ల్లంఘించుచో తప్పక శిక్షింపబడుదురు. అవి నిరం

కుశశాసనము లనబడవు. మానవులు పరస్పరము వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యముల మన్నించుకొనుచు ఏకరాజ్యమున నెట్లు సహజీవనము కలిగియుండుటకు యత్నించుచున్నారో, అట్లే సర్వ కుటుంబములు, సర్వకూటములు, సర్వజాతులు, తదితర సర్వ సంఘములు ఒకదానియెడల ఒకటి సహనవర్తనతో మెలగుటకై ప్రయత్నించుట విధాయకము. మన ప్రధాని జవహర్లాల్ నెహ్రూ నేడు పప్రంచజాతులనడుమ ప్రతిష్ఠించుటకు బద్ధకంకణుడైయున్న “పంచశీల” విధానము అట్టి సహన సహజీవనముకొరకే యుద్దేశింపబడినది. భిన్నస్వతంత్ర వ్యక్తులందు, అంతే గాక వేర్వేరు సంఘములనడుమ, రాజ్యములనడుమ అట్టి జీవనము వర్ధిల్లుటే ధర్మము. అదియే ప్రజాస్వామ్యము - డిమాక్రసీ - యొక్క లక్ష్యము. యావత్సృష్టి క్రమము ననుసరించి మానవకోటికూడ సామరస్యముద్వారానే సంపూర్ణవృద్ధి గాంచుట సాధ్యము.

ప్రజాస్వామ్యమును సంఘాధికారమును మన్నించుట వ్యక్తులకు విధాయక మైనయెడల, వ్యక్తి తన స్వాతంత్ర్యమును బట్టి, తన యంతరాత్మ ప్రబోధ ననుసరించి స్వధర్మము పాటించు తెట్లు పొసగును? ఇది గట్టి ప్రశ్నయే. దీనికి సరియైన జవాబు ధర్మస్వరూపులైన మహాపురుషుల జీవితములందు వ్యక్తమగుచుండును. సాధారణ సంఘజీవితమందు వ్యక్తులు తమ సహజశక్తులను అభినివేశములను అనుసరించి స్వధర్మముల గుర్తెరిగి వాటిని ఆచరించుచుండనిచో, వారు

ఒక మహాయంత్రములో వివిధచక్రములు వాటి పను లవి చేయుచు కనపరచు సామరస్యమే కలిగి యుందురు. కాని సంఘములు యంత్రములవలెను, అందలి వ్యక్తులు చక్రముల వలెను సదా యుండుట చిరనూతనాభివృద్ధి జేందవలసిన మానవ స్వభావమునకు కేవల విరుద్ధము. మానవాభ్యుదయ మునకు ఆవశ్యకమయిన నూతనచైతన్యము మహావ్యక్తినుండి వెలువడును. ఆతడు తనచుట్టునుండు సామాన్యజనులను మించిన బుద్ధిసంపన్నుడు, వారు అనుసరించు జీవితపద్ధతులందు ఎట్టి మార్పు వచ్చిన సంఘాన్నతి చేకూరునో తెలిసికొను సమర్థుడు, మనస్సుతో దానిని గ్రహించుటయే గాక తన జీవిత మున రూపొంద జేయగల ధీరోత్తముడు, అందులకు సర్వ త్యాగములు - అవసరమైనచో - బలిదానము సయితము చేయ గల మహాత్ముడు. అతడు తన నూతనభావములు తన ప్రబోధవలన, తన దృష్టాంత జీవితమువలన తోడివ్యక్తులు గుర్తించి స్వీకరించుటకే కోరును, పాటుపడును. తన కేవల మత సాంఘిక రాజకీయ అధికారము లుండిన, వాటి ద్వారా గాని, తనకు విశేషధనముండిన, లంచములద్వారా గాని, కృత్రిమోపాయములచేత తన సంఘస్థులను తనవైపునకు త్రిప్పుటకు యత్నింపడు. అందులకు కారణము ఆతడు సర్వమానవ స్వాతంత్ర్యము గౌరవించువాడును, తన యభిప్రాయములు తనకు ప్రాణపదము లైనట్లై యితరులకు కూడ వారి యభిప్రాయము లుండునని తలంచు ఉదార స్వభావుడునై యుండుటే.

దీపము తనయందలి నూనెను తుదకు వత్తిని కూడ దగ్ధముచేసి కొని చుట్టుప్రక్కల వెలుతురును ప్రసరింపజేయు విధమున, మహాత్ముడు తన జీవితసమర్పణచేత నూతన జీవనమును సంఘమున వ్యాప్తము జేయును. లోకారాధ్యులైన బుద్ధుడు, జీససు, మహమ్మదు మున్నగు ధర్మాత్ముల జీవితములె అందులకు ప్రబల తార్కాణములు.

త్యాగి యనగా గృహము, సంఘము, రాజ్యము విడనాడి ఏకాకియై అరణ్యవాసము చేయువాడనియో, సంఘముందున్నను ఏవిధము నిర్వర్తింపక, ఎవరితోను సంబంధములు పెట్టుకొనక, తనపొట్ట నింపుకొనుటకు నెట్టి కృషియైనను చేయక బిచ్చగానివలె సంచరించువాడనియో మనకు విపరీతాభిప్రాయములు గలవు. తపోనిష్ఠులై ఆధ్యాత్మిక శక్తులు బడసి సంకల్పమాత్రముననే సర్వకార్యములను సఫలముచేయగల నిశ్చలయోగులు పూర్వ ముండిరని గ్రంథములందు చదువుటయే గాక నేడును ఎడ్కడనో అట్టి మహానీయులు గలరని వినుటయు గూడ తటస్థించి మానము త్యాగమునుగూర్చి మనకు గ్రాహ్యములుకాని అభిప్రాయములకు లోనవుదుము. అవి యెట్టివైనను ఆ తపస్సంపన్నులు సయితము క్రియాశీలురై యని మనము గుర్తించుట యావశ్యకము. వారు మూడు విధ విధములైన మనోవాక్కాయ కర్మలలో అతిముఖ్యములైన మనోకర్మలను - స్వల్పచింతనలనే గాక కార్యరూపము దాల్చు మహాసంకల్పములను కూడ - చేయు సిదపురుషులు.

ఆ మహాత్కార్యములు సలుపలేని సామాన్య లెల్లరకు తదితర కార్యములు కర్తవ్యములే గదా ?

శరీరమందు జీవాత్మ, పరమాత్మ అను రెండుపక్షములు వసించుచున్నవని యుపనిషత్తు చెప్పుచున్నది. ఉపమానమునుబట్టి జీవాత్మ, పరమాత్మ యనబడునవి రెండు వేర్వేరుగా నున్నవని మనము భ్రమింప వచ్చును. రెండు తత్త్వములు గల ఏకైకాత్మయే గలదని వైదికమున తన యంతరమున దర్శించి యా సాక్షాత్కారమును ఆ తీరున వర్ణించుచు గానముచేసెను. స్వల్పవిత్తనము, బృహద్వృక్షము వేరన గలమా ? ఏకవస్తువే ఒకస్థితియందు కేవల బీజముగను మరొకస్థితియందు కేవల వృక్షముగను గన్పట్టును. జీవాత్మ క్రమక్రమముగా పరమాత్మయందు మిళితమగుచు, కుటుంబముతోను, గ్రామముతోను, దేశముతోను, ప్రపంచముతోను ఐక్యమై తుదకు 'అహం బ్రహ్మాస్మి' అనగల మహానుభూతి బడయును. ప్రథమావస్థ లన్నియు, చివరకు ఆంతిమావస్థయు స్వానుభూతి రహితములు గావు. నేను పరముతో మిళితము జెందుచు విస్తృతి గాంతును. నన్నుగూర్చిన జ్ఞానము - ఆత్మజ్ఞానము - బ్రహ్మజ్ఞానమునకు మూలము. పరమయోగి 'అత్యైవ పశ్యేన సర్వత్ర సమం పశ్యతి.'"

వైదిక సంప్రదాయము

9 మత సమస్య

అసవ్యా ఇదమగ్ర అసీత్ । తతో జై సదజాయశ ॥

తదాత్మానం స్వయమకురుత । తస్మాత్ తత్ స్వకృత ఇతి । య

దైవతత్ స్వకృతమ్ రసో దై సః । రసం హ్యేవానం లభ్యానందీ భవతి
తో హ్యేవాన్యాత్ కః ప్రాణ్యాత్ । యదేష ఆకాశ ఆనందో వస్యాత్ ।
ఏష హ్యేవాన ద యాతి । యదా హ్యేవైష ఏతస్మి న్నదృశ్యేనాత్మేన
ఽనిరుక్తే ఽ విలయనే ఽ భయం ప్రతిష్ఠాం విస్తతే । అసో ఽ భయం
గతో భవతి । యదా హ్యేవైష ఏతస్మి న్నుదరమస్తరం కురుతే ॥ అథ
తస్య భయం భవతి । తత్తేవ భయం విరుషో ఽ మవాన్సస్య ॥

తైత్తిరీయోపనిషత్—2వల్ల, 4అనువాకః॥

“వాస్తవముగా మొదట జగత్తు లేదు. బ్రహ్మము నుండియే జగత్తు పుట్టెను. అతడు తనను తాను ప్రకాశింప జేసికొనెను. కావున అతడు స్వయం కర్తయని చెప్పబడును. స్వప్రకాశుడు నిజముగా ఆనందస్వరూపుడు. జీవుడు ఆ యానందస్వరూపుని పొంది ఆనందించును. ఆ యానందమయుడు హృదయాకాశమున లేనిచో, ఎవడు శ్వాసింప గలడు; ఎవడు జీవింప గలడు? అతడే, ఆనంద మిచ్చువాడు. కనుపడని వాడును దేహాతీతుడును పరిపూర్ణుడును ఆవరణరహితుడు నయిన అతనియందు జీవుడు నిర్భయాశ్రయము బడసి నిర్భయు డగుచున్నాడు. కాని యెప్పుడు జీవుడు ఈషన్మాత్రము

బ్రహ్మమునుండి తన విభేదము దర్శించునో అప్పుడు భయ మొందును. ఆ స్థితియే జీవబ్రహ్మల ఏకత్వానుభూతి లేని పండితునికిని భయకారణము” అని తైత్తిరీయోపనిషత్తు నుడి విన భావము మనోగతము చేసికొందము.

శుష్కపాండిత్యము మన మెంత సంపాదించినను ప్రయోజనము లేదు. సంగతులు తెలిసికొన్నంత మాత్రాన, సత్యము లభ్యముకాదు. తొండను చూచి అది ఒకరు నల్లగా ఉన్న దనెను, ఇంకొకడు పచ్చగా ఉన్న దనెను, మరొకడు తెల్లగా ఉన్న దనెను. ఆ మువ్వరకు వివాదము పెరిగెను. ఒకరి నొకరు సత్యము చెప్పుట లేదని తిరస్కరించుకొనుచు ఒక పండితునివద్దకు అందరు పోయి సత్యము నిర్ణయింపుడని కోరిరి. ఆతడు తాను చదివిన గ్రంథవిషయములు వివరముగ చెప్పి అది నల్లగాను, పచ్చగాను, తెల్లగాను ఉండునను తన మాటలతో వారిని సమాధానపరుప యత్నించెను. మనము ఊహించుకొన దలచినచో మన మది యింకెన్ని రంగులు గలదియైనను అయియుండునని యూహించుకొన వచ్చని, తాను ప్రత్యక్షముగా చూచినదే దాని రంగు అని వారిలో ఒక్కొక్కడు తీవ్రముగా నొక్కి పలుకుచు పండితుని మాటలకు నవ్వెను. తరువాత వారు తమ యిండ్లకు బోవుచు దారిలో కట్టె లమ్మువానిని కలసిరి. వాడు కట్టెలు కొట్టి తెచ్చుటకు పలుమారు అడవికి బోవును కాబట్టి తొండను తరచు చూచియుండు నని, యాధార్థ్యము తెలుప గలడని

భావించి వారాతనిని తొండరంగు ఎట్టిదని ప్రశ్నించిరి. ఆతడు వెంటనే తొండ ఒకప్పుడు నల్లగాను, ఒకప్పుడు పచ్చగాను, ఒకప్పుడు తెల్లగాను కనబడుచుండునని, తా నటుల చాల సార్లు చూచితి నని జవా బిచ్చెను. వాని మాటలు చిత్రముగా దోచినను, వారు ముగ్గురు తొండలను తిరిగి వేర్వేరు సమయములందు చూచి వాడు చెప్పినదే పూర్ణసత్యమని, తాము మొదట తెలిపిన అంశములు కొంతవరకే సత్యములని గమనించిరి. లోకములో ఇట్టి పలుగాధలు లేనియెడల, చదువు కొన్న వానికంటె చాకలి మెరుగను సామెత యూరక పుట్టదు. ప్రత్యక్షానుభవము లేని పుస్తకజ్ఞానమువల్ల సత్యము ఇదమిద్ధమని చెప్పట యసాధ్యము. పండితుడు వట్టి మాటల ప్రోగు. ఆతని మాటలు ఎన్ని శాస్త్రప్రమాణములతో గూడియున్నను నమ్మదగి యుండవు. అనుభవజ్ఞుని మాటలకు ఎంతో విలువ ఈయబడును. అవే సత్య మారయుటకుతోడ్పడ గలవు.

“య ఏకోఽవర్ణోబహుధా శక్తియో గాత్ వర్ణాననే కాన్నిహితార్థో దధాతి” — రూపరహితుడైన ఏకస్వరూపుడు తన గుహ్యతమ సంకల్పముల సంసిద్ధికై తన వివిధశక్తులతో అనేకనామములు, గుణములు గల విషయముల సృజించుచున్నాడు—అని శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్కారుని యనుభవ పూర్వకవచనములు. భగవంతుడు జగత్తున అనంతరూపములతో ప్రత్యక్ష మగుచున్నాడు. ఆతనిని సత్యస్వరూపుడని, జ్ఞాన స్వరూపుడని, ఆనందస్వరూపుడని, శివస్వరూపుడని,

శాంతస్వరూపుడని, శుద్ధస్వరూపుడని ఇట్లనేకవిధముల కొని యాడుచు నిర్గుణుడైన ఆతనికి బహుగుణములు కలవనియు, ఆతనిని తల్లియని, తండ్రియని, గురువని, నఖుడని, నాధుడని, ప్రభువని, రాముడని, కృష్ణుడని, క్రీస్తుని, అగ్నియని, జలమని, ఇట్లనేకనామములతో స్తుతించుచు నిరాకారుడైన అతడు పరమ హితుడగు అనంత రూపధారియనియు, ఋషులు, భక్తులు, జ్ఞానులు వ్యక్తీకరించుచున్నారు. పరిమిత బాహ్య రూపములు మాత్రము స్థూలదృష్టికి గోచరించును. వాటి యందే స్థూక్ష్మదృష్టి అనంతములైన దివ్యగుణములు, అద్భుతశక్తులు గాంచును. అప్పు డవి విభూతులుగ, ఈశ్వర స్వరూపములుగ పరిగణింపబడును. అవి పరిమితములయ్యు అపారమహిమను ప్రదర్శించుచు దృష్టిని పరమాత్ముని వైపునకే మరలించును. అవి నిమిత్తమాత్రములై, 'నేదం యదిద ముపాసతే.' — ఏది యిది యని యుపాసించు తురో అది బ్రహ్మము: కాదు — అని వేదఋషుల అనుభవ సిద్ధ ప్రవచనము కలదు. కనుక "యే యథామాం ప్రప ద్యంతే తాం స్తుడైవ భజామ్యహమ్" అను భగవద్గీతా వాక్యానుసారము భగవానుని ఎట్లు సమీపించువారైనను, భగవానునికి ఆధరపాత్రులై, భగవద్భక్తులు విభిన్నమతా వలంబు లైనను వివిధమార్గానువర్తు లైనను పరస్పరప్రేమా న్వితు లగుచు ఏకప్రేమస్వరూపుని సంతానముగ మెలగుట విధాయకము. ఎవరి యనుభవము వారు పూర్వసత్య నిమ

వివాదపడువారు భగవద్భక్తులని యెంచ దగరు. భగవంతుడు జగత్ప్రీతి యని, సర్వమానవులు సహోదరులని విశ్వసించుచు, తదనుగుణముగ ప్రవర్తించుటయే హిందూ మహమ్మదీయ క్రైస్తవవాది సమస్త సన్మతముల మూలపురుషుల యొక్కయు, ప్రముఖభక్తులయొక్కయు లక్ష్యమై యున్నది గదా! అన్ని మానవసంస్థలనలె మతోద్యమములు సయితము కాలక్రమమున సంకుచితములు, కలుషితములు అగుచుండును, కాన అవి సదా సంస్కరింపబడుట యావశ్యకము. అందులకు మహాపురుషులు అవతరించుచునే యున్నారు. వివేకవంతులమై ఆ యవతారపురుషుల యడుగుజాడల నడతుము గాక! మతముల నేరిట లోకములో అశాంతి, కలహము పెంచక శాంతిని, మైత్రీని ప్రతిష్ఠించుటకే పాటుపడుదుము గాక! మతమునకు జీవితముతో విడరాని సంబంధము గలదు. అది దోషయుత మగుచుండినచో పరిష్కరింప వలసినదే గాని, నిర్మూలింప నలవి కానిది. వైదిక సంప్రదాయమునకు నిలయమైన భారతవర్షము నేడు మతసమన్వయమునకు ముఖ్యముగ కృషిసల్పుచు దాని సర్వతోముఖ స్వరూపమును ప్రపంచమునకు ప్రదర్శింప వలదా?

“ఓగార్గి! ఈ అక్షరపురుషుని శాసనమువల్ల సూర్య చంద్రులు, సర్వలోకములు, నిమిషములు, దినములు, మాసములు, సంవత్సరములు, ఋతువులు, హిమాచలాది పర్వతములు, సింధు, గంగ మున్నగు నదులు, సమస్త చరాచర

ములు నిలచి క్రమము తప్పక వర్తిల్లుచున్న” వని బృహదారణ్యకోపనిషత్తునందు యాజ్ఞవల్క్యుని ప్రబోధవాక్యములు గలవు. ఈశ్వరుని మహాశాసనమే ధర్మము. సృష్టిలోని ప్రతివస్తువు, ప్రతిజీవి స్వీయవిధుల నిర్వహించుచు ధర్మబద్ధములై యున్నవి. ధర్మము సృష్టిజాలమందు వివిధముగ గానవచ్చుచున్నను, ఏకైకపరమేశ్వరునినుండి వెడలుటచే, సామరస్యముతో సర్వము పాలించుచు యావద్విశ్వమును సమైక్యముగ వర్తిల్ల జేయుచున్నది. ప్రాపంచిక కార్యములన్నియు ధార్మికములై. నేటి మన ప్రజాప్రభుత్వము లౌకిక (Secular) ప్రభుత్వమని వ్యవహరింపబడుచున్నది; కాని దాని జాతీయపతాకము భిన్నమతస్థులను సూచించు భిన్నవర్ణములతోను, వారినెల్లరను సమరసపరచు ధర్మమునకు చిహ్నముగా ఆరంగులమధ్య ధర్మచక్రముతోను శోభిల్లుచున్నది; భారతజాతీయాదర్శము సర్వమానవమైత్రి సమకూర్పు “పంచశీల” ధర్మమని ప్రకటింపబడుచున్నది; మన స్వదేశీయ విదేశీయవ్యవహారములు దానికి అనుగుణముగ జరుగుటకై శ్రద్ధచూపబడుచున్నది. అధికక్లిష్టపరిస్థితులమధ్య మెలగవలసివచ్చు చున్నను, భారతదేశమునకు ఇట్టి గౌరవము సమకూర్చిన మన ప్రధాని నెహ్రూ ప్రశంసాపాత్రుడు. ఆతనికి కుడిభుజముగా నుండిన సర్దార్ వల్లభాయిపటేల్, ప్రతిపక్షనాయకుడుగా నుండిన శ్యామ్ ప్రసాద్ ముఖర్జీ మన పార్లమెంటునందు ప్రముఖులయి మన ప్రజాప్రభుత్వమునకు

గొప్పమేలు చేసియుండిరి. నేడు భారతదేశమున అట్టి యధార్థనాయకులు బయలుదేరి ప్రధానినెవ్వరూకు చేదోడు, వాదోడుగా నుండి లభించినప్రజారాజ్యము ఐకమత్యము కలిగి సర్వైశ్వర్యములతో తులతూగునట్లు జేయుదురుగాక ! భారత వర్షము ధర్మక్షేత్రమని, సర్వమతములను సకలజాతులను సన్మానించు ధార్మికకేంద్రమని తిరిగి పేరొందునట్లు పాటు పడి వైదికసంప్రదాయఘనతను నిలువ బెట్టుదురు గాక !

అమెరికా గాని రష్యాగాని యింకేదేశము గాని కేవల ప్రపంచాధిక్యత కొరకే పోరాటము సలుపుచున్నదని తలంచుటకు వీలులేదు. ఆయా దేశములు మహాన్నత్యమందు టకు కొన్ని ధార్మికాదర్శములు గలవు. వాటిని కాపాడు కొను ఆకాంక్ష కూడ^ఆ దేశముల ప్రయత్నములందు కాన్పించును. అమెరికా స్వాతంత్ర్యమును, రష్యా సమత్వమును తీవ్రముగ వాంఛించుచున్నవి. రష్యాలో అనుసరింపబడు సమత్వము స్వాంత్యాదర్శమును భంగపరచు నని అమెరికాకు, అమెరికాలో ఆచరణ యందున్న స్వాతంత్ర్యము సమత్వాదర్శమునకు భంగకరమని రష్యాకు భయము. కాని ఆరెండు ఆదర్శములు ప్రజాప్రభుత్వము (Democracy) నకు ఆవశ్యకములే యని యంగీకరింప బడుచున్నవి. వాటిని సమరసపరచి సక్రమముగ అనుష్ఠించి భారతభూమి లోకమున కేల మార్గదర్శి కాగూడదు ?

తొకికము, ధార్మికము అనునట్టియు స్వాతంత్ర్యము,

సమత్వము అనునట్టియు ద్వంద్వములను మాత్రము మనము కొంత యిప్పుడు చర్చించుకొంటిమి. ఇట్టి ద్వంద్వములు త్యాగ భోగములు, అనురాగవైరాగ్యములు, అపరిగ్రహ పరిగ్రహములు, అహింసా హింసలు, సుఖదుఃఖములు మున్నగునవి అనేకము గలవు. వీటి నన్నిటిని సమన్వయించి జీవితమున తగిన స్థానములం దుంచిన గాని మానవులు క్రమాభివృద్ధి గాంచనేరదు. వివిధ ప్రవర్తనలు వ్యక్తులయందు తప్పక ఉండును. సమన్వయ మనగా వాటి నెల్ల తుడిచిపెట్టుట కాదు. ఎవరి వర్తనకు తగినస్థానమున వారుండి క్రమముగా ధర్మ సోపానపరంపర నధిరోహించుచు పరిణామ మొందుటకు దారి జూపు సువర్ణసూత్రమే సమన్వయము. వైదికకాలమునుండి సమన్వయ సంస్కృతి భారతవర్షమున స్థిరస్థాయి నొందుటకు, విదేశములలోనికి సయితము అప్పుడప్పుడు విస్తరించుటకు కారణము, అది భారతహృదయమున పాదుకొనుటే. నాజిజిమ్ అని, ఫాసిజిమ్ అని, సోషలిజిమ్ అని, కమ్యూనిజిమ్ అని యిట్లు మనమిప్పుడు అనేక వాదములపేర్లు వినుచున్నాము. వాటిని అర్థము చేసికొనుటకు పాశ్చాత్య చరిత్రలు తిరుగవేయ చున్నాము. అవి కొన్ని పరిస్థితుల ననుసరించి యేర్పడినవి. మన కెంతకును బోధపడవు. వైదికసంప్రదాయ సిద్ధమయి మన దేశమున నేటికిని ప్రజ్వలరూపమున పొడగట్టు సమన్వయ వాదము మనముచేపట్టి పాటించుము. “బ్రహ్మవాదినోవదంతి ” బ్రహ్మవాదులు నేడును దానిని చాటుచునే యున్నారు.

వైదిక సంప్రదాయము

10. వివాహ సమస్య

యథా నద్యః స్వస్థమానాః సముద్రే
 ఉస్తం గచ్ఛంతి నామరూపే విహయ,
 తథా విద్వాన్నామరూపా ద్విముక్తః
 పరాత్పరం పురుష ముపైతి దివ్యమ్.
 సయో హ వైతత్ పరమం బ్రహ్మజేద బ్రహ్మైవ భవతి.
 నాస్యా బ్రహ్మవిత్ కులే భవతి,
 తరతి శోకం తరతి పాపానం
 గుహ గ్రన్థిభ్యో విముక్తోఽమృతో భవతి.

— ముండకోపనిషత్ 2 మం. ద్వి. 8, 9. వా.

“ఏవిధముగా ప్రవహించు నదులు సముద్రమందు నామ రూపముల విడిచి యదృశ్యము లగునో, ఆ విధముగా విద్వాంసుడు నామరూపముల త్యజించి సర్వోత్తమ దివ్యపురుషుని జేరును. పరబ్రహ్మను తెలిసికొన్నవాడు నిజముగా బ్రహ్మయే యగును ; వాని కుటుంబమున బ్రహ్మను ఎరుగని వాడు జన్మింపడు ; వాడు దుఃఖమును అతీతించును, పాపమును అతీతించును, హృదయబంధమునుండి విడివడి చిరంజీవి యగును” అని ముండకోపనిషత్తు ప్రకటించుచున్నది.

పండితుని గూర్చి భగవద్గీత ఏమి చాటుచున్నదో ఆలకింతము. “మృతిజెందిన వారినిగురించి గాని జీవించియున్న వారినిగురించి గాని పండితుడు శోకింపడు. ఏలయన, ఇదివర

కెన్నదును నేను గాని నీవు గాని ఇతరులు గాని లేకపోలేదు ; మన మందరము ఇక ముందు నుండకపోము. ఈ దేహ మందున్న ఆత్మకు కౌమార యౌవన వార్ధ్యకృము లనెడు ఆవస్థలు కలుగుచున్నట్లే, ఆత్మ భావికాలమున గూడ మరొక దేహము దాల్చును. ... నిత్యమగు ఆత్మను గప్పియున్న శరీరము అంతము గలది. ... ఆత్మ చంపునని తలచువాడు, చంపబడునని తలచువాడు ఇరువురును ఆత్మతత్త్వము నెరుగనివారే. అది చంపునది కాదు ; చంపబడునది కాదు...దానిని ఆయుధములు భేధింపజాలవు, అగ్ని దహింపజాలదు, జలము తడుపజాలదు, వాయువు శుష్కింప జాలదు...అది నిత్యము, సర్వగతము, స్థిరము, అచలము, సనాతనము”

ఈవైవాక్యములందు ఉపనిషత్తు, భగవద్గీత రెండును ఆత్మయొక్క అమరత్వమును రూఢిగ ప్రతిపాదించుచున్నవి. ఉపనిషత్తు ఆత్మలోప లబ్ధిగాంచిన బ్రహ్మవిదుని సంతతిలక్షణమును కూడ నిరూపించుచున్నది. ఈ వ్యాసమున చర్చనీయాంశము సంతతి లక్షణమును గురించియె. అయినను ముందుగ బ్రహ్మవిదుని లక్షణముగ ముండకోపనిషత్తు చెప్పినది బాగుగ తరచి బోధపరచుకొనుట ఆవశ్యకము. ఆ యుపనిషద్వాక్యమందు వాడబడిన శబ్దము “విహాయ” అగుటచే విద్వాంసుడు బ్రహ్మయై పోవుటతో నామరూపములు విడిచి బ్రహ్మయందు లయమై తన వ్యక్తిత్వము గోల్పోవునని మనకు తోచవచ్చును. ఆభావన సరియైనది కాదు.

పూర్వప్రకరణములందు మనము సమగ్రముగ పరిశీలించి వైదిక ఋషులు ఆత్మను గురించి భేదాభేదతత్త్వమును వెల్లడించిన వారెయని నిరూపించుకొన్నాము. ఆత్మ అభేదముగ ఏకమై యున్నను నామరూపభేదములతో సదా అనేకముగ నుండునని తేల్చుకొంటిమి. ఆ విషయమునే ఉపనిషత్సార గ్రంథమవి ప్రసిద్ధిగాంచిన భగవద్గీత సుస్పష్టముగా పై నుదహరింపబడిన వాక్యములలో నున్ఘోషించుచున్నది. జీవులు పరమాత్మతో నైక్యమయి యుండియే యీ జీవితములోనే గాక మరణానంతరము సర్వజన్మలలో కూడ నానా రూపముల దాల్చుచు గుర్తింపబడుటకై వివిధనామములతో పిలువబడుచుండును. బహుభంగుల విరాజిల్లుచుండును. జీవాత్మ సూక్ష్మాతిసూక్ష్మ రూపమును మహదాతి మహాద్రూపమును ధరించ గలదు. అంతే గాని అది యెప్పుడును రూపరహితముగా నుండదు. సృష్టివిధానమే అట్లున్నది. స్రష్టతోపాటు సృష్టియు అనంతము, సనాతనము. “విహాయ” అను పదము ‘విహాయ కామాన్ యః సర్వాన్ పుమాంశ్చరతి నిస్సృహః నిర్మమో, నిరహంకారః, సశాన్తి మథి గచ్ఛతి” అను గీతా వాక్యములో నెట్టిసందర్భమున ప్రయోగింపబడెనో గాంచుడు. కోరికలు విడిచి నిస్సృహుడు, మమత్వరహితుడు, అహంకారశూన్యుడు అయి చరించుటయే జీవుని గమ్యమని వ్యక్తపరచు సందర్భమందే ఉపయోగింపబడెను. “యస్తు కర్మఫల త్యాగీ సత్్యాగీత్స్యభిధీయతే” ఎవ్వడు కర్మఫల త్యాగము

చేయునో వాడు త్యాగియని వ్యవహరింపబడు నని కూడ భగవద్గీత నిర్వచించుచున్నది. త్యాగము శారీరక కర్మలను గాక వానియందలి ఫలాపేక్షను విసర్జించుటయే యని గీత కనపరచుచున్న యాదర్శము. అదియే వైదికాదర్శమని కూడ మనము గ్రహింపవలెను, లక్ష్యమందుంచు కొందము. నామరూపములు విడుచుట యన వాటి యందలి యాసక్తిని విడుచుటే యనుట సమంజసము.

ఇక ఈ వ్యాసవిషయము నెత్తుకొందము. అది 'బ్రహ్మ విదుని కుటుంబమున బ్రహ్మవిదుడు కాని వాడు పుట్టడు' అని ఉపనిషత్తు నిస్సందేహముగా వక్కాణించుచున్న గొప్ప సత్యము. మన మిప్పు డది పరిశీలింప వలసియున్నది. మంచి బీజము మంచి క్షేత్రమునమంచి ఫల మిచ్చును. గొప్ప ఆబోతు నకుగొప్ప ఆవువలన గొప్ప దూడ పుట్టును. పులికిని పులికిని పులి జన్మించును. మేకలకు మేక కలుగును. ఒక జాతి వృక్షములలో గాని ఒక జాతి జంతువులలో గాని శ్రేష్ఠములగువాని సంయోగము వల్లనే ఆయా జాతులందు శ్రేష్ఠ సంతానము లభించును. సహజముగా ఏకజాతీయ సమాన వ్యక్తులకే దాంపత్యము సంఘటిల్లును. తద్వారా అన్ని జాతులు సుసంతతి బడయుచు వర్ధిల్లును. జంతు వృక్షాది మానవేతర సకలజాతులు మానవ కృత్రిమ విధానములకు లోనుగానిచో ఒకేవిధమైన సంతానమునకు సదా కారణభూతములై స్వభావములందు పరివర్తనలు లేక కలకాలము ఒక్క-

విధముగానె యుండిపోవును. మూలవజాతుల విషయమున అట్లు చెప్పటకు వలనుపడదు. మానవ వ్యక్తుల స్వభావములు నిరంతరము పరివర్తన జెందుచుండును. ఆ మార్పు ఒకప్పుడు వృద్ధికి, ఒకప్పుడు క్షయమునకు సంబంధించి యుండవచ్చును. మానవులు స్వతంత్రజీవురు, సర్వదా మార్పునొందుచుండురు కావున మనుష్యుడు నిన్న ఉన్నస్థాయిని నేడు ఉండడు; నేడు ఉన్నస్థాయిని రేపు ఉండడు. ఈ పరివర్తనా శీలమునకు సాంఘిక సాంగత్యము తోడగును. సత్సాంగత్యము సద్వర్తన, దుస్సాంగత్యము దుర్వర్తన పెంపొందించును. జన్మ (Heridity) వల్ల ఒకడు పొందిన సంస్కారము వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యము(individual liberty) వల్లను, సాంఘికసాంగత్యము (Social environment) వల్లను మారును. ఇట్లు మార్పుజెందు నారీనరులు తమ తమ యోగ్యతల కనుగుణముగ పరస్పరాకర్షణ కలిగి దాంపత్యమున సమైక్య మగుట సహజ మానవ లక్షణము. దీనికి భిన్నముగ కృత్రిమ సాంఘికాచారములచే గాని తల్లిదండ్రుల నిర్బంధచర్యలచే గాని బలిష్ఠుల నిరంకుశ దౌర్జన్యములచే గాని విమోహకుల ప్రలోభనములచే గాని యేర్పడు దాంపత్యములు తాత్కాలికములు, దుఃఖహేతువులు, సంఘ వినాశకరములు.

కేవలజన్మను బట్టి ఏర్పడిన బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్య శూద్ర కులములలోనివారే వివాహితులు కావలెనను పద్ధతి దురాచారమే; కాని గుణకర్మలను బట్టి ఆ యా వర్ణనామముల

ధరించు వారిలో సజాతీయ సమాన స్త్రీ పురుషులకు వివాహములు జరుగుట సదాచారము. పూర్వకాలమున హిందూ సంఘమున అట్టి సదాచారము వెలసియుండెను. జన్మనుబట్టియే గాక స్వభావమునుబట్టి కూడ బ్రాహ్మణుడైన వశిష్టుడు నాలుగు వర్ణములకు జెందక సంఘమునకు దూరముగ నుండి పోయి పంచములని పిలువబడువారిలో పుట్టిన అరుంధతీ పరమ యోగ్యురాలని కనిపెట్టి ఆమెను పెండ్లి చేసికొనెను. నేటి కాలమున సామాన్యముగా వివాహసంబంధములందు జన్మకే ప్రాధాన్య మీయబడుచున్నను, అట్లు జరిగెడు వివాహసమయములందు వధూవరులకు ఆదర్శదంపతులగు అరుంధతీ వశిష్టుల పేర బరగుచు వారి స్మరణచిహ్నములై నిత్యసన్నిహిత సంబంధమున సదా చరించు నక్షత్రములు చూపబడుట యెల్ల రెరింగిన విషయమే. ఈ ఒక్కయంశము జన్మయే గాక గుణ కర్మలు కూడ దాంపత్య నిర్ణయమున ముఖ్యముగ విచారణీయములని హిందువుల యాశయమైనట్లు ఋజువు చేయగలదు. సాఖి కాచారదాస్యము, ఇంద్రియ ప్రేరిత వ్యామోహము, అనుచిత ధనకాంక్ష మున్నగు నికృష్ట కారణములవల్ల సమ కూడు దాంపత్యములు మానవులను మానసిక అధోగతికి దింపును. మానవులు తమ మనస్సులను ఊర్ధ్వమార్గమున నడపుచు అంతఃకంఠకు నుత్తమస్థితులను బడయుటకై గావించుకొనెడు సవర్ణవివాహములు మాత్రమే వాంఛనీయములు, శ్రేయస్కరములు. అట్టి సరియైన పరిణయముల మూలమున

బీజక్షేత్రములకు సామరస్యము చేకూరి శ్రేష్ఠతర శ్రేష్ఠతమ సంతాన ముద్భవిల్లి వర్ధిల్లును. ఇంత పరిశీలనము జరుపుకొన్న పిమ్మట, “నాస్యాబ్రహ్మవిత్ కులే భవతి” అనెడు ఉపనిషన్నిర్ణయము మనము శంకించుట కవకాశము లేదనియే చెప్పవచ్చును. అయినను ఇంకను పర్యాలోచింపుడు.

[బ్రహ్మోపలబ్ధి, వృత్తికుశలత—ఈరెంటి మిళిత జీవనము వైదిక ఋషులసంతతియందు పాదుకొని పెంపొందుచు వచ్చెను. ఆదినుండి నేటివరకు ఆ వైదిక సంప్రదాయము భారత దేశమున జీవనదివలె సంతతధారగా ప్రవహించుచున్నది. వైదిక ధర్మజీవనము కేవలము ఆధ్యాత్మికముగాదు. సంఘజీవనమునకు వలసిన భిన్నభిన్నములైన సకల వృత్తుల ద్వారా వ్యక్తమగుచు వాటినెల్ల ధార్మికముజేయు జీవనమే వైదిక ధర్మజీవనము. అనగా, అయ్యది ధర్మార్థ కామ మోక్షము లనబడు నాలుగు పురుషార్థల సమన్వయ జీవనము. అది మనదేశమున ఒకప్పుడు వెల్లువలై ప్రవహించుచు ఒకప్పుడు కొలదిమంది బ్రహ్మసాధకుల యందు మాత్రమే పొడగట్టుచుండెను. వర్ణాశ్రమవిధానములురెండును సక్రమముగ ననుసరించుటయే బ్రహ్మసాధన. ప్రతికూల పరిస్థితులవల్ల హిందూ సంఘమున బ్రహ్మసాధనకు తగినంత ప్రోత్సాహము లేక వైదికసంప్రదాయము అప్పుడప్పుడు కొందరిలోనే పరిపోషిత మగుట తటస్థించెను. అంతేగాని అది యెన్నడు పూర్తిగ శుష్కించి పోలేదు. వర్ణాశ్రమవ్యవ

స్థలు ఎంతగా సంఘము మొత్తముమీద భ్రష్టత జెందినను, కొందరు ఎల్లప్పుడు వాటిని క్రమపద్ధతి ననుసరించుచునే యుండిరి. వారిద్వారా వైదికసంప్రదాయము తిరిగి తిరిగి నూతన చైతన్యముతో విలసిల్లుచు సంఘమున విస్తరించు చుండెను. వంశపారంపర్యముగా భారతీయులకు లభించిన భాగ్యములలో వైదిక సంప్రదాయము మహాభాగ్యము.

బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్య శూద్ర వర్ణములవారు తమ తమ వృత్తులయందు బ్రాహ్మీస్థితి కలిగి స్థితప్రజ్ఞలు అగుటకు బ్రాహ్మచర్య గార్హస్థ్య వానప్రస్థ సన్యాస ఆశ్రమములు నాలుగును వారు క్రమముగా పాలించుట అత్యవశ్యకము. సహజరీతిని వృత్తులను, ఆశ్రమములను మనము చక్కగా నలవరచుకొన్నచో, భారతదేశము ప్రస్తుతము తాను పొందియున్న స్వరాజ్యమును దృఢపరచుకొని ఉత్తమ రాజకీయ సాంఘిక జీవనము లోకమునకు చూపగలదు. మనము బ్రహ్మసాధనకు గడంగుదము; హిందూజీవన పథమున పురోగమితము.

వైదికసంప్రదాయము

11. ఈ శ్వర కృప

నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యో
 నమేధయా న బహు నా శ్రుతేన,
 యమేదైష వృణుతే తేన లభ్య
 స్తస్యైష అత్థా వృణుతే తనూం స్వామ్.

— కఠోపనిషత్తు: 1 ఆ, 2వ, 22 వా.

“ధర్మగ్రంథములు పఠించుటవలన, స్మరించుటవలన, వినుటవలన పరమాత్ముడు పొందబడడు. పరమాత్ముడేవనిని అనుగ్రహించునో (అనగా పరమాత్ముని యనుగ్రహము నకు ఎవడు పాత్రుడగునో) వానికి ఆయన తన స్వరూపమును ప్రత్యక్షము జేయును.” అని కఠోపనిషత్తు చెప్పుచున్నది. ఋక్, యజుః, సామ, అధర్వవేదములు, వేదాంగములు. అపరావిద్య లనియు, అక్షరస్వరూపుడైన పరమాత్ముని ఎరుకవరచునది పరావిద్య యనియు, కర్మలవలన పొందబడు పదవులు అని త్యము లనియు, సాధకుడు వాటి క్షణభంగురత్వము గుర్తించి వాటియందలి అనురాగము వీడవలె ననియు, కృతమువల్ల అకృతుడగు పరమాత్ముడు లభ్యుడు గానేరడు గాన ఆయనను తెలిసికొనుటకై వేదపారంగతుడే గాక బ్రహ్మనిష్ఠుడు కూడ నయిన గురువును ఆశ్రయింపవలె ననియు, అట్లు విరాగియై “సమ్యక్ ప్రశాంతచిత్తుడును” “శమాన్వితుడును” కాగలిగి

తనను సమీపించు తత్సాధకునకు ఆ సద్గురువు అక్షరసత్య స్వరూపుని సాక్షాత్కరింప జేయునట్టి బ్రహ్మవిద్యను సక్రమముగ గరపు ననియు ముండకోపనిషత్తుయొక్క 1-5, 11-12, 13, శ్లోకములందు విశదపరుపబడినది.

భగవంతుడు ప్రకృతియందు ప్రకాశించుచున్నాడు ; ప్రకృతి యందుకంటె అధికముగ సామాన్య మానవులందు, సామాన్య మానవులందుకంటె అధికతరముగ మహాత్ములందు ప్రకాశించుచున్నాడు. అగ్ని కట్టెలందు కలదు కాని వాటిని ఒరపిడి చేసినప్పుడే కనబడును. వాటియందు మొదట రగిలెడు స్వల్పాగ్ని వాటినె బాగుగ వెలిగింపజాలదు! వాటికి చేర్పబడు కట్టెలను అసలే మండింప నేరదు ; అవి జ్వజ్వల్యమానముగ మండునప్పుడు ఎన్ని కట్టెలనయినను, పచ్చిగా నున్నప్పటికిని, ప్రజ్వరిల్ల జేయగలవు. అట్లే ప్రకృతిమూలమునను, సాధారణ మానవుల ద్వారాను బ్రహ్మతేజస్సు సుస్పష్టముగా వ్యక్తము కాజాలదు. బ్రహ్మజ్ఞానముతో తేజరిల్లు మహాత్ములు తమ జ్ఞానాన్నిచే ఎట్టి స్థితిలో నున్న మానవుల నయినను వెలిగింప గలరు. వారి దోషముల దగ్ధముచేసి వారి యాత్మలను విజ్ఞానవంతములు గావింప గలరు. అట్టి మహాత్ములే సద్గురువులని పిలువదగినవారు. వారి స్పర్శసాంగత్యములు మహాశక్తివంతములు. వాటివల్లనే శిష్యులయందలి మహత్తరపవిత్రజీవనము జ్వలించి విజృంభింప నేర్చును. “విజ్ఞానాత్మా సహ దేవైశ్చ సర్వైః ప్రాణా భూతాని సంప్రతిష్ఠంతి యత్ర, తదక్షరం

వేదయశేయస్తా సుచ్యు సర్వజ్ఞః సర్వమేవావివేశ” - జీవాత్మ సర్వేంద్రియములతో, సర్వప్రాణశక్తులతో, సర్వభౌతికశరీరముతో ఎవనియందు బాగుగ ప్రతిష్ఠితమై విజ్ఞానవంతమై యుండునో ఆ యక్షర పరమాత్ముని తెలిసికొన్నవాడు సర్వజ్ఞుడును సర్వాంతర్యామియు నగును - అని ప్రశ్నోపనిషత్తు (IV - 11 శ్లో.) సువ్యక్త పరమచన్నది. బ్రహ్మనిష్ఠుడైన మహాత్ముడు సర్వజ్ఞుడును సర్వాంతర్యామియు కాగలుగును. అట్టి మహాత్ముడే ఉత్తమగురువు.

శ్రేష్ఠగురువులు తమను సమీపించు మనుష్యుల మనస్తత్వములు తత్క్షణమే తెలిసికొని క్రమశిక్షణ నీయగలరు. ధనేషణ, దారేషణ, పుత్రేషణ చున్నగు ఆసక్తులుగలవారు శూన్యాస్థితులు గానేరక తమ బుద్ధిని బ్రహ్మసాధనలో నియుక్తము చేయజాలరు. అట్టివారిని విషయవాఛల విడచునట్లు సోచుచుంట మిక్కిలి యానశ్శక్తిము. మనస్సులు నిష్కామ ప్రకృతినై గాక ప్రశాంతస్థితిని గూడ బడసిన గాని క్రమముగా దర్శన, ధారణ, సమాధుల పొంది సాధనగమ్యము చేరజాలవు. కావున ఉద్వేగచిత్తులను సంపూర్ణప్రశాంత శీలు రగునట్లు ప్రోత్సహించుట చాల ముఖ్యము. మరియు మానవులు తమ స్వభావముల కనుగుణమైన కార్యములందు ప్రవీణు లగుదురు ; వాటియందే అభిరుచి కలిగియుందురు ; వారు తమ తమ సహజకర్మలు-వృత్తులు-సలుపుచు జన్మసాఫల్యము జేసికొనవలసియుందురు. కాన ప్రతివ్యక్తియందు

ప్రత్యేకలక్షణములతో గర్భితమైయుండు స్వభావము వెలువడజేయుట అత్యవసరము. “స్వకర్మా తమభ్యర్చ్య సిద్ధిం విస్తతి మానవః” అని భగవద్గీత స్పష్టముగ చెప్పుచున్నది. ఉత్కృష్టగురువులు సర్వజ్ఞులును, సర్వవృద్ధయాంతరవర్తులును కాన, శిష్యుల మనస్సులందు ప్రవేశింప గలరు; వారి విషయానక్తులను దెలిసికొని వారిని నిష్కాముల జేయ గడంగుదురు; వారి మనోద్రేకముల నెరింగి వారిని స్థిరచిత్తుల జేయ ప్రయత్నింతురు; వారి కార్మికాభినివేశముల గమనించి తదనుగుణమైన కార్మికవిద్యలు నేర్పుటకు పాటుపడుదురు. వైదిక ఋషులు ఇవ్విధమున తమ యనుచరుల యభ్యన్నత్వకృషి సలిపియుండుట పూర్వ ప్రకరణములందు చెప్పకొనియున్నాము. ఆ వైదిక గురూత్తముల విషయము తిరిగి చర్చించుట చర్వితచర్వణము కాబట్టి యితర గురువరేణ్యుల ప్రభావము నొకింత స్మరింతము.

వైదిక కాలపు కర్మకాండ చాలవరకు శుష్కాడంబరమై నిరుపయోగముగా నున్నప్పుడు, నిత్యానిత్య వస్తువివేకా సంతరము పొడసూపెడు వైరాగ్యము వస్తువులయెడ కలిగెడు అనిత్యవైషయిక కాంక్ష త్యజించుటలో గాక వస్తువులయెడ నుండవలసిన ఆత్మీయ నిత్యప్రేమనే విడనాడుటలో కన్పట్టుచు బాహ్యసన్యాసమై అనర్థదాయకముగ నున్నప్పుడు, బుద్ధభగవానుడు ఉద్భవిల్లి పవిత్రప్రేమ సందేశ మొసంగెను. ఆతడు ప్రేమావతారముగా పరిగణింపబడెను. అవతారపురుషులు

స్వతస్సిద్ధమగు మహచ్ఛక్తిసంపన్నులు. వారు జన్మించినది మొదలు తమ యద్భుతప్రభావము తమంతట తామె కనపరచుచు క్రమక్రమముగా సర్వత్ర ప్రకాశింపజేతురు. ప్రతి వ్యక్తికి జన్మతోడనే 'ఏదో' ప్రత్యేకశక్తి లభించినను, వాని జీవితములో నది పరుల సాహాయ్యముననే పెంపొంది సామాన్యోన్నతి గాంచును. అవతారపురుషులు “యదాయదా హి ధర్మస్య గ్లాని ర్భవతి, భారత, అభ్యుత్థాన మధర్మస్య తదా త్మానం సృజామ్యహమ్” అని కృష్ణభగవానుడు అర్జునునకు ఈశ్వరుని యవతరణ విధానము నెరుకపరచినట్లు అసామాన్య మహాశక్తితోనే జన్మించి లోకోద్ధారకు లగుచుందురు. అట్టి స్వల్పసంఖ్యాకులును ప్రపంచ చరిత్రనిర్మాతలు నగు మహాపురుషగణమునకు జెందినవాడు గౌతమబుద్ధుడు. ఆ మహోన్నత శ్రేణియందు లెక్కింపదగిన వారె క్రైస్తు, మహమ్మదు మున్నగు మహనీయులు. వారెల్లరు ధర్మ మడుగంటిన తరి ధర్మసంస్థాపనార్థము అవతరించినవారె. బుద్ధుడు, క్రైస్తు, మహమ్మదు—ఈ మువ్వురు జగద్గురువులు తమ శిష్యుల నెన్నుకొని వారికి ధర్మప్రబోధము గావించి వారిద్వారా కూడ ప్రపంచమున ధర్మప్రచారము జరుగుటకై వలసిన శక్తిసామర్థ్యములు గలిగించిరి.

బుద్ధుడు జన్మతః మహావిరాగి; విషయసుఖములందు ఏవగింపు గలవాడు. వ్యాధిజరామరణ దృశ్యములచే వెంటనే దుఃఖిత్తుడై శరీర సుఖముల యనిత్యత్వము గుర్తించెను;

పిమ్మట ఒక సన్యాసిని గాంచి వైరాగ్యము ద్వారా శరీర బాధలనుండి విమోచనము కలుగునని యనుకొనెను. సంసారము, రాజ్యము, సర్వము విడిచి బాహ్యసన్యాసము పూర్తిగ నవలంబించి కఠోరముగ జీవింప మొదలిడెను. పాదచారియై రాజ్ఘర్ సమీపమందు సన్యాసులు వసించు పర్వతశిఖరము జేరి వారివల్ల ప్రబోధితు డగుటకు కృషి సలిపెను. దేహమును కృశింప జేయుటలో అచటి విరాగుల మించెను. ఎంత శ్రమపడినను జ్ఞానోదయము కాలేదు. “విష యావినివర్తస్తే నిరాహారస్య దేహీనః రసవర్జం” — ఆహారాదుల మానుకొన్న మానవునినుండి విషయములు తొలగును కావి విషయాసక్తి పోదు — అని గీత తెలిపిన రహస్యము స్వయముగ గ్రహించెను. వెంటనే బాహ్యసన్యాసము వదిలి ఊరు విల గ్రామాధికారి పుత్రికలు నంద, నందబాల యనెడు ఇద్దరు సుందరవదనులు ఒసంగిన పాయసము త్రాగెను. కఠినసాధన లచే శుష్కించిపోవుచున్న కుమారుని కుపచారము చేయుటకై తండ్రియైనరాజు శుద్ధోదనుడు పంపిన సేవకులలో వగురు మాత్రము బుద్ధునిచే స్వీకరింపబడిరి. బుద్ధునియందు ఆ మార్పు కలుగువరకు ఆతనివద్ద నుండి ఆతనివలన జ్ఞానము పొందుటకై వేచియుండిరి. ఆతడు తిరిగి యాహారము గ్రహించి తోడనే ఆతనిని సాధారణ మనుష్యునిగ తలంచి విడిచివేసి కాశీపుణ్యక్షేత్రమునకు యథార్థభక్తుని వెదకి సేవించుటకై వెళ్ళిరి. బుద్ధుడు తీవ్ర జిజ్ఞాసతత్పరుడై ఊరువిల గ్రామ

సమీపమున నున్న బుద్ధగయకేగి నిరంజననది యని ప్రసిద్ధి గాంచిన ఫల్గునితీరమున బోధివృక్షముక్రింద తపోనిష్ఠుడై కొంతకాల ముండి పూర్ణప్రేమప్రబోధ బడసి ప్రేమసందేశము ప్రచారము చేయ గడంగెను. మొదట కాశీకి జని తనను విడిచిపోయిన శిగురు సేవకులను కలిసి వారికి ప్రేమతత్త్వము తెలిపి ప్రథమశిష్యులనుగ జేసికొనెను. అట్లే యచట పలువురు అనుచరుల చేకూర్చుకొనెను. వారిలో కొందరిని ఇద్దరిద్దరు చొప్పున తన సందేశ ప్రచారమునకై యితర ప్రాంతములకు పంపెను. తాను ఊరువిలకు మరలివచ్చి తనకు పరిచితులైన నంద నందఱుల యువతులను ప్రబోధితుల గావించెను. అచటనే కఠోరబాహ్యసాధనయందు నిమగ్నుడై అనేక శిష్యులను కలిగి మహాభక్తుడని ప్రఖ్యాతి జెందిన కశ్యపుని వద్ద కరిగి అతనిని ఆతని శిష్యగణమును తన మార్గమునకు త్రిప్పుకొనెను. పిదప రాష్ట్రులకు పోయి బింబిసారు డను రాజును అనుచరుని జేసికొని ఆతనిసాయమున రాష్ట్రులవద్ద ప్రథమవిహారము స్థాపించెను. తరువాత కోశల మున్నగు రాజ్యముల యధిపతులను నూతన పథమునకు మరల్చెను. మరియు తండ్రి శుద్ధోదనుని, భార్య యశోధరను, కుమారుడు రాహులుని, శిష్యవర్గమున జేర్చుకొన గలిగెను. శుద్ధోదనుడె కపిలవస్తు నగరములో గొప్ప జాడవిహారము నెలకొల్పెను. బంధువులు, ఇతరులు అనేకులు జాడధర్మము స్వీకరించిరి. తన యనుయా యులలో బుద్ధికుశలు డగు నందునకు అగ్రస్థాన మొసంగెను.

నందుడు ధర్మవ్యాపనకు చాల, తోడ్పడెను. జాడ్యధర్మము ఇతర దేశములందు విస్తరించి నేటికిని అనుసరింపబడుచున్నది ; హిందూ దేశమందు వైదిక సంప్రదాయమున మిళితము చేయబడెను ; బుద్ధుడు అవతారపురుషుడుగ గైకొనబడెను. బుద్ధుని యందు ఉత్తమగురువుయొక్క సహజ మహచ్ఛక్తి ప్రజ్వరిల్లెనని ఎవ రంగీకరింప కుందురు ?

బాల్యమందే ధర్మనిరతిచే ఒక రోజున దేవాలయమున ధర్మగోష్ఠియందు నిమగ్నుడై తల్లిదండ్రులతో స్వగృహమునకు తిరిగిపోవలయునను స్పృహయే లేనివాడు, వారు వెదకుచు తుదకు దేవాలయమునకు వచ్చి పెద్దలతో కలిసి తత్త్వ విచారణ సలుపుచున్న తనను కనుగొని తనకొరకు వెదకి వేసారితి మని చెప్పిన తల్లిదండ్రులకు “మీరు నాకోస మేల వెదకిరి ? నేను నా తండ్రీగృహమందే యుందునని మీకు తెలియదా ? “యని బదులు పలికినవాడు, తాను జగ దేశపితయొక్క తనయుడ నను సహజసంపూర్ణానుభూతి గలవాడు అయిన క్రైస్తు తన స్వల్పజీవితములో ఎంతటి మహత్తర వశీకరణశక్తితో అతి సామాన్యమానవులను తన శిష్యులుగ జేకొని గొప్ప ధర్మబోధకులుగ జేసి వారిద్వారాను వారి శిష్య ప్రశిష్యుల ద్వారాను క్రైస్తవ సంప్రదాయము లోకమున విస్తరించి సుస్థాపిత మగునట్లు గావించెనొ కన్నులార గాంచుచున్నాము. క్రైస్తు అవతారపురుషుడు కాడా ?

సర్వసృష్టిజాలము ఏకైకసృష్టికర్తను ఎరుకపరచు విభూ

తులు మాత్రమే. ఎంతటి శక్తిగల గురువు లయినను జగదేశ గురుసాన్నిధ్యమున జేర్చు మార్గదర్శకులు మాత్రమే. ఏ ప్రకృతివస్తువును గాని ఏ ధర్మప్రవక్తను గాని భగవంతుడే యని భ్రమించు అల్పబుద్ధులగు జనాభియం దనేకులను తన యద్భుతదైవభక్తిచే పురికొల్పి ఏకేశ్వరు నర్పించు విజ్ఞాన వంతులుగ జేయగలిగి గొప్పమహమ్మదీయ సంప్రదాయమునకు మూలపురుషుడయిన మహమ్మదు అవతార పురుషు డనుటకు సందియ మేమి?

కైస్తును, మహమ్మదును పోలి అవతారపురుషులుగ పరిగణింప దగినవారు మరికొందరును గలరు. ఆ ధర్మోద్ధారకు తెల్లరిని శాతమబుద్ధునివలెనె వైదిక సంప్రదాయము స్వీకరించి వారి సంప్రదాయములను సమన్వయించి తనయందు సమ్మిళిత పరచుకొని విస్తృతినొందుచు మహా సజీవధర్మ వాహినియై నిరంతరాయముగ భారతావనియందు వెలయగల దని చూడగ జెప్పవచ్చును. ఈ సవయుగమున నుద్భవిల్లిన భారతీయ సమన్వయకర్తల జీవితఫలితములు అంతకంతకు విపులాకృతి నొందించుచు వైదిక సంప్రదాయమును దోహదము చేయుచున్నవి. ఉత్తమ గురుపరంపరావతరణమందు పరమేశ్వర కృపావిశేషము దర్శించుచు భారతీయులు తమ భవితవ్యమందు పూర్ణ విశ్వాసము గలిగి కృషి సలుపుదురు గాక! భారతవర్షము సర్వధర్మసమన్వయకేంద్రము కా గలదు.

వైదిక సంప్రదాయము

12. భ వి త వ్య ము

వైదిక సంప్రదాయము వేదకాలమునుండి నేటివరకు మహాజీవనదివలె ప్రవహించుచున్నది. కేవల వర్షాధారము వల్ల ఏర్పడు నదులు వేసవికాలములో ఎండిపోవును. నిత్యజలాశ్రయములైన యున్నత హిమపూరిత పర్వతశిఖరములు గాని పాతాళ గంగా వాహినులు గాని, ఆధారముగా గలిగియున్న జాహ్నువివంటి మహానదులును సింహాచల ధారవంటి నిరంతర జలప్రవాహములును సజీవములని పరిగణింపబడును. “చిత్తమున జేసి వేదంబు లజునకు విదితము ల్గావించె నెవడు” అట్టి “యాద్యుపరుని సత్యు”ని అనుదినము కోరి చింతించు ఋషి సత్తముల మానస గంభీర కుహరమె వైదిక సంప్రదాయము నకు జన్మస్థానము. పరమాత్ముడే ఆ యోగీశ్వరులకు ఇష్ట దైవము, ధ్యానదేవత. ధర్మగ్ధాని యేర్పడు ప్రతియుగమున నవతరించు అట్టి మహాపురుషుల కృషిమూలముననే భారత భూమియందు వైదిక సంప్రదాయము చిరనూతనత్వము జెందుచు తెంపు లేకుండ అతి ప్రాచీనకాలమునుండి యిప్పటి వరకు పరిపోషిత మగుచు ఏకధారగా ప్రవహించుచున్నది.

ఆ దివ్యపురుషులలో ఒక్కొక్కరు “వేదాహమేతం పురుషం మహంత మాదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్ ; తమేవ విదిత్వాతిమృత్యుమేతి ; నాన్యః పథా విద్యతేఽయనాయ”

అని యుద్ఘాటించి యుపదేశించిన బీజమంత్రములను స్వీకరించి జపించి తమ జీవితములందు ఫలింపజేసికొన్న ఆచార్యున ర్శేష్యులు గురుకులముల నెలకొల్పి బాలబాలికా శిష్యుగణముల జేర్చి వారి హృదయ జ్ఞేత్రములందు ఆ ధర్మబీజముల నాటి పెంచి వారిని కల్పతరువుల బోలిన మహాదారవృక్షులుగా పరిణమిల్ల జేసిరి.

అట్లు సుశిక్షితులైన నరనారీమణులతో కుటుంబములు నిర్మితములై సత్సంతానమునకు నిలయములై బిడ్డలను ధర్మనిరతు లగునట్లు పెంచి యుక్తవయస్సురాగానె క్రమశిక్షణకై గురుసన్నిధికి పంపునట్టి గొప్ప సాధనాశ్రమములుగా సంఘమున వర్ధిల్లుచున్నవి. వాటి మూలమున ధర్మజీవనము పెంపొందుచున్నది.

ఈ మాటలనుబట్టి వైదికసంప్రదాయ మొక్కటే భారతవర్షమున విస్తరించి యుండెనని గాని, వైదిక సంప్రదాయమునకు జెందిన పృక్తులందరును కుటుంబము లన్నియుధర్మజీవనమున నున్నతస్థానమందు స్థిరముగా నిలుచుట సాధ్యపడెనని గాని, ధర్మజీవనము ఎదుగు బొదుగులులేక ఏకైక స్వరూపము, ఏకైకనామము గలిగి ఒక్కమోస్తరుగా (Uniform) ప్రతిష్ఠితమై యుండెనని గాని అర్థముచేసికొన గూడదు. వేదకాలమందును తరువాతి కాలములందును వైదికసంప్రదాయము చెంతను ఇతర సంప్రదాయములు గలవు; కాని వైదిక సంప్రదాయము ప్రాధాన్యత వహించి వాటి విశిష్టలక్షణము

లను గుర్తించి సమన్వయించి తా సంతకంతకు విస్తృతి నంది వాటి ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వములతోనె తనతో ఆధ్యాత్మిక ఐక్యతను (Spiritual unity) సహజీవనము (Coexistence), సహకారము (Cooperation) గలిగి అనన్నియు వృద్ధిజేందుట కవకాశ మిచ్చుచున్నది.

మన దేశమున బ్రటిషు పరిపాలనకు పూర్వముండిన విదేశీయ స్వదేశీయ ప్రభుత్వములందు లేకుండిన సర్వరాష్ట్రీయ ఐక్యతను బ్రటిషుపాలకులు నెలకొల్ప గలిగిరి. కాని యీ యైక్యత వైదిక సంప్రదాయము సమకూర్చునట్టి ధార్మిక ఐక్యతకు భిన్నమైనది. ఒకరియెడ నొకరు ఏమాత్రము ప్రేమ జూపుకో లేనట్టియు, మరియు సాధుజనులకు ధన ప్రాణ సప్తములు కలిగించునట్టియు స్వభావములు గల నేరస్థులు ఒక చెర సాలలో నుంచబడి అచ్చటి యధికార నిర్భంధమునకు లోబడి ఒక విధమైన క్రమవర్తనయు సహజీవనమును గలిగి చక్కగా మెలగుదురు. అచ్చట చండశాసనము ఏ కారణముచేతనైన సడలిన సమయములందు బుద్ధిమంతులుగా కనబడు అక్కడి నివాసులెల్లరు నిజస్వభావములు కనపరచుచు పరస్పర కలహములచే అక్కడనే అతాచకము ప్రబలజేతురు. బ్రటిషువారి ద్వారా భారతీయులకు లభించిన యైక్యత అట్టిదే. అది కేవల రాజకీయ ఐక్యత.

బ్రటిషువారికి కూడ తాము భారత దేశమున స్థాపించిన యైక్యత అట్టిదే యని తెలియును. అందువల్లనే వారు మన

దేశము విడిచిపోవలసిన పరిస్థితి యేర్పడినప్పుడు, మహమ్మదీయులు, సంస్థానాధీశులు సామ్రాజ్యస్వతంత్రులుగ వ్యవహరించుటయు, మహమ్మదీయులు ప్రత్యేకపాకిస్థాను రాజ్యమేర్పరచుకొనుటయు, సంస్థానాధిపతులు తమ చిత్తమువచ్చినట్లు పాకిస్థానుతో గాని తక్కిన సంయుక్త భారతముతో గాని చేరుటతో, లేక స్వతంత్రరాజ్యములుగ నుండుటతో అవకాశము కలిగియుండుటయు అత్యవశ్యకమని నొక్కిచెప్పిరి. ఆ యభిప్రాయము ననుసరించి భారత దేశమునకు అద్భుతస్వాతంత్ర్యము సిద్ధించెను. బ్రిటిషుపరిపాలన వైతొలగిన యంతనె భారతీయుల హృదయములందు అణచియుంచబడిన అనైకమత్యము యొక్క భయంకర ప్రవృత్తి విజృంభించి హిందూమహమ్మదీయ కలహములకు దారితీసి ఘోరహత్యలకు, దుర్భర పరిస్థితులకు నేటివరకు కూడ కారణమై యుండుట లోకవిదితము. ఐకమత్యము లేనివారు బాహ్యనిర్బంధమువల్ల నైక్యత కలిగియున్నట్లు వర్తింపవచ్చును గాని, అది తొలగిపోగానే తమ ద్వేషముల వ్యక్తపరచుకొందురే గాని సఖ్యముగ మెలగుదురనుకొనుట వట్టి యపోహ.

పాశ్చాత్యసంస్కృతి భేదమును జూచునంతగా అ భేదమును సృష్టిలో జూడ జాలదు. అక్కారణముననె సూర్యుడ స్తమింపని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము విభక్తమై నేటి ప్రపంచ అగ్రజాతులలో మూడవదిగా నెంచబడు దీనస్థితికి వచ్చినది. వలస రాజ్యములపై తనకుండిన యధికారము పూర్తిగా పోవుటో, నామమాత్రముగా నిలచుటో తటస్థించుచున్నది. తనయందు విలీనమై యుండెనని తలంపబడిన ఐర్లండు సయి

తము తననుండి చీలిపోయినది. పూర్వ పాశ్చాత్యసామ్రాజ్యములుకూడ నిటులనే యాన్న త్యము గోల్పోయినవి. పాశ్చాత్య సంస్కృతి యథార్థమైన శాంతిభద్రతలను ప్రపంచమున ప్రతిష్ఠింప జాలదు. భేదమందు అభేదమును గాంచు సమరస దృష్టిగల వైదికసంస్కృతి ద్వారానే ఎప్పటికైన సర్వజాతుల మధ్య శాశ్వత ఐకమత్యము ఏర్పడగలదు. బ్రిటిషువారు విడిదీసి వెళ్ళిన 600 సంస్థానములు సులభముగ సంయుక్త భారతమున వైకృతమగుటకు ముఖ్యహేతువు భారతీయుల హృదయాంతరాళములందు పూడిపోయియున్న నీటియాటవలెకాన రాకుండిన వైదిక సంప్రదాయము సర్దార్ వల్లభాయిపటేలు ప్రయత్నమువల్ల నించుక బహిర్గతమగుటయె. హృదయములో జొచ్చిన సంకుచితత్వము, మాధ్యము, వ్యామోహము, భయము తొలగింపగల ధర్మాత్ముడే హృదయమున దాగియున్న ధర్మజీవనమును బయటికి నుబికి ప్రవహించునట్లు జేయును గదా! భారతావనియందు వైదిక సంప్రదాయము భారతీయనవయుగ ప్రవక్తలచే, ధర్మవర్తనులచే బయల్పెడలునట్లు ఇటీవల కొంతకాలమునుండి గట్టికృషి చేయబడుచున్నది. అది మరల ప్రవహింప దొడగినది. ప్రస్తుతము దానిని ప్రధాని జవహర్లాల్ “పంచశీల” పేర భారతీయులనుసరించి లోకమునకు ప్రదర్శించుటకై పాటుపడుచున్నాడు. పూర్వము కూడ దానికి భిన్నభిన్ననామములు గలవు.

భారతీయ విద్యావంతులు పాశ్చాత్యసంస్కృతి ప్రభావమునకు ఎంతగా లోనైనను, వారి నవి యోచనాపరులుగను,

సత్యాన్వేషకులుగను మార్చినది. మాకుముల్లరు మొదలగు పాశ్చాత్య తత్వవేత్తలే భారతీయ సంస్కృతి విశేషము గుర్తింపగలిగినప్పుడు, తరతరములనుండి భారత సంస్కృతి మహిమను మహాత్ముల జీవితములలో గాంచుచు, గ్రంథ పఠనముద్వారా గ్రహించుచు నెంతకాలము మన యాంగ్ల విద్యాధికులు దానిని విస్మరించి జీవింప గలరు? మన ఆంగ్ల విద్యాధికులు వైదికసంప్రదాయము గమనించి తదనుగుణముగ సంఘమును రాజ్యాంగమును సంస్కరింప బూనుకొన్నారు. ఈ పరివర్తన భారతదేశమునకే గాక యావత్ప్రపంచమునకు శ్రేయోదాయకము.

ఆంగ్లవిద్యతోపాటు వారిలోకొందరు ఇప్పుడు సంస్కృతమును కూడ బాగుగ నేర్చుకొనుచున్నారు. వేదమందలి, వేదమూలతత్వము తర్కించి వ్యక్తీకరించు వేదాంతము (ఉపనిషత్తుల)లోని, దానినె క్లుప్తముగ సూత్రములద్వారా వెల్లడించు బ్రహ్మసూత్రములందలి, దానినె గురుశిష్య సంభాషణ రూపమున సుబోధకము జేయు భగవద్గీతయందలి, తదితరములైన అట్టి పౌరాణిక ఐతిహాసిక గ్రంథములందలి సుజ్ఞానముచే ప్రబోధితులై మన పాశ్చాత్య విద్యావిమోహితు లెల్లరు వైదికసంప్రదాయమును పూర్తిగ చేపట్టు సుదినములు త్వరలో రానున్నవి. “ఈశావాస్య మిదం సర్వం యత్కించ జగత్యాం జగత్ ; తేన త్యక్తే న భుజ్జీధాః, మాగృధః కస్యస్విద్ధనమ్” అను ఈశోపనిషత్ప్రథమవాక్య మొక్కటి

మాత్రము, సకల హిందూ ధర్మ గ్రంథములు నాశమై పోయినప్పటికిని, మిగిలియున్నచో చాలునని గాంధీమహాత్మాడు చెప్పెను. ఆ మహావాక్యము జీవితసూత్రము జేసికొని మహర్షి దేవేంద్రనాథటాగూరు ఉత్తమధర్మవర్తనుడు కాగలిగినాడు. ఆ శ్రేష్ఠప్రవచనమునకే గొప్ప వాఖ్యజేసి విశ్వకవి రవీంద్రనాథటాగూరు త్యాగధర్మము నుద్బోధించినాడు. అట్టి అనేక బీజమంత్రములతో వైదిక గ్రంథములు నిండియున్నవి. వాటి పఠన, వాటి బోధన విరివిగ జరుగునుగాక!

బోల్పూరు శాంతినికేతనము, కాంగ్రి గురుకులము, అడయార్ దివ్యజ్ఞాన క్షేత్రము, బేలూర్ రామకృష్ణమఠము మున్నగు ధర్మబోధనాసంస్థలు సేడు మన దేశమున వెలసినవి. రాధాకృష్ణపండితుడు, అట్టి సుప్రసిద్ధ తత్వజ్ఞులు ఇప్పుడు లోకమున వైదికవిజ్ఞానము వెదజల్లుచున్నారు. జిడ్డు కృష్ణమూర్తి, అట్టి గొప్పధర్మ ప్రచారకులు పాశ్చాత్య దేశములందె యీనాడు నివసించుచు ఆధ్యాత్మిక చింతనము పెంపొందించుచున్నారు. ఆ వివిధకృషులు చేయుచున్న మహానీయుల ద్వారా భారతవర్షమునకు యావత్ప్రపంచమునకు మహా పాపకారము కలుగనున్నదని జెప్పవచ్చును. భవితవ్యము శుభదాయకమే.

“శ్రీకృష్ణః సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి,
ప్రేమతున్ సర్వభూతాని యంత్రారాధాని హయయా.”

స మా స్త ము

www.mohanpublications.com

మోహన్ పబ్లికేషన్స్ లో లభించు

పుస్తకముల పట్టిక
(Book List)

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద, మంత్రశాస్త్రాది
అనేక విషయాలు తెలుసుకోండి...

ఫేస్ బుక్ **మోహన్ పబ్లికేషన్స్** పేజ్ లైక్ చేయండి.

Like us to follow :

MOHAN PUBLICATIONS

Rajamahendravaram

అజంతా హోటల్ ఎదుట, కోటగుమ్మం, రాజమహేంద్రవరం - 533101.

WWW.MOHANPUBLICATIONS.COM

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. ప్రతకథలు - పూజలు

1. శ్రీ వినాయక వ్రతం	వెల రూ.10-00
2. శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజా-పుణ్యాహవాచనం	30-00
3. శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజ (కాణిపాకక్షేత్రమాహాత్మ్యంతో)	10-00
4. సంకష్టహరచతుర్థి శ్రీమహాగణపతి వ్రతం	30-00
5. వరలక్ష్మీ వ్రతం	10-00
6. కేదారేశ్వర వ్రతం	10-00
7. త్రినాథ వ్రతం(కలర్)	10-00
8. త్రినాథవ్రతం(సాదా)	5-00
9. క్షీరాబ్ధి వ్రతం	12-00
10. మంగళ గౌరీవ్రతం	10-00
11. వైభవలక్ష్మీ వ్రతం ఫోటో యంత్రంతో	25-00
12. శ్రీలక్ష్మీ కుబేర వ్రతం (ఫోటో యంత్రంతో)	25-00
13. కనకమహాలక్ష్మీ వ్రతం (కామేశ్వరీపాటంతో)	25-00
14. సంతోషీమాతా వ్రతం	25-00
15. ఏడు శనివారాల వ్రతం	25-00
16. సత్యనారాయణవ్రతం	25-00
17. శ్రీ సువర్చలాహనుమద్దీక్ష	30-00
18. శివదీక్ష	10-00
19. కాత్యాయనీ వ్రతం	20-00
20. సౌభాగ్య గౌరీవ్రతం	20-00
21. తిరుప్పావై (ధనుర్మాసవ్రతం)	36-00
22. స్త్రీల ప్రతకథలు	36-00
23. స్త్రీలప్రతకథలుస్థూలాక్షరి (నేడునూరిగంగాధరరావుగారి)	54-00
24. పెళ్ళి పాటలు - స్త్రీలపాటలు (కామేశ్వరీపాటంతో)	36-00
25. సర్వదేవతా పూజావిధానం	25-00
26. ఆరువ్రతాలు	30-00
27. రాహుకాలంలోదుర్గాదేవీపూజా	10-00

28. తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	10-00
29. శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	36-00
30. శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	36-00
31. లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	10-00
32. శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	10-00
33. శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	10-00
34. కాలభైరవ నిత్యపూజ	10-00
35. శివపూజ	10-00
36. వీరభద్ర పూజ	10-00
37. ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
38. నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
39. సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
40. రామదేవుని కథ	10-00
41. శివదేవుని కథ	10-00
42. లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
43. వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
44. బ్రహ్మాంగారి నిత్యపూజ	10-00
45. సూర్య నిత్యపూజ	10-00
46. నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
47. రుక్మిణీ కల్యాణం	25-00
48. ఉమామహేశ్వర వ్రతం	36-00
49. శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	36-00
50. 16 సోమవారముల వ్రతము	25-00
51. పార్వతీకల్యాణం	25-00
52. సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	25-00
53. పంచముఖ ఆంజనేయ పూజావిధానము	36-00
54. అష్టనాగపూజ	36-00
55. పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
56. ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00
57. ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం నైవేద్యం పెట్టాలి?	36-00
58. ఏదేవునికి ఏవిధముగాబీపారాధనచెయ్యాలి?	36-00
59. ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	36-00
60. హనుమద్ వ్రతం	36-00
61. పంచాయతన పూజ	63-00
62. 28 వ్రతములు	120-00

63. కలశపూజలు (92కేసారి)	150-00
64. కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో)
65. ప్రాంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో)
66. గోమాత	40-00

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

1. శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం	45-00
2. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,,	50-00
3. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,	50-00
4. స్థూలాక్షరీలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్)	99-00
5. లలితావిష్ణు (కేస్ బైండ్) 1/8 డెమ్మి	63-00
6. స్థూలాక్షరీ లలితావిష్ణు (క్రాస్సైజు)కేస్బైండ్	108-00
7. సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	120-00
8. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళి: (63)	24-00
9. విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రాస్)	25-00
10. లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్ (క్రాస్)	36-00
11. లలితా సహస్రనామములు	24-00
12. లక్ష్మీ సహస్రనామములు	24-00
13. దుర్గా సహస్రనామములు	24-00
14. ఆంజనేయ సహస్రనామములు	24-00
15. శివ సహస్రనామములు	24-00
16. విష్ణు సహస్రనామములు	24-00
17. గణపతి సహస్రనామములు	24-00
18. సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	24-00
19. గాయత్రి సహస్రనామములు	24-00
20. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	24-00
21. శ్రీరామా సహస్రనామములు	24-00
22. సరస్వతి సహస్రనామములు	24-00
23. సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం	24-00
24. శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	24-00
25. మణిభీషవపర్ణన (పెద్దది)	24-00
26. సంద్యావందనం	24-00
27. మంత్రపుష్పమ్
28. త్రిభాషా హనుమాన్చాలీసా	15-00
29. హనుమాన్ చాలీసా	10-00

30. మణిబీష్వపవర్ణన (పాకెట్)	10-00
31. ఆరు చాలీసాలు	10-00
32. శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	10-00
33. వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	10-00
34. ఆరుదండకాలు	5-00
35. వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5-00
36. అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	10-00
37. దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్ (మహిషాసురమర్దనీస్తోత్రంతో)	10-00
38. సుందరకాండ (పాకెట్)	10-00
39. భగవద్గీత మూలం	27-00
40. రామరక్షాస్తోత్రమ్	15-00
41. స్తోత్ర రత్నావళి	36-00
42. పురాణపండ లలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
43. పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
44. పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	10-00
45. పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	10-00
46. మంత్రపుష్పం (మినీ)	10-00
47. శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	36-00
48. కుజదోషం	10-00
49. కాలసర్ప దోషం	10-00
50. మీ అప్పులు తీరాలా?	10-00
51. దృష్టిదోషాలు నివారణ	10-00
52. పంచసూక్తములు	10-00
53. సంధ్యావందనం	10-00
54. రుద్రనమకమ్-చమకమ్	10-00
55. గాయత్రీమంత్రాలు	10-00
56. హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	10-00
57. దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	10-00
58. ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు - పంచారామాలతో	10-00
59. శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	10-00
60. నవగ్రహస్తోత్రమాల	36-00
61. మహాన్యాసమ్	36-00
62. సుందరకాండ గానామృతం	36-00
63. గోమాతపూజావిధానము	10-00
64. ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108-00

65. ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	108-00
66. ఆనందసిద్ధి-3 మానసదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
67. శ్రీ కాలభైరవ రక్షా కవచమ్	63-00
68. అర్చన	40-00
69. నిత్యదేవతార్చన	40-00
70. సర్వదేవతా స్తోత్ర నిధి	99-00
71. శ్రీచక్ర నవవరణార్చన	63-00
72. చండీ సప్తశతి పారాయణ క్రమం	99-00
73. శ్రీదేవి స్తోత్ర రత్నావళి 32 దేవి స్తోత్రాలకు తాత్పర్యంతో	99-00
74. వనదుర్గా మంత్రానుష్ఠాన క్రమమ్	63-00
75. శ్రీ కాలభైరవ వ్రతము	63-00

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1. శ్రీ సాయిబాబా సచ్చరిత్ర	120-00
2. సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	120-00
3. శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం	120-00
4. శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రొన్)	63-00
5. శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రొన్)	63-00
6. నవనాథ చరిత్ర	99-00
7. శ్రీసాయిచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
8. శ్రీగురుచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
9. సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో	30-00
10. అనఘాదేవీ వ్రతం	30-00
11. భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	30-00
12. శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	25-00
13. శ్రీ సాయిభజనమాల	20-00
14. శ్రీ సాయి భజన్స్	20-00
15. శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	20-00
16. శిరిడిహారతులు (భావంతో)	20-00
17. "శ్రీసాయి"కోటి	27-00
18. "శ్రీసాయిరామ్"కోటి	20-00
19. శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	10-00
20. శ్రీ సాయివేయినామాలు	8-00
21. శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	15-00
22. శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	10-00
23. హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	15-00

24. శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	63-00
25. ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	15-00
26. షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	99-00
27. సాయిసత్యవ్రతం	30-00
28. సాయి అనుగ్రహమ్	120-00
29. నవగురువారాల వ్రతకల్పము	15-00
30. శ్రీదత్తలీలామృతము	99-00
31. హృదయంలో సాయి	15-00
32. శ్రీషిరిడిసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్చరిత్ర)	120-00
33. గజాననమహరాజ్ చరిత్ర	99-00

4. జ్యోతిషాలు

1. 'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గ్యేయ)	72-00
2. గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గ్యేయ)	108.00
3. ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి)	63.00
4. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు (12రాశులువారికి)	50.00
5. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు విడివిడిగాఓక్కొక్కటి	12.00
6. కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్	25.00
7. గ్రహబలం క్యాలండర్ (శ్రీనివాసగార్గ్యేయ-భక్తిటివి)	25.00
8. శుభమస్తు (పిడపల్లి) క్యాలండర్	25.00
9. సాదా క్యాలండర్	5.00
10. పాకెట్ క్యాలండర్	15.00
11. తాజకనీలకంఠీయమ్	100-00
12. కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు	180-00
13. జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు	180-00
14. మానసాగరి జాతకపద్ధతి	180-00
15. వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి	180-00
16. వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	99-00
17. సింపుల్ రెమిడీస్	180-00
18. శంభు హోరప్రకాశిక	250-00
19. పూర్వ పరాశరి	100-00
20. పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200-00
21. ప్రశ్న సింధు	99-00
22. నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	63-00
23. సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	180-00
24. ధృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	180-00

25. ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	63-00
26. జాతక గణిత ప్రవేశిక	63-00
27. జ్యోతిషమర్కబోధిని	63-00
28. జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	63-00
29. ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	63-00
30. జాతక మకరందం	63-00
31. జ్యోతిష సరస్వతి	63-00
32. మీజననకాల విశేషాలు	63-00
33. ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	63-00
34. జ్యోతిష స్వయంబోధిని	63-00
35. శుభముహూర్త శిరోమణి	63-00
36. నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00
37. పంచాంగం చూసే విధానం	36-00
38. సర్వార్థ జ్యోతిషం	36-00
39. ప్రాథమిక జ్యోతిషం	36-00
40. నవరత్నములు శుభయోగములు	36-00
41. శుభశకునాలు	30-00
42. హస్తరేఖాఫలితాలు	36-00
43. సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	36-00
44. ముహూర్త దీపిక	99-00
45. పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	30-00
46. కలలు ఫలితాలు	30-00
47. జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	36-00
48. మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250-00
49. జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	120-00
50. గుప్తా శతాబ్ది పంచాంగం (1940-2050)	999-00
51. ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	63-00
52. ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250-00
53. జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (సూర్యయోగాలఫలితాలు)	120-00
54. అంగసాముద్రికం	36-00
55. హస్త సాముద్రికం	63-00
56. లాల్ కితాబ్	99-00
57. శకునశాస్త్రం	63-00
58. ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
59. పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	180-00

60. అష్టకవర్గ (కొండపల్లి)	63-00
61. బృహత్ జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	250-00
62. లగ్నరత్నాకరం	63-00
63. షట్పంచాశిక	120-00
64. 40 రోజుల్లో జ్యోతిషం నేర్చుకొనండి	270-00
65. 40 రోజుల్లో సాముద్రికం నేర్చుకొనండి	180-00
66. 40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	180-00
67. 40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
68. 40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
69. మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు (సాయిగణపతిరెడ్డి)	270-00
70. కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	63-00
71. ముహూర్తచింతామణి	99-00
72. సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	63-00
73. ప్రసిద్ధవృక్షుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	180-00
74. అదృష్టరెమెడిస్	144-00
75. గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	63-00
76. జ్యోతిష రెమిడిస్	300-00
77. జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
78. జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
79. నాడీజ్యోతిషం	63-00
80. నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
81. లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
82. గౌతమసంహిత	63-00
83. హోరరత్నమాల	63-00
84. జాతకఫల మణిమంజరి	200-00
85. పుష్యర పంచాంగం (2013-14 నుండి 2024-25)	560-00
86. దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	250-00
87. వింత జ్యోష్యములు	63-00
88. షోడశవర్గులు	200-00
89. రవిగ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
90. చంద్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
91. కుజ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
92. బుధ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
93. గురు గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
94. శుక్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00

95. శని గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
96. రాహు & కేతు గ్రహముల సమస్త ప్రభావములు	99-00
97. ఆధునిక గ్రహములు-ఉపగ్రహములు సమస్త ప్రభావములు	99-00
98. ముహూర్తమార్తాండం	63-00
99. లఘుజాతకం	63-00
100. జాతకాలంకారము	63-00
101. మేషలగ్న ఫలితములు	99-00
102. వృషభ లగ్న ఫలితములు	99-00
103. మిథున లగ్న ఫలితములు	99-00
104. కర్కాటక లగ్న ఫలితములు	99-00
105. సింహలగ్న ఫలితములు	99-00
106. కన్యలగ్న ఫలితములు	99-00
107. తుల లగ్న ఫలితములు	99-00
108. వృశ్చిక లగ్న ఫలితములు	99-00
109. ధనుస్సు లగ్న ఫలితములు	99-00
110. మకర లగ్న ఫలితములు	99-00
111. కుంభ లగ్న ఫలితములు	99-00
112. మీన లగ్న ఫలితములు	99-00
113. నారద సంహిత	200-00
114. పంచాంగపీఠికలేఖకాగణితం	250-00
115. తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	99-00
116. సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	200-00
117. రాహు కేతువుల యోగము	99-00
118. ఛాయాగ్రహములు	99-00
119. జ్యోతిషవిజ్ఞాన దీపిక	63-00

జి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు

120. జ్యోతిష విద్యారంభం	50-00
121 గ్రహభావ బలములు	50-00
122. కాలచక్రదశ	50-00
123. అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50-00
124. జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50-00
125. పురోగామి జాతకం	50-00
126. భావార్ధరత్నాకరం	75-00
127. భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75-00
128. అష్టకవర్గ పద్ధతి:	75-00

129. జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75-00
130. ప్రశ్నతంత్ర	75-00
131. ముహూర్తం	75-00
132. విశిష్ట జాతకములు	125-00
133. భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125-00
134. 300 ముఖ్యమైన యోగములు	125-00
135. జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	300-00

**రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి
శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు**

136. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
137. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
138. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
139. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
140. భావార్థరత్నాకరము	100-00
141. ముహూర్త చింతామణి	100-00
142. ముహూర్త చింతామణి-పార్వ2	200-00
143. స్వప్న శాస్త్రము	36-00
144. శతయోగమంజరి	50-00
145. వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250-00
146. దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
147. వసంతరాజశకునమ్ (బృహత్శకునశాస్త్రం)	250-00
148. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	100-00
149. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
150. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	100-00
151. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
152. అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
153. అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00
154. పంచాంగ వివేకము	99-00
155. వశిష్ట సంహిత	360-00
156. పంచపక్షి శాస్త్రం (కేస్బైండి)	200-00

5. వాస్తులు

1. 40 రోజుల్లో “వాస్తువిద్య” నేర్చుకొనండి	180-00
2. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు	200-00
3. వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	63-00
4. మీరూ మీ వాస్తు	63-00

5. గృహవాస్తు చిట్కాలు	63-00
6. వాస్తు పూజ	63-00
7. వాస్తు సూత్రములు	63-00
8. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	63-00
9. గృహవాస్తు వర్ణులు	99-00
10. విశ్వకర్షవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	63-00
11. విశ్వకర్ష వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12. విశ్వకర్ష వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13. ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14. శుభవాస్తు	270-00
15. వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	120-00
16. వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17. హౌస్ ప్లాన్స్	63-00
18. గృహనిర్మాణ వాస్తు	63-00
19. వాస్తు రెమెడీస్	63-00
20. గృహవాస్తు దర్పణం	63-00
21. జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	200-00
22. వాస్తురత్నాకరం (క్రిందపల్లి)	63-00
23. వాస్తుశిరోమణి	120-00
24. వాస్తుసంగ్రహమ్	63-00
25. పంచవాస్తు పారిజాతం	120-00
26. వాస్తుడిండిమమ్	63-00
27. వాస్తుదుందిభి	120-00
28. విశ్వకర్షవాస్తుప్రకాశిక (కేస్బైండి)	250-00
29. కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	63-00
30. జలివాస్తు,శల్యవాస్తు (దంతూరిపండరీనాథ్)	99-00
31. మయవాస్తు (గోరసపీఠభద్రాచార్య)	120-00
32. వాస్తు జ్యోతి	63-00
33. మన ఇల్లు-మనవాస్తు	99-00
34. వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము	108-00
35. వాస్తు దర్పణం	120-00

6. మంత్ర-శాస్త్రాలు

1. మంత్రసాధన	63-00
2. తంత్రజాలం	63-00
3. మంత్రశక్తి	63-00

4. దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	63-00
5. దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	63-00
6. తాంత్రిక పంచాంగం	63-00
7. యక్షిణీ తంత్రం	63-00
8. మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	63-00
9. సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	63-00
10. మంత్రాక్షరాలరహస్యం (బీజాక్షరనిఘంటువు)	63-00
11. సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	63-00
12. సదాచార దీపిక	63-00
13. యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	63-00
14. ప్రపంచసారతంత్రం	63-00
15. బదనిక తంత్రమ్	63-00
16. ఉచ్చిష్ట గణపతి తంత్రమ్	63-00
17. గుప్త సాధన తంత్రం	63-00
18. గంధర్వ తంత్రమ్	63-00
19. సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	63-00
20. యంత్ర మంత్ర తంత్ర	63-00
21. పాశుపత తంత్రం	99-00
22. పంచదశ మహాఘట్ట తంత్రం	99-00
23. రుద్రాష్టాధ్యాయః	99-00
24. మంత్రసిద్ధి	120-00
25. పరశురామతంత్రమ్	108-00
26. శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27. శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28. గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29. మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
30. శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00
31. మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	200-00
32. సర్ప (నాగ)తంత్రం	250-00
33. హవన తంత్రం	250-00
34. షోడశనిత్యతంత్రం	250-00
35. శాక్తీయతంత్రం	250-00
36. రుద్రయామళతంత్రం	250-00
37. లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
38. హిరణ్యకూలినీ తంత్రమ్	250-00

39. మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
40. శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
41. స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	250-00
42. కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	250-00
43. శాంతితంత్రమ్	250-00
44. యంత్రసిద్ధి	360-00
45. శ్రీ లక్ష్మీతంత్రమ్	360-00
46. మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఙ్కమ్)	360-00
47. మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఙ్కమ్)	360-00
48. మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	360-00
49. ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360-00
50. కామధేనువు తంత్రం	360-00
51. శూలినీదుర్గాతంత్రం	360-00
52. శ్రీవిద్య రహస్యం	290-00
53. కులార్ణవ తంత్రమ్	150-00
54. ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం (ఒరిజనల్)	390-00
55. సిద్ధమూలిక రహస్యం (మంత్ర,యంత్రసహితం)	63-00

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1. భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2. భగవద్గీత (వచనం)	99-00
3. భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యం-కేసుబైండింగ్	72-00
2. గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3. గణేశోపాసన 2	99-00
4. నవగ్రహవైభవం	99-00
5. నవగ్రహ రెమెడీస్	99-00
6. నవగ్రహ వేదం	99-00
7. శనిగ్రహారాధన	99-00
8. ఆదిత్యారాధన	99-00
9. సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10. శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11. లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12. హనుమదారాధన	99-00
13. లలితారాధన	99-00
14. శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15. గాయత్రీ ఆరాధన	99-00

16. వీరభద్రారాధన	99-00
17. కుజగ్రహారాధన	99-00
18. భైరవారాధన	99-00
19. దైవారాధన	99-00
20. గీతారాధన (భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యసహిత)	99-00
21. శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22. హయగ్రీవారాధన	99-00
23. లక్ష్మీనరసింహారాధన	99-00
24. శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	99-00
25. దేవీ లీలామృతం	99-00
26. పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	99-00
27. పురాణపండ రామాయణం	99-00
28. పురాణపండ భారతం	99-00
29. పురాణపండ భాగవతం	99-00
30. (సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	99-00
31. కాలసర్ప యోగం	99-00
32. నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	99-00
33. నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	99-00
34. వేదసూక్తములు	99-00
35. వేమన పద్యసారామృతం	99-00
36. పండగలు పర్వదినాలు	99-00
37. సూక్తిరత్నాలు	99-00
38. హనుమచ్ఛ్రిత్ర	99-00
39. నవగ్రహ దర్శనమ్	99-00
40. నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	99-00
41. సాలగ్రామములు	99-00
42. గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడి	99-00
43. శనిగ్రహరెమిడిస్	99-00
44. జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	99-00
45. వివాహజ్యోతిషమంజరి-మ్యారేజ్మ్యాచింగ్గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి)	99-00
46. మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్గైడ్) ..	99-00
47. మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్కరక్షన్ ..	99-00
48. న్యూమరాలజీ రెమిడిస్	99-00
49. మూకపంచశతీ	99-00
50. శ్రీరామకర్ణామృతం	99-00

51. రహస్యకుక్కుటశాస్త్రం	300-00
52. ఉపాసన విధానం	99-00
53. పంచమవేదం మహాభారతం	99-00
54. దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	99-00
55. గణపతిభాష్యం	99-00
56. యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	99-00
57. నవయోగులు	99-00
58. ఆంధ్రప్రదేశ్లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	99-00
59. సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)-(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	99-00
60. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళులు (కేస్బైండింగ్)	216-00
61. సకలదేవతా సహస్రనామములు	99-00
62. ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి	99-00
63. బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు	99-00
64. సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు	99-00
65. శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	99-00
66. శ్రీలక్ష్మీగణపతి హోమకల్పం	99-00
67. మార్షల్ఆర్ట్స్ 9 (కరాటే,కుంగ్ఫూనేర్చుకోండి)	99-00
68. మ్యాజిక్గైడ్	99-00
69. చదరంగం	99-00
70. పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	63-00
71. గరుడపురాణం	40-00
72. మాఘపురాణం	36-00
73. శివపురాణం	36-00
74. వైశాఖపురాణం	36-00
75. కార్తీక పురాణం	36-00
76. కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	25-00
77. సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	63-00
78. పెద్దబాలశిక్ష	50-00
79. గాయత్రీ మహిమ	36-00
80. వృక్షదేవతలు	63-00
81. యాజుష స్కార్త సంస్కార చంద్రిక	200-00
82. సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150-00
83. చతుర్వేదములు	120-00
84. నవగ్రహారాధన	120-00
85. తాళపత్ర సమాహార గోపురం	120-00
86. మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...) (కేస్బైండు)	250-00

87. మానవధర్మములు	120-00
88. వేదమంత్ర సంహిత	120-00
89. సహస్రలింగార్చన	120-00
90. శ్రీ శివగీత	120-00
91. ద్వాదశఉపనిషత్తులు	120-00
92. పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి	(కేస్బైండింగ్) 250-00
(శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో)	సాదా 120-00
93. బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము	200-00
94. బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము	200-00
95. బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము	200-00
96. కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు	63-00
97. దక్షిణావృత శంఖములు	63-00
98. 108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని	36-00
99. ధర్మసింధువు(కేస్బైండింగ్)	270-00
100. భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని	99-00
101. చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర	36-00
102. భగవత్స్తుతి	63-00
103. సూర్యోపాసన	36-00
104. కాశీఖండం	250-00
105. దేవీభాగవతం	360-00
106. శ్రీ ఆంజనేయం	216-00
107. ధర్మసందేహాలు	216-00
108. ఆధ్యాత్మిక దైవిక వస్తువులు	250-00
109. రామాయణం	600-00
110. పోతన భాగవతం	900-00
111. శివమంత్రములు	63-00

8. వైద్య గ్రంథాలు

1. ఆహారం ఆరోగ్యం	36-00
2. మూలికావైద్య చిట్కాలు	36-00
3. ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	30-00
4. గృహవైద్య రహస్యాలు	36-00
5. గృహవైద్యసారం	36-00
6. హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	63-00
7. ప్రకృతివైద్యం	36-00
8. ఆహారం-వైద్యం	99-00

9. సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
10. ఆయుర్వేదమ్	36-00
11. ఆయుర్వేద మూలికావైద్యబీపిక	99-00
12. దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు (వాడకం - ఉపయోగాలు)	99-00
13. ఏకమూలికావైద్యం	99-00
14. అష్టాంగ హృదయం (4భాగాలు)	1200-00
15. రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
16. ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
17. ఒబెసిటీ	99-00
18. హెల్త్ గైడ్	99-00
19. ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
20. పుడ్ థెరపి	63-00
21. న్యూచురల్ థెరపి	99-00
22. సంపూర్ణ ఆరోగ్యానికి 20ని॥	63-00
23. కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	99-00
24. యోగామంత్ర	63-00
25. యోగా మండే టు సండే	63-00
26. హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్ టుడే	99-00
27. హెల్త్ ఫైల్	108-00
28. వస్తుగుణపాఠం	250-00
29. రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	150-00
30. వస్తుగుణ మకరందం	400-00
31. నాటువైద్యం -(కేస్ బైండ్)	360-00
32. నాటువైద్యం (చిన్నది)	99-00
33. ప్రాణాయామము-యోగ	63-00

9. అయ్యుష్ష - భవానీ రకాలు

1. శ్రీ అయ్యుష్ష లీలామృతం	30-00
2. శ్రీ అయ్యుష్ష భజనపాటలు	63-00
3. శ్రీ అయ్యుష్ష పూజాకల్పం	20-00
4. శ్రీ అయ్యుష్ష భక్తి గీతాలు	20-00
5. హారతిగైకొనుమా	40-00
6. శ్రీ అయ్యుష్ష దీక్ష F	10-00
7. శ్రీ అయ్యుష్ష భజనమాల F	10-00
8. శ్రీ అయ్యుష్ష నిత్యపూజ P	10-00

9. శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	10-00
10. భవానీదీక్ష (శ్రీ భవానీ లీలామృతం)	36-00
11. దేవీలీలామృతం	99-00
12. శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	20-00
13. దేవీ భక్తిగీతాలు	20-00
14. భవానీదీక్ష P	10-00
15. దేవీ భక్తిమాల F	10-00
16. శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	120-00
17. అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	24-00

10. భజనలు - కీర్తనలు

1. అన్నమయ్య కీర్తనలు	20-00
2. శ్రీరామదాసు కీర్తనలు	20-00
3. సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20-00
4. వసుంధర మంగళ హారతులు	25-00
5. సాభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	36-00
6. సర్వదేవతా భజనలు	36-00
7. చిట్టి పొట్టి పాటలు	10-00
8. జాతీయ గీతాలు	10-00
9. దేశభక్తి గీతాలు	36-00
10. పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	36-00
11. గొజ్జిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	36-00
12. అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	99-00
13. పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	36-00
14. భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినిస్టెల్)	36-00
15. సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	36-00
16. బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు	36-00
17. అన్నమయ్య సంకీర్తనావిధి(1000కీర్తనలు)	270-00

11. హిట్స్ సాంగ్స్

1. ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత	36-00
2. ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు	36-00
3. ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	99-00
4. పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	99-00

5. ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6. ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7. వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8. సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1. శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	63-00
2. శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్ వెజ్)	63-00
3. శాకాహార వంటలు	30-00
4. మాంసాహారవంటలు	30-00
5. చిట్టిచిట్కాలు	30-00
6. అందానికి చిట్కాలు	30-00
7. పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	30-00
8. పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00
9. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శాలీబోర్డర్స్	36-00
10. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11. చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	30-00
12. పసందైన ఫాస్ట్ ఫుడ్ వంటలు	30-00
13. వలావ్లు, ఫ్లైడ్ రైస్లు, వెరైటీరైస్లు	30-00
14. వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	30-00
15. బ్రేక్ ఫాస్ట్ వంటలు	30-00
16. పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	30-00
17. మైక్రోవేవ్ వంటలు	99-00
18. సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
19. పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
20. పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
21. మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
22. మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
23. నోరూరించే నాన్ వెజ్ వంటలు	99-00
24. మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకాలు

ఎందరోమహానుభావులు	270-00
యోగాసనాలు	36-00
సూర్యనమస్కారములు	36-00
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	10-00

హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
జనరల్ నాలెడ్జ్	20-00
నూరు ఎక్కాలు	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్ (క్రాస్ సైజు)	4-50
శ్రీరామకోటి	27-00
శ్రీశివకోటి	27-00
మేజిక్	30-00
అంకెలతో గారడీ	30-00
హృదయస్పందన (కవితలు)	30-00
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	36-00
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	36-00
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	99-00
క్రియాయోగం	36-00
ఆనందంగా జీవిద్దాం	99-00
హరిశ్చంద్ర నాటకం	50-00
వాత్సయనకామసూత్రాలు	99-00
పంచసాయకం	99-00
రతిరహస్యాలు	99-00
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	99-00
చింతామణి (నాటకం)	50-00
బాలనాగమ్మ	50-00
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	50-00
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	36-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	99-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్కాలు (భైండు)	63-00
రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్దగడరామరావు)	90-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్ చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	80-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	125-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	40-00

కాశీరామేశ్వర మజలీ కథలు	63-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)	600-00
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము-ఫలితజాతక సూత్రములు	595-00
ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు	
విశ్వకర్మ ప్రకాశము	80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన	250-00
నారద సంహిత	150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము	60-00
మయమతము - వచనము	80-00
బృహత్సంహిత - వచనము	160-00
వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక
మహాదశా పారిజాతం
వాస్తు నారాయణీయం	120-00
యోగావళీఖండం	120-00
ముహూర్తసింధువు	150-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)	1208-00
మీరే సూర్యమరాలజిప్ట్ (డావూడ్)	370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)	590-00
సాయి...	45-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి	200-00
ఆరతిసాయిబాబా	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)	500-00
తాజుద్దీన్ బాబా సచ్చరిత్ర	100-00

**సుమారు 100 సం॥రాలునాటి ప్రాచీన ప్రతులు తిరిగి
ఈ క్రింది గ్రంథములు ప్రచురించబడినవి.**

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	300-00
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః	300-00
సీతారామ కథా సుధ అయోధ్యకాండ	200-00
సీతారామ కథా సుధ బాలకాండ	150-00
అరణ్యకాండ	100-00
శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు	200-00
స్మార్త కాపర్ణి కారికలు	200-00
నవుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి	200-00
విషవైద్య చింతామణి	200-00

హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః	300-00
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం	300-00
ఆపస్థంబీయ ధర్మసూత్రాలు	300-00
సర్వశాంతి దర్పణం - అపర ప్రయోగ దర్పణం	200-00
గణకరంజని	200-00
సంతాన దీపిక	200-00
తిథినిర్ణయ కాణ్డః	250-00
ముహూర్త దర్పణం	200-00
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము (శ్రీపతిజాతక పద్ధతి)	250-00
లఘుతాచకము	200-00
శ్రీ వైఖనస పైతృమేదిక ప్రయోగః	300-00
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)	400-00
జాతకామృతతసారం	300-00
జాతక బోధిని	300-00
సంగీత విద్యాదర్పణం	300-00
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం	300-00
ముహూర్త మార్తాండం(టీకతాత్పర్యం)	450-00
జాతకరహస్యం	200-00
రాజమార్తాండం	200-00
ఆయుర్దాయదీపిక	200-00
వైద్యామృతం	200-00
అనుపానమంజరీ	200-00
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః	200-00
చికిత్సరత్నము	200-00
స్వరచింతామణి	200-00
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం	200-00
దైవజ్ఞయశో విభూషణం	200-00
అనుపాన రత్నకరము	200-00
కాలామృతము	250-00
దైవజ్ఞకర్ణామృతము	300-00
రసేంద్ర చింతామణి	300-00
రసరత్న సముచ్ఛయం	300-00
వస్తుగుణరత్నాకరము	300-00
హోరానుభవదర్పణము	360-00
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము	250-00
స్త్రీజన కల్పవల్లి	450-00
సంగీత సర్వార్థ సంగ్రహం	300-00
సంగీత సుధాసంగ్రహము	250-00
అర్క ప్రకాశము	200-00
సంగీత మార్తాండము	200-00
సంగీత ప్రథమబోధిని	200-00

వైద్యకల్పతరువు	200-00
రసప్రదీపిక	250-00
గణకానందము	250-00
శ్రీ లలితాసహస్రనామావళిః-వివరణాత్మక భావంతో	200-00
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	200-00
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక	360-00
సంగీతమార్తాండము	250-00
సారావళి	360-00
భేషజకల్పము	200-00
గురుశిష్య ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి	360-00
జాతకమణి	200-00
సర్వశకున ప్రకాశిక	200-00
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక	250-00
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ	300-00
వసంతరాజ శకునము	250-00
తొట్టి వైద్యం	450-00
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)	300-00
సహస్ర యోగప్రకాశిక	300-00
శ్రీవిద్యారహస్యం	290-00
మహర్షుల చరిత్ర 1,3 300+300	
వేంకట సోమయాజీయం అను ధర్మశాస్త్రకాండము	250-00
శ్రీఆంజనేయం	216-00
రాశితుల్యవత్సర ఫలితం	200-00
నాడి జ్యోతిష విశ్లేషణ	400-00
రహస్యకుక్కుటశస్త్రం	300-00
స్త్రీ ధర్మరత్న బాండాగారము	200-00
శైవోత్సవరత్నాకరం	300-00
యాజుషప్రయోగ చింతామణి	300-00
సుస్వర ఋగ్వేద ప్రయోగదర్శిని	300-00
ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహం	300-00
వశిష్ట సంహిత	360-00
హోమియోపతి గృహవైద్యం	200-00
వ్రతచూడామణి	300-00
వైశ్యధర్మప్రకాశిక	300-00
ఆలయ నిత్యార్చన పద్ధతి	200-00
స్త్రుతిముక్తాఫలం	300-00
ఆపస్తంబయల్లాజీయమ్	300-00
జ్యోతిషశాస్త్రసంగ్రహము	200-00
కర్మవిపాకాఖ్యయం	360-00
ముహూర్త రత్నావళి	250-00
సుదివిలోచనం	300-00
ఉత్తర కాలామృతం	200-00
సర్వవిషయ సర్వస్వసంగ్రహం	200-00

అరుదైన పాత పంచాంగములు, వ్రతకథలు,
పురాణములు, ఆరాధన గ్రంథములు,
సుప్రభాతములు, మహాత్మ్యములు, సహస్రనామములు,
పూజావిధానములు, స్తోత్రాలు, ప్రామాణిక గ్రంథములు,
కథలు, జ్యోతిష, వాస్తు, వైద్య, మంత్రశాస్త్రాది ఆధ్యాత్మిక
గ్రంథములకు

మోహన్ పబ్లికేషన్స్

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం

కోటగుమ్మం, అజంతా హోటల్ ఎదుట,
రాజమహేంద్రవరం.

www.mohanpublications.com

From :

☎ : 0883-246 25 65

MOHAN PUBLICATIONS

Fort Gate, Opp : Ajanta Hotel

Rajahmundry-533 101 (a.p.)

mohan
PUBLICATIONS

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం

ఉచిత Pdf బుక్స్ కై : - www.granthanidhi.blogspot.in

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద,
మంత్రశాస్త్రాది అనేక విషయాలు
తెలుసుకొండి... ఫ్రీబుక్స్
MOHAN PUBLICATIONS
పేజ్ లైక్ చేయండి.

granthanidhi
THE TREASURE OF PAGES
FIRST EVER TELUGU FREE E-BOOKS
DOWNLOADING WEB PORTAL
www.granthanidhi.com

Kinige.com

మా ఇ-బుక్స్ కినిగె ద్వారా కానుకగా
చేసుకొనే వచ్చును.

dailyhunt

మా ఇ-బుక్స్ డైలీహంట్ ద్వారా
అత్యధిక డిస్కంట్ ఆఫర్ లతో లభించును.